

Bu nəşr pulsuz yayılır

**"Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci
illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın İcrası**

MONİTORİNQ HESABATI

(Dekabr 2014-cü il-Dekabr 2015-ci il)

Bu hesabat "Konstitusiya" Araşdırma Fondu
tərəfindən hazırlanıb.

Bakı 2016

**“Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-
2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın
İcrası**

**MONİTORİNQ
HESABATI**

(Dekabr 2014-cü il-Dekabr 2015-ci il)

Bakı - 2016-cı il

Layihə heyəti

Ekspert qrupunun rəhbəri Əliməmməd Nuriyev
“Konstitusiya” Araşdırırmalar Fonduun prezidenti

Ekspert qrupu

Sabit Bağırov Sahibkarlığa və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına Yardım Fonduun prezidenti

Anton Pominov “Transperensi İnterneşnl-Rusiya” Antikorrupsiya Təşəbbüsleri və Tədqiqatları Mərkəzi

Elçin Rəşidov “Prioritet” Sosial Araşdırırmalar Mərkəzi İB-nin sədri

Şahin Nəsrullayev Azərbaycan “Free Person” İnsan Hüquqlarının Müdafiə İctimai Birliyi

Layihənin rəhbəri

Zaur İbrahimov

© “Konstitusiya” Araşdırırmalar Fondu

Ünvan: AZ 1001, Azərbaycan, Bakı şəhəri, M.Əfəndiyev 7/24

E-mail: kafondu@yandex.ru

Tel: (+99412) 4925726

Mobil: (+99450) 2232929

www.kafondu.org

Bu hesabatın hazırlanması ABŞ Beynəlxalq İnkışaf Agentliyi (USAID) vasitəsilə Amerika xalqının dəstəyi sayəsində mümkün olmuşdur. Hesabat “Şəffaflıq Azərbaycan” Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə İctimai Birliyi tərəfindən icra olunan “Azərbaycan Şəffaflıq Tərəfdaşlığı Layihəsi” (AŞT) çərçivəsində “Konstitusiya” Araşdırma Fondu tərəfindən hazırlanıb. Məzmuna görə, “Konstitusiya” Araşdırma Fondu məsuliyyət daşıyır, USAID və ABŞ hökumətinin mövqeyini eks etdirməyə bilər.

“Konstitusiya” Araşdırma Fondu hazırkı hesabatın işlənib hazırlanmasında verdikləri töhfəyə görə ekspertlərə, o cümlədən hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinə öz dərin minnətdarlığını bildirir. Layihə heyəti “Şəffaflıq Azərbaycan” İctimai Birliyinə və “Azərbaycan Şəffaflıq Tərəfdaşlığı Layihəsi” üzrə bütün tərəfdaşlara təşəkkür edir. Xüsusi təşəkkür AŞT Layihəsinə göstərdikləri dəyərli və davamlı dəstəyə görə USAID/Azərbaycan təşkilatının heyətinə ünvanlanır.

MÜNDƏRİCAT

ANNOTASIYA	53
MFP HAQQINDA	9
MONITORİNQ METODOLOGİYASI.....	9
MONITORİNQ NƏTİCƏLƏRİNİN XÜLASƏSİ	13
MFP BƏNDLƏR ÜZRƏ İCRA VƏZİYYƏTİ	18
NƏTİCƏLƏR.....	148
TÖVSIYƏLƏR.....	154
ƏLAVƏ 1. MFP-NİN İSTİQAMƏTLƏR ÜZRƏ İCRA VƏZİYYƏTİ.....	159

Annotasiya

Bu hesabat “Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair Milli Fəaliyyət Planı”nın (MFP) 2012-2015-ci illər üzrə icrasının monitorinqinin nəticələrini əhatə edir. Bu monitorinq MFP-nin icrasına fokuslanıb və dövlət qurumlarına, bələdiyyələrə və dövlətə məxsus olan şirkətlərə müəyyən tövsiyələr təqdim edir. Əsas fokus sahəsi MFP-də nəzərdə tutulan 28 istiqamətdə tədbirlərin icrasında olan irəliləyişdir.

Monitorinqin nəticələrinə əsasən, MFP-nin 3 il 4 ay müddətində orta icra göstəricisi 83% təşkil edir.

MFP-nin təsdiqlənməsindən 2015-ci ilin sonuna qədər olan müddətdə nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi vəziyyətində nəzərəçarpacaq irəliləyişlər müşahidə olunur:

- “Lisenziya və icazə vermə, sertifikatlaşdırma işinin təkmilləşdirilməsi”, “Əmək və sosial təminat sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi”, “Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mühitin təkmilləşdirilməsi”, “Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi”, “Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə İdarəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi”, “Etik davranış qaydalarının təkmilləşdirilməsi”, “Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və peşəkarlığının artırılması”, “Ərizə və şikayətlərə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi”, “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş gəlirlərin

leqallaşdırılmasının qarşısının alınması və bu sahədə institusional mexanizmlerin möhkəmləndirilməsi”, “Cinayət təqibi sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi”, “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması sahəsində şəffaflığın artırılması”, “Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi”, “Audit xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi” istiqamətləri üzrə tədbirlərin icrasında əhəmiyyətli irəliləyişlər qeydə alınıb.

- Xüsusən qanunvericiliyin, ümumilikdə normativ bazanın, elektron xidmətlərin təşkili, dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi;
- Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı ilə bağlı elektron xidmətlərin, yeniliklərin tətbiqi, sahibkarlıq subyektlərinə yoxlamaların aparılması ilə bağlı yeni prosedurların tətbiqi, əhalinin sosial müdafiəsi, ünvanlı sosial yardımının, əllilik dərəcəsinin verilməsində yeni mexanizmlərin tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması;
- Bələdiyyələrin fəaliyyətində, kommunal sektorda şəffaflıq və hesabatlılığın artırılmasına yönəlik təşəbbüsler, vətəndaşların qəbulu və vətəndaş müraciətlərinə baxılması sahəsində nəzarət tədbirləri, tikintiyə icazə verilməsi sahəsində atılan yeni addımlar pozitiv tendensiyalar kimi qeyd oluna bilər.

Ümumi qənaət bundan ibarətdir ki, daha geniş miqyasda qanunverciliyin təkmilləşdirilməsi, prosedurların dəqiqləşdirilməsi, yenidən işlənməsi, müxtəlif sahələr üzrə inkişaf konsepsiyanın hazırlanması və qəbulu, həmçinin elektron xidmətlərin tətbiqi ilə bağlı baza tədbirlərin həyata keçirilməsi prosesi əsasən başa çatıb. MFP-də nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası məhz bu amillərlə əlamətdar olacaq.

Müşahidələr deməyə əsas verir ki, bir çox hallarda qanunverciliyin tətbiqi ilə bağlı praktik problemlər qalır. Əsas prioritet məhz praktikanın təkmilləşdirilməsi olmalıdır.

Monitorinq prosesi göstərdi ki, dövlət orqanları MFP ilə üzərlərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində hiss olunan dinamika nümayiş etdiriblər. 2013-2014-cü illər ərzində MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq 18 qanun layihəsi və bir məcəllə hazırlanıb.

2013-2014-cü illər ərzində MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq 2 konsepsiya, müxtəlif sahələrin tənzimlənməsi ilə əlaqədar 4 yeni qayda layihəsi hazırlanıb, 6 yeni qayda isə təsdiqlənib.

Korruption riski çox böyük olan sahələrdən bir qismində lisenziyalasdırma, icazələrin verilməsi, gömrük orqanlarının fəaliyyəti, sahibkarlıq subyektlərində yoxlamalar, ünvanlı sosial yardımın təyin olunması, əllilik dərəcələrinin verilməsi, müxtəlif növ arayışların alınması sahəsində yeniliklər, islahatlar, elektron xidmətlərin təşkili ilə bağlı cəsarətli addımlar atılması 2015-ci ildə və MFP-nin icrası ilə bağlı müsbət gözləntilərin özünütəsdiqini və nəticələrin əldə olunmasını şərtləndirir.

Eyni zamanda vətəndaş müraciətlərinə baxılması ilə yeni qanun qəbul olunması, elektron müraciətlərin qəbulu və cavablandırılması ilə bağlı qanunverciliyə mütərəqqi dəyişikliklər də MFP-nin icrasında uğurlar kimi qeyd edilə bilər.

Bununla belə, dövlət satınalmaları, tenderlərin keçirilməsi, özəlləşdirmə prosesində şəffaflığın təmin edilməsi, maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması və maliyyə xarakterli məlumatlar haqqında bəyannamələrin təqdim edilməsi istiqamətləri üzrə tədbirlərin icra səviyyəsi qənaətbəxş deyil.

Eyni zamanda korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı ali və orta ixtisas məktəblərinin, ixtisasartırma və tədris mərkəzlərinin programlarında korrupsiya ilə mübarizə haqqında tədris kursları daxil edilməsində demək olar ki, nəzərəçarpacaq fəaliyyətin olmaması vurğulanmalıdır.

Diqqət yetirilməli vacib məqamlardan biri də korrupsiya riski yüksək olan sahələrdə elektron xidmətlərin ləng tətbiq edilməsidir.

MONİTORİNQİN MƏQSƏDİ:

Monitorinqin məqsədi bütün maraqlı tərəflərin hər birini Milli Fəaliyyət Planının (MFP) icrasındaki irəliləyişlərlə bağlı müstəqil qiymətləndirmə ilə təmin etməkdir. Monitorinq qrupu Milli Fəaliyyət Planının 124 bəndinin icrasında olan inkişaf və zəiflikləri təsvir edib və Azərbaycanda korrupsiya problemi ilə daha səmərəli mübarizə aparmaq üçün tövsiyələri müəyyən edib.

MFP HAQQINDA

Milli Fəaliyyət Planı (MFP) dövlət qurumları, komitələr, bələdiyyələrə və dövlətə məxsus olan şirkətlər və başqa maraqlı tərəflər tərəfindən icrası nəzərdə tutulan 125 bənddə əks olunan tədbirlərdən ibarətdir. Tədbirlər 28 istiqamət üzrə qruplaşdırılıb. Hazırkı monitorinq icrası 2012-2014-cü illərdə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icra vəziyyətinin qiymətləndirilməsi üzərində fokuslaşdırılmışdır. Milli Fəaliyyət Planında 2012-ci ildə 2, 2013-cü ildə 48, 2014-cü ildə 40 tədbirin icrasının başa çatdırılması nəzərdə tutulmuşdu. Milli Fəaliyyət Planındaki tədbirlərin 2015-ci lin sonunda tamamlanması nəzərdə tutulmuşdur.

(Cədvəl 1)

Tədbirlərin sayı	2012	2013	2014	2015
2				
13				
1				
11				
36				
38				
1				
4				
19				

MONİTORİNQ METODOLOGİYASI:

Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planının monitorinqi metodologiyası “Şəffaflıq Azərbaycan” Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə İctimai Birliyinin sıfarişi ilə “Transperensi İnterneşnl-Rusiya” Antikorrupsiya Təşəbbüsleri və Tədqiqatları Mərkəzinin ekspertləri tərəfindən hazırlanıb.

Metodologiya Milli Fəaliyyət Planında əks olunan 28 istiqamət üzrə nəzərdə tutulan hər bir tədbirin icra vəziyyətinin üç növ mənbədən alınan informasiya əsasında qiymətləndirilməsi üçün hazırlanmışdır:

1) MFP-də nəzərdə tutulan hər bir tədbirin icra vəziyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədi ilə açıq mənbələrin (xəbərlər, rəsmi hesabatlar və digər ictimaiyyətə açıq informasiyalar) analizi aparılmışdır. Metodologiyaya əsasən ekspertlər hər hansı irəliləyişin olması barədə sübutlara görə müvafiq bal veriblər. “Açıq mənbələrdən əldə edilən məlumatlar”a görə qiymətləndirmə zamanı - heç bir irəliləyişin olmaması - 0 bal, müəyyən irəliləyişin olması haqqında sübutlar-1, konkret fəaliyyətin həyata keçirildiyi ilə bağlı aydın sübutlar - 2 bal, yüksək tərəqqinin aydın sübutları ilə yanaşı, təşkilatın əlavə səyləri - 3 balla qiymətləndirilir.

2) Mümkün hallarda, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədi ilə sorğular göndərilmişdir. Alınan məlumatlar əsasında tərəqqi dərəcəsi 0-dan 3-ə kimi ballar ilə qiymətləndirilib. Cavab alınmaması və yaxud neqativ cavab alınmasına görə - 0 bal, müəyyən irəliləyişin olması haqqında

sübutlar - 1, konkret fəaliyyətin həyata keçirildiyi ilə bağlı aydın sübutlar - 2 bal, tədbirin mütləq və hərtərəfli şəkildə yerinə yetirilməsi halında - 3 bal. Ümumilikdə, monitorinq çərçivəsində 58 sorğu göndərilib, 54 sorğuya cavab alınıb.

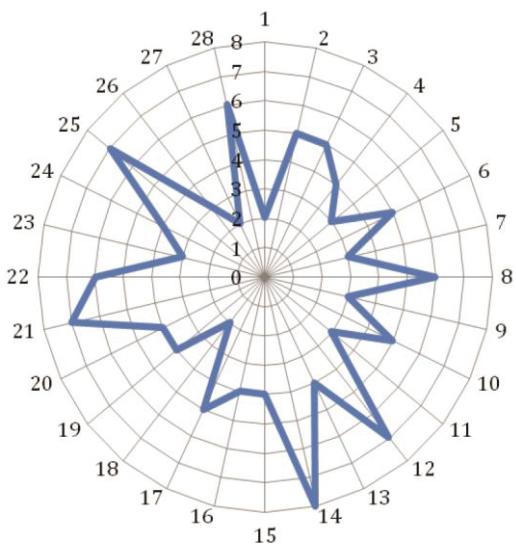
3) QHT-lərin cavablaşdırıldığı sorğulardan əldə olunan məlumatlara görə də analoji qiymətləndirmə qaydası nəzərdə tutulub. Bir sıra fəaliyyətlərin qiymətləndirilməsində isə konkret nəticənin əldə olunması 3 balla qiymətləndirilir. Məsələn, “hüquqi aktların layihələrinin antikorrupsiya ekspertizasından keçirilməsi qaydalarının hazırlanması” ilə bağlı fəaliyyətin qiymətləndirilməsi zamanı yuxarıda qeyd olunan qiymətləndirməyə əlavə olaraq – “Qaydalar hazırlanması, təsdiqlənməsi və qüvvəyə minməsi”- 3 balla qiymətləndirilmişdir. Yəni monitorinq zamanı aydınlaşa bilər ki, qaydalar müzakirə olunub, qaydalar layihəsi hazırlanıb, bu barədə KİV-də məlumat verilib, QHT-lər bu haqda məlumatlıdır. Bu zaman fəaliyyətin icrası maksimum 6 balla qiymətləndirilə bilər. Əgər qaydalar təsdiqlənib və qüvvəyə minibəsə, bu barədə açıq informasiya mənbələrində müvafiq məlumat varsa, sorğularda konkret məlumat varsa, QHT-lər məlumatlırsa, maksimum 9 balla qiymətləndirilə bilər. Eyni zamanda metodologiyada bir sıra tədbirlərin icra vəziyyətinin miqyasının da qiymətləndirilməsi üçün indikatorlar göstərilib.

MONİTORİNQ NƏTİCƏLƏRİNİN XÜLASƏSİ

MFP-da qeyd olunan 125 bəndən 124-ü 2012-2015-cü illər üzrə qiymətləndirilib. Monitorinq dövründə MFP-nin bir bəndində (6.3) nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsinə ehtiyac qalmamışdır. 2013-cü ildə qəbul olunan “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunu sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların məqsəd və prinsiplərini, təşkili və aparılması qaydalarını, yoxlamalar zamanı yoxlayıcı orqanların, onların vəzifəli şəxslərinin hüquq və vəzifələrini, sahibkarların hüquq və maraqlarının müdafiəsi ilə bağlı vahid, ümumi tələbləri müəyyəyən etdiyindən MFP-nin 6.3 bəndində nəzərdə tutulan dövlət orqanları tərəfindən nəzarətlə bağlı qaydaların hazırlanmasına ehtiyac qalmamışdır.

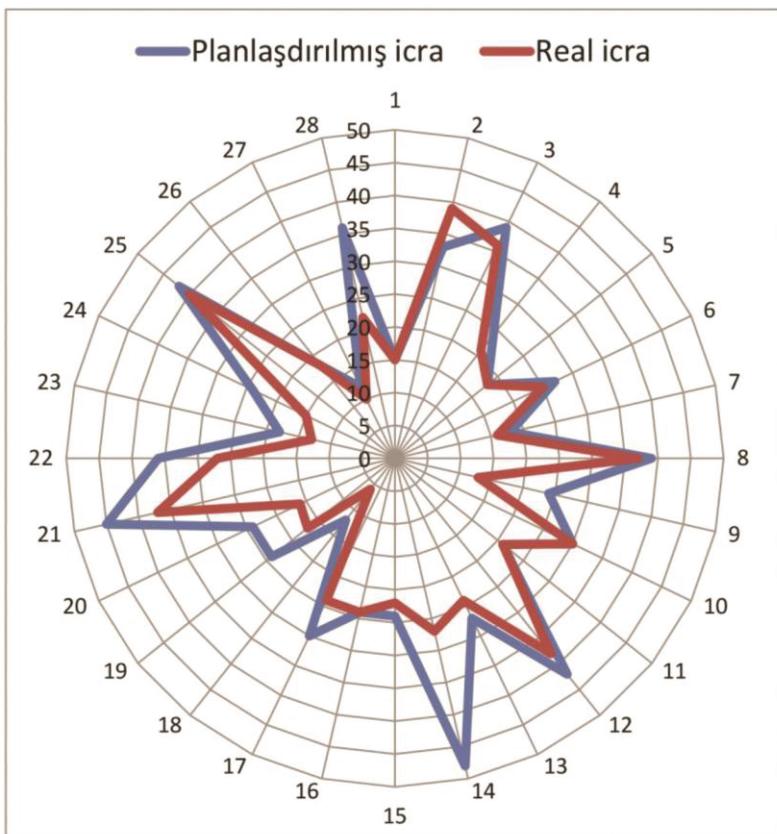
Monitorinq olunan 124 tədbirin təkcə 55-də icraya görə bir qurum məsuliyyət daşıyır. O biri 69 tədbirdə iki və daha çox qurum məsuliyyət daşıyır.

Çəkisinə görə ən ağır 8 tədbirdən ibarət 14-cü istiqamətdir -“Dövlət satınalmalarının təkmilləşdirilməsi və şəffaflığının artırılması” - **Qrafik-1.**

Qrafik 2: MFP-nin hər bir istiqaməti üzrə tədbirlərin sayı.

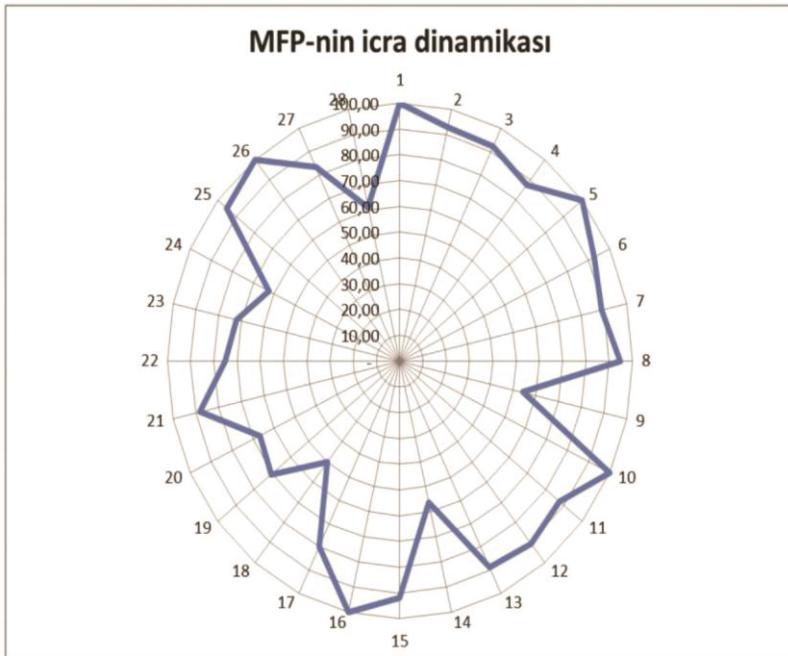
Monitorinqi həyata keçirən qrupun məqsədi bu 28 istiqamətin icrası zamanı nail olunan irəliləyişin qiymətləndirilməsi olub.

Qrafik 2.

Qrafik-2-də MFP-nin icrasında 2012-ci ilin sentyabrından-2015-ci ilin dekabrına dək olan dövrdə müşahidə olunan inkişaf təsvir

olunub. Mavi rəngli əyri hər 28 istiqamətdə neçə komponent olduğunu göstərir. Qırmızı xətt hər bir komponentin icrasında olan inkişafın göstəricisidir. İçəridəki qırmızı xəttin çöldəki mavi xətdə yaxın olan halları müvafiq istiqamətin yaxşı göstəricisidir.

Qrafik 3-də isə MFP-nin icrasında 2012-ci ilin sentyabrından-2015-ci ilin dekabrına dək istiqamətlər üzrə faiz dinamikası əks olunub.

Dairinin kənarındakı rəqəmlər MFP-nin istiqamətlərini göstərir. Mavi rəngli əyri 28 istiqamətin hər biri üzrə inkişaf olduğunu göstərir.

Qrafikdən göründüyü kimi ən yaxşı nəticə 26-ci - “Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi”, 8-ci - “Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və peşəkarlığının artırılması”, 3-cü - “Cinayət təqibi sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi”, 15-ci - “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması sahəsində şəffaflığın artırılması”, 10-cu - “Etik davranış qaydalarının təkmilləşdirilməsi”, 7-ci - “Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi” istiqamətlərində əldə olunub.

Hesabata əlavə olunmuş **1 №-li cədvəldə bu rəqəmlərə detallı baxmaq olar.**

MFP-NİN BƏNDLƏR ÜZRƏ İCRA VƏZİYYƏTİ

Hesabatın bu hissəsi 2012-2014-cü illərdə icrası nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsində irəliləyişi təsvir edilir. Metodologiyaya uyğun olaraq hər bir tədbirin icra vəziyyətini sıfırdan altiya kimi və ya doqquza kimi qiymətləndirmək mümkündür.

1. Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi. İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 15 baldan 15 bal (100%)

1.1. Hüquqi tənzimləmənin təsirinin qiymətləndirilməsi qaydalarının müəyyən edilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi* - 2013-cü il.

Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən “Hüquqi tənzimləmənin təsirinin qiymətləndirilməsi Qaydaları”nın layihəsi hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin Milli Fəaliyyət Planı”nın 2013-cü il üzrə icra vəziyyəti barədə hesabatda bildirilir ki, layihəyə baxılmış və 07.02.2014 tarixli İSN-X/O-1075/2014 nömrəli məktubla münasibət bildirilmişdir¹. Maliyyə Nazirliyi “Hüquqi tənzimləmənin təsirinin qiymətləndirilməsi Qaydaları”nın təsdiq olunması barədə fərman layihələrinə, habelə onların yenidən işlənilmiş variantlarına münasibət bildirib.

Bu bənd üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

---

¹ economy.gov.az/doc/korrupsiya-hesabat-2013.doc

1.2. Normativ hüquqi aktların layihələrinin antikorrupsiya ekspertizasından keçirilməsi qaydalarının hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Ədliyyə Nazirliyi* - 2013-cü il.

“Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında və normativ xarakterli aktları qəbul edən orqanlarda onlar tərəfindən qəbul ediləcək normativ hüquqi və normativ xarakterli aktların layihələrinin sui-istifadəyə (korrupsiyaya) məruz qalmاسına dair ekspertizanın həyata keçirilməsinin vahid qaydaları”nın layihəsi hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Bu bənd üzrə maksimum 9 baldan 9 bal.

2. Ərizə və şikayətlərə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi. İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 42 baldan 39 bal (93%)

2.1 Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu nəzdində fəaliyyət göstərən “161 - qaynar xətt” əlaqə mərkəzinin texniki və insan resursu imkanlarının genişləndirilməsi, mərkəzə daxil olmuş məlumatlarla əlaqədar operativ tədbirlər görülməsinin təmin edilməsi, daxil olmuş müraciətlərlə bağlı statistik və analitik məlumatların dərc edilməsi. İcra edir *Baş Prokurorluq* – 2012-2015-ci illər

Baş Prokurorluğun nəzdində fəaliyyət göstərən “161 - qaynar xətt” əlaqə mərkəzi 03 mart 2011-ci il tarixindən fəaliyyətə başlamış, istirahət və bayram günləri də daxil olmaqla, sutkanın 24 saatı ərzində vətəndaşlar tərəfindən mərkəzə ödənişsiz zəng etmək üçün bütün texniki imkanlar yaradılmış, müasir texniki avadanlıqlar və program təminatı ilə təchiz

edilmişdir. Baş Prokurorluq tərəfindən mərkəzin insan resursu imkanlarının genişləndirilməsi ilə əlaqədar müvafiq normativ hüquqi aklrlara əlavə və dəyişikliklər hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

01 yanvar - 31 dekabr 2013-cü il tarixdə “161 - qaynar xətt”ə 6149 müraciət daxil olmuşdur.

01 yanvar - 31 dekabr 2014-cü il tarixdə “161 - qaynar xətt”ə 4945 müraciət daxil olmuşdur.

01 yanvar - 31 dekabr 2015-ci il tarixdə “161 - qaynar xətt”ə 7 min 266 müraciət daxil olub.

Ümumilikdə 2013-2015-ci illərdə “161 - qaynar xətt”ə 18360 müraciət daxil olub.

Ümumilikdə Baş idarəyə 10 min 654 müraciət daxil olub. Müraciətlərdən 5 min 954-ü aidiyyəti üzrə qurumlara göndərilib. Baş idarə özü 449 müraciəti araşdırıb, 30 müraciət üzrə cinayət işi başlanıb. Müraciətlərdən 5 min 954-ü aidiyyəti üzrə qurumlara göndərilib. Baş idarə özü 449 müraciəti araşdırıb, 30 müraciət üzrə cinayət işi başlanıb. Daxil olan cinayət xarakterli materialların sayı 190 olub².

Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi öz fəaliyyəti barədə vətəndaş cəmiyyəti institutlarının və kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin iştirakı ilə illik və yarımillik hesabatla çıxış edir³.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

---

² <http://transparency.az/cnews/korrupsiyaya-qarsi-mubariz%C9%99-bas-idar%C9%99sinin-r%C9%9Fisi-illik-hesabat-verib/>

³ <http://www.genprosecutor.gov.az/?/az/news/view/900/>

2.2. Dövlət orqanları tərəfindən “Qaynar xətlər”in təşkili və fəaliyyəti üzrə vahid metodologiya və standartların müəyyən edilməsi. İcra edir *Nazirlər Kabineti*, *Ədliyyə Nazirliyi*, *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – 2013-cü il.

Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən “Dövlət orqanları tərəfindən qaynar xətlərin təşkili və fəaliyyəti üzrə vahid metodologiya və standartlar” adlı layihə hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdu. Amma sonda bu qaydalar qəbul edilməyib.

30 sentyabr 2015-ci il tarixdə qəbul olunmuş yeni “Vətəndaşların müraciətləri haqqında qanunda vətəndaşların “telefon müraciət xidməti” vasitəsilə müraciətləri ilə bağlı müddəalar yer alıb. Qanunda qeyd olunur ki, (3.0.10. maddə) “telefon müraciət xidməti” - müraciət edənin şifahi müraciətinin qəbulunu, texniki vasitələrin köməyi ilə qeydiyyatını və cavablandırılmasını həyata keçirmək üçün yaradılmış rabitə xidmətidir.

Həmin qanunda bildirilir ki, (15.3. maddə) telefon müraciət xidməti vasitəsilə şifahi müraciətlərin edilməsi, qəbulu, qeydiyyatı və cavablandırılması “Vətəndaşların müraciətləri haqqında” qanunun tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydada həyata keçirilir. “Vətəndaşların müraciətləri haqqında” qanunun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 12 noyabr 2015-ci il tarixli Fərmanı ilə Nazirlər Kabinetinə telefon müraciət xidməti vasitəsilə şifahi müraciətlərin edilməsi, qəbulu, qeydiyyatı və

cavablandırılması qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq edilməsi həvalə olunub⁴.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

2.3 Korrupsiya halları haqqında məlumat verən şəxslərin müdafiəsinə dair qanun layihəsinin hazırlanması. *İcra edir: Baş Prokurorluq, Ədliyyə Nazirliyi, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya – 2014-cü il.*

Baş Prokurorluq tərəfindən "Korrupsiya halları haqqında məlumat verən şəxslərin müdafiəsi haqqında qanun layihəsi" hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub.

"Korrupsiya halları barədə məlumat verən şəxslərin müdafiəsi haqqında" qanunun layihəsi hazırlanıb. Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyanın "Qanunverciliyin təkmilləşdirilməsi üzrə İşçi Qrupu"nda QHT təmsilçilərinin iştirakı ilə qanun layihəsi müzakirə olunub.

Layihə baxılması üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub.

Metodologiya üzrə 9 baldan 9.

2.4 Korrupsiya ilə bağlı müraciət, ərizə və şikayətlərə baxılması qaydalarının təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması. *İcra edir: Baş Prokurorluq, Ədliyyə Nazirliyi, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya – 2013-cü il.*

Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsinə

---

⁴ <http://www.president.az/letters/laws/3>

əlavələr edilməsi haqqında” qanun layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib.

30 sentyabr 2015-ci il tarixdə “Vətəndaşların müraciətləri haqqında Azərbaycan Respublikasının qanununda “Korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalar barədə müraciətlərə baxılmasının xüsusiyyətləri” başlıqlı ayrıca maddə nəzərdə tutulub (9-cu maddə). Burada dövlət orqanları və digər müraciətə baxan subyektlərdə korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalar barədə müraciətlərə baxılması qaydası, müddəti, araştırma təyin olunması, cavablandırılması və s. ilə bağlı məsələlər öz əksini tapıb⁵.

Metodologiya üzrə maksimum 9 baldan 9 bal.

2.5. Dövlət qurumlarının rəhbərləri tərəfindən mütəmadi olaraq vətəndaşların birbaşa, o cümlədən səyyar qəbulunun təşkili. İcra edir: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları – 2012-2015-ci illər.*

Azərbaycan Respublikasında 40 mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı mövcuddur. Bu dövlət orqanlarının hər birinin saytında qəbul günləri, saatları və qəbulu həyata keçirəcək vəzifəli şəxslərin adları və qəbula yazılməq üçün əlaqə nömrələri yerləşdirilib. Eyni zamanda 96 yerli icra hakimiyyəti orqanı mövcuddur. Bunlardan 90 yerli icra hakimiyyəti orqanının saytında qəbul günləri, saatları və qəbulu həyata keçirəcək vəzifəli şəxslərin adları və qəbula yazılməq üçün əlaqə nömrələri yerləşdirilib. Eyni zamanda KİV-də istər 2014, istərsə də 2015-ci il üçün aylar üzrə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərləri

---

⁵ <http://www.president.az/letters/laws/2>

tərəfindən şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəli əvvəlcədən açıqlanıb⁶. Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin səyyar qəbulları ilə bağlı KİV-ə mütəmadi məlumatlar verilir.

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərləri tərəfindən 67 şəhər və rayondan 10529 vətəndaş qəbul olunaraq onların təqdim etdikləri 10194 müraciətə baxılmışdır⁷.

2015-ci ildə respublikanın yerli icra hakimiyyəti orqanlarında da vətəndaşların qəbulu müntəzəm keçirilmiş və həmin orqanlarda 165 mindən çox vətəndaş qəbulda olub.

2015-ci ildə respublikanın müxtəlif regionlarında təşkil olunan qəbullarda mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən 67 şəhər və rayondan 11336 vətəndaş qəbul olunaraq onların təqdim etdikləri 11152 müraciətə baxılıb.

Qəbullarda iştirak etmiş 11336 vətəndaş daxili işlər (4868 nəfər), təhsil (623), əmək və əhalinin sosial müdafiəsi (512), ekologiya və təbii sərvətlər (491), ədliyyə (465), iqtisadiyyat (342), kənd təsərrüfatı (298), mədəniyyət və turizm (284), səhiyyə (280), fəvqəladə hallar (263), vergilər (252), gənclər və idman (187), nəqliyyat (164), rabitə və yüksək texnologiyalar (117) nazirləri, Əmlak Məsələləri (452), Dini Qurumlarla İş (230), Gömrük (112), Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə (100) dövlət komitələrinin sədrləri, Baş prokuror (327), Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin (361), Dövlət Sərhəd Xidmətinin (217) rəisləri, Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun (326), Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının (65) sədrləri tərəfindən qəbul edilmişdir. Qəbullarda qaldırılan

---

⁶ <http://news.lent.az/news/182817>

⁷ <http://www.azerbaijan-news.az/index.php?mod=3&id=62474>

məsələlərin 84,6 faizi qəbulu keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərinə aid olub.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal

2.6. Ərizə və şikayətlərin elektron qaydada qəbulu və rəsmi cavablandırılması işinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları – 2013-2014-cü illər.*

40 mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının hamısı və 92 yerli icra hakimiyyəti orqanının hamısı tərəfindən bu orqanların saytları vasitəsilə elektron müraciətlər qəbul olunur. Ərizələrin və şikayətlərin elektron qaydada qəbulu 30 sentyabr 2015-ci il tarixdə qəbul olunan “Vətəndaşların müraciətləri haqqında” qanunla tənzimlənir. Qanunda qeyd olunub ki, “elektron müraciət - müraciətə baxan subyektin və ya onun vəzifəli şəxsinin elektron ünvanına göndərilən və ya rəsmi internet saytı vasitəsilə daxil edilən müraciətdir”. Müraciətə baxan subyektlərin müraciətlərin qəbul edilməsi və cavablandırılması işini həmçinin elektron formada həyata keçirmək hüququ vardır (7.3-cü maddə).

Qanuna müvafiq olaraq elektron müraciət həmin müraciətə baxan subyektin və ya onun vəzifəli şəxsinin elektron ünvanına göndərilir, ya da onun rəsmi internet saytına daxil edilir. Müraciətə baxan subyektin rəsmi internet saytına daxil edilən müraciətdə vətəndaşın elektron və ya poçt ünvanı göstərilməlidir. Elektron sənəd formasında göndərilən müraciət elektron imza ilə təsdiq olunmalıdır (6.7; 6.8, 6.9-cu maddələr).

Elektron müraciətlərə müraciətə baxan subyektlər və onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən müraciət edənin göstərdiyi

elektron ünvan vasitəsilə elektron qaydada və ya müraciət edənin xahişi ilə poçt ünvanı vasitəsilə yazılı cavab verilməklə baxılır. Elektron müraciətdə müraciət edənin elektron ünvanı göstərilmədikdə müraciətə poçt vasitəsilə yazılı cavab verilir.

Beləliklə, vətəndaşların yazılı müraciətləri ilə bağlı tələblər ərizə və şikayətlərin, müraciətlərin elektron qaydada qəbulu, qeydiyyatı və rəsmi cavablandırılmasına da aid edilib. Vətəndaşların elektron müraciətlərinin qəbulu, həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 29 dekabr tarixli 52 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilən “Dövlət hakimiyyəti orqanlarında, idarə, təşkilat və müəssisələrdə vətəndaşların təklif, ərizə və şikayətləri üzrə kargüzarlığın aparılması Qaydaları”na uyğun aparılır. Bu qaydalar elektron müraciətlərin qəbuluna da şamil edilir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

3. Cinayət təqibi sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə-39 baldan 36 bal (92%)

3.1. Hüquqi şəxslər barəsində cinayət-hüquqi tədbirlərin tətbiqi qaydalarına dair qanun layihələrinin hazırlanması. İcra edir: *Baş Prokurorluq, Ədliyyə Nazirliyi* - 2013-cü il.

Baş Prokurorluq tərəfindən hüquqi şəxslər barəsində cinayət-hüquqi tədbirlərin tətbiqi qaydalarına dair qanun layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib.

Metodologiya üzrə 9 baldan 6 bal.

3.2. Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində hakimlərin toxunulmazlıq hüququnun məhdudlaşdırılması üzrə təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Baş Prokurorluq, Ədliyyə Nazirliyi* - 2013-2014-cü illər.

Baş Prokurorluq tərəfindən hazırlanmış “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” qanun layihəsi Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub. Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qanun layihəsinə müvafiq rəy verilib.

Metodologiya üzrə 9 baldan 9 bal.

3.3. Korrupsiyaya qarşı mübarizədə əməliyyat-axtarış tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılmasına dair təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Baş Prokurorluq* - 2013-2014-cü illər.

Baş Prokurorluq korrupsiyaya qarşı mübarizədə əməliyyat-axtarış tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılması üzrə təkliflər və bununla əlaqədar qanunvericiliyə dəyişiklik və əlavələr edilməsi barədə qanun layihələrinin hazırlanması istiqamətdə işləri davam etdirib⁸. Əməliyyat-axtarış tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılmasına dair qanun layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

QHT-lər bu istiqamətdə müvafiq müzakirələrin aparıldığı barədə məlumatlıdırlar. Metodologiya üzrə 9 baldan 9 bal.

---

⁸<http://www.azerbaijan-news.az/index.php?mod=3&id=26693>

3.4. Korrupsiyaya qarşı mübarizədə şahidlərin və cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla əməkdaşlıq edən şəxslərin müdafiəsinin təkmilləşdirilməsi üzrə əlavə tədbirlərin müəyyən edilməsi. İcra edir: *Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi* - 2013-2014-cü illər.

Şahidlərin və cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla əməkdaşlıq edən şəxslərin müdafiəsinin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər və bununla əlaqədar qanunvericiliyə dəyişiklik və əlavələr edilməsi barədə qanun layihələrinin hazırlanması istiqamətində işlər davam etdirilib⁹. Baş Prokurorluq tərəfindən müvafiq qanun layihəsi Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib.

Korrupsiyaya qarşı mübarizədə şahidlərin və cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla əməkdaşlıq edən şəxslərin müdafiəsinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə, 2013-cü il 27 may tarixdə Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən “Cinayət prosesində iştirak edən şəxslərin müdafiəsi ilə bağlı əlavə tədbirlərə dair” göstəriş imzalanaraq icraya yönəldilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

3.5. Korrupsiya cinayətləri üzrə istintaq sövdələşməsinin cinayət-prosessual qanunvericiliyə daxil edilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Baş Prokurorluq* - 2013-2014-cü illər

Korrupsiya cinayətləri üzrə istintaq sövdələşməsinin cinayət-prosessual qanunvericiliyə daxil edilməsi üzrə təkliflər və bununla əlaqədar qanunvericiliyə dəyişiklik və əlavələr

---

⁹<http://www.azerbaijan-news.az/index.php?mod=3&id=26693>

edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilib¹⁰. Baş Prokurorluq tərəfindən korrupsiya cinayətləri üzrə istintaq sövdələşməsinin cinayət-prosessual qanunvericiliyə daxil edilməsinə dair qanun layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib.

QHT-lər bu fəaliyyətlə bağlı məlumatlıdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

4. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə- 24 baldan 21 bal (87,50%)

4.1 Komissiyanın korrupsiya ilə əlaqədar dövlət orqanlarına göndərdiyi müraciətlər üzrə araştırma və qiymətləndirmələr keçirməsi. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – mütəmadi

Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyadan bildirilib ki, Komissiyaya daxil olan müraciətlər Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinə (KQMİ) göndərilir. Qurumun bu sahədə araştırma aparmaq səlahiyyəti olmadığından bu müraciətlər KQMİ-yə göndərilir.

KQMİ yarımillik və illik hesabatları açıqlasa da, Komissiyadan daxil olan müraciətlərin sayı və bununla bağlı görülən tədbirlər barədə ayrıca informasiya verilmir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

---

¹⁰<http://www.genprosecutor.gov.az/?/az/speeches/view/37/>

4.2 Fəaliyyət Planının icra vəziyyətinin yoxlanılması məqsədi ilə Komissiyanın monitorinqlər keçirməsi. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – mütəmadi

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyadan bildirilib ki, MFP-də monitoring mexanizmi nəzərdə tutulub. MFP-də nəzərdə tutulduğu kimi icraçı qurumlar kimi nəzərdə tutulan dövlət orqanları ilin sonunda müvafiq hesabatlar təqdim ediblər.

Komissiya bu hesabatları öyrənir, bu proses başa çatdıqdan sonra vətəndaş cəmiyyəti institutlarını da cəlb etməklə monitoringlər aparılır. Həmçinin vətəndaş cəmiyyəti institutlarının hesabat və tədqiqatlarından da istifadə olunacaq. QHT-lərdə Komissiyanın MFP-nin monitoringini həyata keçirdiyi, bununla bağlı metodologiya hazırlanlığı barədə məlumatlar var.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

4.3 Korrupsiyanın səviyyəsinin öyrənilməsi məqsədi ilə ixtisaslaşdırılmış tədqiqatların və rəy sorğularının keçirilməsi. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – mütəmadi

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyanın maliyyə dəstəyi ilə “Konstitusiya” Araşdirmalar Fodnunun operatorluğu ilə Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə QHT-lərin Məlumat və Əməkdaşlıq Şəbəkəsi tərəfindən “SİGMA” İnkişaf və Beynəlxalq Əməkdaşlıq Tədqiqatlar Mərkəzi cəlb edilməklə 2014-cü il mart-sentyabr aylarında Azərbaycanda korrupsiyanın səviyyəsi, müxtəlif sahələr üzrə vəziyyət və həyata keçirilən korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirləri ilə bağlı ictimai rəyin və bu tədbirlərin

necə qiymətləndirilməsinin öyrənilməsi məqsədi ilə bütün ölkə üzrə (Naxçıvan Muxtar Respublikası istisna olmaqla) 1200 respondent arasında sorğu keçirilib.

Sorğunun nəticələri əsasında hazırlanmış hesabat Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilib. Metodolgiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

4.4 Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya Katibliyi strukturunun təkmilləşdirilməsi, maddi-texniki və kadr təminatının gücləndirilməsi üzrə təkliflər hazırlanması. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, Nazirlər Kabineti, Maliyyə Nazirliyi* - 2013-cü il.

Maliyyə Nazirliyinin verdiyi məlumatata görə katibliyin saxlanılması, onun maddi texniki təminatının gücləndirilməsi ilə bağlı tələb olunan vəsait 2015-ci ilin dövlət bütçəsində nəzərdə tutulub.

QHT-lər tərəfindən, QHT-lərin Antikorrupsiya Şəbəkəsi tərəfindən bu istiqamətdə dəfələrlə təkliflər səsləndirilib. QHT-lərin bu istiqamətdə artıq bir müddətdir ki, müzakirələrin aparıldığı barədə məlumatlıdırılar.

Komissiya Katibliyi strukturunun təkmilləşdirilməsi, maddi-texniki və kadr təminatının gücləndirilməsi üzrə təkliflər hökumətə təqdim olunub.

Metodolgiya üzrə 6 baldan 6 bal.

5. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə İdarəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 18 baldan 18 bal (100%)

5.1 İdarənin dövlət orqanlarının informasiya sistemləri, məlumat bazaları və reyestrlərindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada, real vaxt rejimində istifadəsinin təmin edilməsi üzrə tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Baş Prokurorluq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi, Nazirlər Kabineti, adıyyəti dövlət orqanları* – 2013-cü il

Dövlət orqanları tərəfindən aparılan elektron informasiya ehtiyatlarından Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin real vaxt rejimində istifadəsinin təmin edilməsi ilə əlaqədar normativ hüquqi aktların layihələri hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə və Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilib. Hazırda Baş İdarənin Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Sərhəd Xidməti, Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının məlumat bazlarına giriş imkanı mövcuddur.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

5.2 İdarənin preventiv tədbirlər sahəsində fəaliyyətinin genişləndirilməsi və müvafiq tədbirlər planının qəbul edilməsi. İcra edir: *Baş Prokurorluq* – 2012-2013-cü illər.

Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin preventiv tədbirlər sahəsində fəaliyyətinin genişləndirilməsi ilə əlaqədar

tədbirlər planı hazırlanaraq 26 dekabr 2012-ci il tarixdə təsdiq edilmişdir. Tədbirlər Planı Baş prokurorun yanında 8 yanvar 2013-cü il tarixdə keçirilmiş geniş əməliyyat müşavirəsində həmin sənədin icrası barədə göstərişlər verilməklə qarşıda duran vəzifələr müəyyən edilmişdir¹¹.

Bu fəaliyyətlə bağlı açıq mənbələrdə məlumatlar var və QHT-lər də bu haqda məlumatlıdır. Baş Prokurorluqdan bildirilib ki, məxfi və xidməti təyinatlı olduğu üçün Tədbirlər Planı ilə bağlı ictimaiyyətə ətraflı məlumat verilməyib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

5.3 Korrupsiya ilə əlaqədar cinayətlər barədə vahid informasiya bazasının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Baş Prokurorluq* - 2013-2014-cü illər.

Maliyyə, mühasibat, bank, kredit, elm, texnika və digər peşə sahələri ilə əlaqədar icraatda olan ilkin araşdırma materialları və cinayət işləri üzrə prokurorlara və müstəntiqlərə ixtisaslı məsləhətlər, tövsiyələr verilməsi və bu sahədə yoxlamalar aparılması, yoxlamaların nəticələri üzrə rəy tərtib edilməsi, habelə Korrupsiya ilə əlaqədar cinayətlər barədə Vahid İnformasiya Bazasının idarə olunması məqsədilə İdarədə şöbə səlahiyyətli Mütəxəssislər qrupu yaradılıb.¹²

Korrupsiya ilə əlaqədar cinayətlər barədə vahid informasiya bazasının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirilməklə müvafiq program təminatı işlənib hazırlanmışdır.

---

¹¹<http://www.aznocorruption.az/az/news/842-ba351-prokuroru-yan305nda-korrupsiyaya.html>

¹²<http://news.lent.az/news/66453>

Açıq mənbələrdə bu fəaliyyətlə bağlı məlumatlar var. Sorğu cavablandırılıb. QHT-lər bu barədə məlumatlı deyillər. Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

6. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş gəlirlərin leqallaşdırılmasının qarşısının alınması və bu sahədə institusional mexanizmlərin möhkəmləndirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 27 baldan 25 bal (93%)

6.1 Azərbaycan Respublikasının “Cinayət fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərin leqallaşdırılmasına, axtarışına, həbsinə və müsadirəsinə, o cümlədən terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə dair “Avropa Şurasının Konvensiyası”na qoşulması üçün təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Maliyyə Monitoringi Xidməti* - 2013-cü il.

2014-cü ilin fevral-iyun aylarını Azərbaycan Respublikasının “Cinayət fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərin leqallaşdırılmasına, axtarışına, həbsinə və müsadirəsinə, o cümlədən terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə dair” Avropa Şurasının Konvensiyasına qoşulması üçün təkliflərin hazırlanması əhatə edib.

Avropa Şurasının “Cinayət fəaliyyətində əldə edilən gəlirlərin leqallaşdırılmasına dair” Konvensiyasına (Varşava Konvensiyası) qoşulmaqla bağlı aidiyyatı dövlət orqanlarının rəy və təklifləri artıq alınmış, Konvensiya Azərbaycan dilinə tərcümə olunmuş və lazımı sənədlər paketi (əsaslandırma, hüquqi ekspertiza rəyi, Konvensiyadanın tərcüməsi, qanun və sərəncam layihəsi, Konvensiyaya qoşulmaqla əlaqədar bəyanatlar və s.) ilə

birlikdə 01.04.2013-cü il tarixli 07\01-2\006 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib¹³.

Açıq mənbələrdə bununla bağlı məlumatlar var. Maliyyə Monitorinqi Xidməti sorğunu cavablandırıb və açıq mənbələrdəki məlumatları təsdiqləyib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

6.2 Mənimsənilmiş əmlakın bərpası (asset recovery) üzrə ölkədaxili mexanizmin formalasdırılması məqsədi ilə normativ hüquqi aktın layihəsinin hazırlanması. İcra edir: *Baş Prokurorluq, Ədliyyə Nazirliyi, Maliyyə Monitorinqi Xidməti* – 2013-2014-cü illər.

Mənimsənilmiş əmlakın bərpası (asset recovery) üzrə normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanması istiqamətində işlər davam etdirilib.¹⁴ İlk olaraq Almaniya, Lixtensteyn, İsvəçrə, İngiltərə və ABŞ ölkələrinin bu sahadə olan qanunvericiliyi öyrənilmişdir. “Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosessual Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi barədə”, “Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti barədə” və “Cinayət işlərinə dair hüquqi yardım haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” qanun layihələrinə nazirlikdə baxılaraq hüquqi rəy verilmişdir.

Təklif edilən dəyişikliklər iki istiqaməti əhatə edir: Cinayət və Cinayət Prosessual məcəllələrində öz əksini tapan hüquqi normaların (əmlakın izlənilməsi, həbsi, müsadirəsi, dövlət nəfinə qaytarılması) təkmilləşdirilməsi; xarici dövlətlərlə

---

¹³http://www.fiu.az/images/documents/az/fealiyyet_planlari/mmx_korrupsiyay_a_qarshi_milli_fealiyyet_planı.pdf

¹⁴Maliyyə Monitorinqi Xidməti

qarşılıqlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi məqsədilə cinayət işlərində hüquqi yardım mexanizminin təkmilləşdirilməsi. Həmçinin qanunvericilikdə mövcud olan əmlakın cinayət-hüquqi yolla müsadirə edilməsinə əlavə olaraq, layihəyə cinayət təqibindən kənar qaydada müsadirənin mexanizmini müəyyən edən normalar daxil edilib. Bu tədbir şəxs barəsində cinayət təqibi aparmağın mümkün olmadığı hallarda keçirilir.

Cinayət Prosessual Məcəlləyə xarici dövlətlərin əmlakın müsadirəsi haqqında çıxarılmış məhkəmə qərarlarının Azərbaycanda icra edilməsi, yerli məhkəmə qərarlarının xarici dövlətlər tərəfindən icrasının təmin edilməsi və əmlakın müstəntiq tərəfindən izlənilməsini təmin edən normaların əlavə edilməsi də təklif olunur¹⁵.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

6.3. Monitorinq iştirakçılarının və monitorinqdə iştirak edən digər şəxslərin cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində öhdəliklərinə aidiyəti dövlət orqanları tərəfindən nəzarətlə bağlı qaydaların hazırlanması. İcra edir: *Maliyyə Monitoringi Xidməti və monitorinq iştirakçılarına və monitorinqdə iştirak edən digər şəxslərə nəzarət edən dövlət orqanları* - 2013-cü il.

2013-cü ildə qəbul olunan “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunu sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların məqsəd və prinsiplərini, təşkili və aparılması qaydalarını, yoxlamalar zamanı yoxlayıcı orqanların, onların

---

¹⁵ <http://www.fiu.az/images/documents/az/neshrler/fmsreport2013.pdf>

vəzifəli şəxslərinin hüquq və vəzifələrini, sahibkarların hüquq və maraqlarının müdafiəsi ilə bağlı vahid, ümumi tələbləri müəyyəyən etdiyindən MFP-nin 6.3 bəndindi ilə nəzərdə tutulan dövlət orqanları tərəfindən nəzarətlə bağlı qaydaların hazırlanmasına ehtiyac qalmamışdır.

6.4 Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində vahid statistik məlumat bazasının yaradılması. İcra edir: *Maliyyə Monitoringi Xidməti, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi, Baş Prokurorluq – 2013-2014-cü illər.*

Maliyyə Monitoringi Xidməti tərəfindən vahid statistik məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı müəyyən olunmuş vəzifənin icrası məqsədilə müvafiq araşdırımlar aparılmışdır. Bu araşdırımlar çərçivəsində müvafiq statistik məlumat bazası üzrə formaya dair FATF, MONEYVAL və ATƏT tərəfindən təklif edilən metodikalar, habelə bununla bağlı bir sıra ölkələrin maliyyə monitorinqi orqanlarının təcrübəsi öyrənilmişdir. Bunların əsasında müvafiq məlumatları özündə eks etdirən yeni statistik cədvəl forması, habelə təlimat xarakterli qaydalar layihəsi hazırlanmışdır.

Vahid statistik məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı fəaliyyət aidiyyəti dövlət orqanları ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilir. Maliyyə Monitoringi Xidmətinin inzibati ofisində Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin nümayəndələri ilə iki dəfə birgə müzakirələr keçirilmişdir. Bu müzakirələrdə irəli sürülən təkliflər də müvafiq qaydalar layihəsində nəzərə alınmış və layihə

aidiyyəti orqanlara təqdim edilmişdir. Vahid statistik məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı həmçinin Dünya Bankı, Beynəlxalq Valyuta Fondu və ATƏT-in ekspertləri ilə də müzakirələr aparılmışdır¹⁶.

Açıq mənbələrdən əldə edilən məlumatlar sorğuya verilən cavablarla üst-üstə düşür. 2015-ci ilin ilk yarısında müvafiq məlumatları özündə eks etdirən yeni statistik cədvəl forması, habelə təlimat xarakterli qaydaların təsdiq olunması gözlənilirdi. Lakin 2015-ci il başa çatmasına baxmayaraq vahid statistik məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı işlər tamamlanmayıb.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 4 bal.

6.5 Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq lombardların və daşınmaz əmlak alqı-satqısı üzrə vasitəçilik xidmətləri göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyət sahəsini tənzimləyən normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanması. İcra edir: *Maliyyə Monitorinqi Xidməti, Ədliyyə Nazirliyi* – 2013-cü il.

Maliyyə Monitorinqi Xidməti tərəfindən lombardların fəaliyyətinin Mülki Məcəllənin müddəaları çərçivəsində lisenziyalasdırılması məqsədilə normativ hüquqi aktlara dəyişikliklər layihəsi hazırlanmışdır. Belə ki, “Dövlət rüsumu haqqında” Qanunda, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 02.09.2002-ci il tarixli 782 nömrəli Fermanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasında bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi

---

¹⁶http://www.fiu.az/images/documents/az/neshrlər/icra_hesabati_tedbirler_plani_antikorrupsiya.pdf

razılıq (lisensiya) verilməsi haqqında Qaydalar”da və “Fəaliyyət növlərinin xüsusiyyətindən asılı olaraq xüsusi razılıq (lisensiya) verilməsi üçün tələb olunan əlavə şərtlər barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 7.11.2002-ci il tarixli 174 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi barədə qanun, fərman və qərar layihələri hazırlanmışdır.

Daşınmaz əmlakın alqı-satqısı üzrə vasitəçilik xidmətləri göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyət sahəsinin tənzimlənməsi ilə əlaqədar bir sıra ölkələrin təcrübəsi nəzərə alınmaqla “Rieltor fəaliyyəti haqqında” Qanun layihəsi hazırlanmış və Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir. Bu Qanunun məqsədi Azərbaycan Respublikasında rieltor fəaliyyətinin tənzimlənməsi, həmin fəaliyyətlə bağlı vahid dövlət siyasetinin formalasdırılması və daşınmaz əmlak bazarında rieltor fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsidir.

QHT-lər bu fəaliyyət barədə məlumatlıdır. Açıq mənbələrdə bu barədə məlumatlar əldə edilib.

Metodologiya üzrə maksimum 9 baldan 9 bal.

7. Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə-18 baldan 16 bal (100%)

7.1 Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin məcəllələşdirilməsi üzrə layihənin hazırlanması.

İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya – 2013-2014-cü illər.*

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya tərəfindən 2013-cü ildə “Dövlət Qulluğu Məcəlləsi”nin ilkin layihəsi hazırlanmış və layihəyə dair rəy və təkliflər verilməsi üçün aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilmişdir. 4 aprel 2013-cü il tarixdə Komissiya tərəfindən ilkin layihənin təqdimatı ilə bağlı dəyirmi masa keçirilib. Məcəllənin ilkin layihəsi Komissiya və Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Təşkilatının (GIZ) həyata keçirdiyi birgə layihə çərçivəsində hazırlanıb¹⁷.

Dəyirmi masada dövlət orqanlarının, QHT-lərin və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak etmişdir. Dəyirmi masada Məcəllə layihəsinə dair müzakirələr aparılmış, vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin rəy və təklifləri öyrənilmişdir. Eyni zamanda dövlət orqanları tərəfindən verilmiş təkliflər də öyrənilmişdir. Təkliflər nəzərə alınaraq layihə yenidən işlənmiş və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

“Dövlət Qulluğu Məcəlləsi”nin layihəsi, həmçinin layihə ilə bağlı irəli sürülən təkliflər Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın saytında yerləşdirilmişdir¹⁸.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

7.2 Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın nəzdində ixtisaslaşmış (dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin tətbiqi, etik davranış, maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması, korrupsiyaya qarşı mübarizə və s. üzrə təlim və tədrisi həyata keçirən) təlim mərkəzinin yaradılması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Azərbaycan*

---

¹⁷ <http://az.trend.az/news/society/2135360.html>

¹⁸ <http://dqmk.gov.az/index.php/home/post/1286>

Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya – 2013-2014-cü illər.

Komissiyanın nəzdində ixtisaslaşmış Təlim Mərkəzinin (dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin tətbiqi, etik davranış, maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması, korrupsiyaya qarşı mübarizə və s. üzrə təlim və tədrisi həyata keçirən) yaradılması üzrə işlər davam etdirilmişdir.

2013-cü ildə Təlim Mərkəzinin yaradılması məqsədi ilə müvafiq hüquqi aktların layihəsi hazırlanmışdır. Həmin normativ hüquqi aktlarda təlim mərkəzinin hüquqi statusuna, işçilərinin say tərkibinə, maddi-texniki təchizatına, habelə, mərkəzin fəaliyyətinin təşkilinə dair məsələlər öz əksini tapmışdır. Hazırlanmış sənəd layihələrinə dair müvafiq dövlət orqanlarının rəy və təklifləri alınmış və təkliflər şəklində Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Təlim Mərkəzinin yaradılması Azərbaycan Respublikası və Avropa İttifaqı arasında Hərtərəfli İnstitusional Quruculuq Programı üzrə “Azərbaycanda dövlət qulluğu təliminin gücləndirilməsinə dair” 3-cü İnstitusional İslahat Planına (İİP3) da daxil edilmişdir. İİP3-ün həyata keçirilməsi üzrə layihə 2013-cü il dekabrın 1-də başlamışdır. Təlim mərkəzinin daxili prosedurlarının və təlim modullarının hazırlanması üzrə işlər Komissiyanın BMT-nin İnkışaf Programı və GIZ ilə birlikdə həyata keçirdiyi layihələr çərçivəsində aparılır. Təlim Mərkəzinin yaradılmasına dair təkliflər paketi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi, Ədliyyə, Maliyyə və Təhsil nazirliklərinin rəy və təklifləri nəzərə alınaraq hazırlanmış və 10 noyabr 2014-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim

edilmişdir. Lakin Təlim Mərkəzinin yaradılmasına dair indiyə qədər qərar qəbul edilməmişdir¹⁹.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 4 bal.

7.3 Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın strukturunun təkmilləşdirilməsi və maddi-texniki təminatı üzrə təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* – 2013-2014-cü illər.

Komissiya tərəfindən ştat sayını artırmaqla strukturunun təkmilləşdirilməsi üçün əsaslandırılmış arayış və müvafiq aktın layihəsi hazırlanaraq razılışdırılması üçün 26 noyabr 2013-cü il tarixli 01/05-05/2429 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir. Maliyyə Nazirliyinin 29 dekabr 2013-cü il 04/03-404-10786 nömrəli məktubu ilə Komissiyanın ştatının 15 vahid artırılması barədə müsbət rəy verilmişdir. Komissiya tərəfindən ştat sayının artırılması üçün müvafiq sənədlər Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 aprel 2014-cü il tarixli 377 nömrəli “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 15 sentyabr tarixli 1005 nömrəli Sərəncamında dəyişikliklər edilməsi barədə” Sərəncamı ilə

---

¹⁹http://www.dqmk.gov.az/aze/downloads/hesabatlar/fealiyyet/2015_hesabat_illik.pdf

Komissiyanın işçilərinin ümumi say tərkibi 15 ştat vahidi artırılmışdır²⁰.

Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya üçün 7 mərtəbəli yeni bina tikilir. Binanın 2015-ci ildə tikilib istifadəyə verilməsi gözlənilir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

8. Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və peşəkarlığının artırılması. İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 39 baldan 37 bal (94%)

8.1 Dövlət qulluğuna qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* - 2012-2014-cü illər.

2013-cü il ərzində dövlət qulluğuna qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsini daha da təkmilləşdirmək məqsədilə Komissiyanın “Dövlət qulluğuna qəbul və inzibati vəzifələrin tutulması üçün müsahibənin keçirilməsi Qaydaları” yenidən işlənmiş, “Dövlət orqanlarında dövlət qulluğuna qəbul üzrə test imtahanları üçün test nümunələrinin hazırlanması və ekspertizası Qaydaları”na və “Dövlət orqanlarında dövlət qulluğuna qəbul üzrə test imtahanının təşkili, keçirilməsi, qiymətləndirilməsinin aparılması Qaydaları”na müvafiq dəyişikliklər edilmiş və həmin aktlar AR Hüquqi Aktların Dövlət

---

²⁰ <http://dqmk.gov.az/index.php/home/post/1304>

Reyestrində qeydə alınması üçün Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

“Dövlət qulluğuna qəbul və inzibati vəzifələrin tutulması üçün müsahibənin keçirilməsi Qaydaları”na edilmiş dəyişikliyə əsasən namizədlərin vakant vəzifəyə uyğunluğunu müəyyən edən qiymətləndirmə meyarları təkmilləşdirilmişdir. Eyni zamanda keçirilən müsahibələrdə şəffaflığın artırılması və vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin qəbul edilən qərarlarda iştirakının təmin edilməsi məqsədilə vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin müsahibələrdə qrup üzvü və müşahidəçi kimi iştirakını nəzərdə tutan müddüəalar müvafiq Qaydalara əlavə edilmişdir. Qaydalara edilmiş dəyişikliyə uyğun olaraq vətəndaş cəmiyyəti üzvlərinin və QHT-lərin qeydiyyatdan keçmədən müsabiqənin test imtahanı və müsahibə mərhələsində müşahidəçi kimi iştirakı nəzərdə tutulur.

“Dövlət qulluğuna qəbul məqsədilə test imtahanının təşkili, keçirilməsi və qiymətləndirilmənin aparılması qaydaları” təkmilləşdirilmiş və test imtahanının təşkili və keçirilməsinə məsul olan imtahan rəhbəri, nəzarətçilər, administrator və imtahan prosesində iştirak edən digər şəxslərin (təklükkəsizliyi təmin edən şəxslər, müşahidəçilər, tibbi və texniki heyət) hüquq və vəzifələri dəqiq müəyyən edilmişdir.

Dövlət qulluğuna qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsi mexanizminin daha təkmil olması məqsədilə 1975, 1987, 1993 və 2009-cu ilin bakalavr ixtisaslarının siyahısı Nazirlər Kabinetinin 9 yanvar 1997-ci il tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə uyğunlaşdırılmışdır. Həmçinin, 2009-cu il magistr istisasları “Ali və orta ixtisas təhsili istiqamətlərinin və ixtisaslarının siyahısı haqqında” Nazirlər Kabinetinin 9 yanvar 1997-ci il tarxili 4 nömrəli Qərarı ilə uyğunlaşdırılmışdır. Namizədlərin istisas və

istiqamətlərinə uyğun gələn vakant dövlət qulluğu vəzifələrinin seçilməsi təhsil alma ilindən və diplomun verilmə tarixindən asılı olmayaraq bu uyğunlaşma əsasında artıq informasiya texnologiyaları vasitəsilə həyata keçirilmişdir.

Dövlət qulluğuna qəbulun obyektiv və şəffaf əsaslarla aparılmasının bir daha nümayiş etdirilməsi məqsədilə həyata keçirilən növbəti mexanizm test nəticələrinin namizəd tərəfindən yoxlanılmasıdır. Belə ki test imtahani başa çatdıqdan dərhal sonra nəticələr barədə arayış namizədə təqdim edilir. Təqdim edilmiş ayarışı namizəd kompyuterin monitorunda öz cavabları ilə uyğunlaşdırır.

Həmçinin, dövlət qulluğuna qəbul zamanı test imtahanlarının gedişini canlı olaraq izləyə bilmək üçün komissiyanın rəsmi internet saytına müvafiq bölmə əlavə edilmişdir.

Eyni zamanda dövlət qulluğuna qəbulla bağlı keçirilən müsahibələri aparan qrupların tərkibinə müxtəlif sahələr üzrə yeni müstəqil mütəxəssislər cəlb edilmişdir. Müstəqil mütəxəssislərin müsahibələrə cəlb edilməsi müsahibələrdə obyektivliyin və şəffaflığın artırılması, dövlət qulluğuna qəbul sahəsinə ictimai nəzarətin və etimadın yüksəldilməsi, namizədlərin potensialının, bilik və bacarıqlarının hərtərəfli və daha peşəkar qiymətləndirilməsi məqsəd daşıyır. Müstəqil ekspertlərin sırasına əsasən elm və təhsil müəssisələrinin əməkdaşları və QHT nümayəndələri daxildir.

Həmçinin, Komissiyanın internet saytı vasitəsilə vətəndaşlara pulsuz onlayn sınaq test imtahanlarında iştirak imkanı yaradılmışdır. Burada əsas məqsəd namizədlərin test imtahanlarına daha yaxşı hazırlaşmalarına kömək etməkdir.

QHT-lərlə bu istiqamətdə müzakirələr aparılıb.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

8.2 Dövlət qulluqçularının əlavə təhsilini tənzimləyən qaydaların təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya, Təhsil Nazirliyi* - 2012-2013-cü illər.

2013-cü il ərzində dövlət qulluqçularının əlavə təhsilini tənzimləyən qaydaların təkmilləşdirilməsi məqsədilə “Dövlət qulluğu haqqında” Qanunda dövlət qulluqçularının təlim keçməsi məsələləri ilə bağlı dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihəsi hazırlanıb.

Layihə əsasən “Dövlət qulluğu haqqında” AR Qanununa 22.2 maddənin (maddə 22.2 dövlət qulluqçusunun təlim keçməsi) əlavə edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Qeyd edilən maddəyə əsasən dövlət qulluqçularının təlim keçməsinin məqsədi, qısa-müddətli təlimlərin keçirilmə qaydası, dövlət qulluqçularının təlim tələbatlarının öyrənilməsi qaydasının müəyyən edilməsi, dövlət qulluqçularının qısamüddətli təlimlərdə iştirakı üçün əsaslar, ilk dəfə inzibati vəzifə üzrə dövlət qullığına qəbul edilən şəxslərin, habelə ilk dəfə inzibati vəzifələrin üçüncü-yedinci təsnifatları üzrə rəhbər vəzifələrə təyin edilən dövlət qulluqçularının xüsusi təlim kurslarından keçməsinin hüquqi əsaslarının müəyyən edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Layihə Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Eyni zamanda “Dövlət qulluqçusunun əlavə peşə təhsilinin növü, forması, müddəti və maliyyə təminatı Qaydaları”na təkliflər təqdim edilmişdir.

Təqdim edilmiş təkliflərə qeyd edilən qaydaların təkmilləşdirilməsi, həmin qaydaların “Təhsil haqqında” AR

Qanununun tələblərinə uyğunlaşdırılması təmin olunacaqdır. Eyni zamanda layihədə dövlət qulluqçuları üçün əlavə təhsil istiqaməti olaraq ixtisasartırma ilə yanaşı staj keçmə və təkmilləşdirmə də nəzərdə tutulmuşdur. Layihədə hər il üçün dövlət qulluqçularının ixtisasartırma təhsili üzrə dövlət sifarişinin Komissiya və aidiyyəti dövlət orqanının qarşılıqlı razılığı ilə müəyyənləşdirilməsi və müvafiq dövlət orqanının proqnozu üzrə təkliflərin hər ilin iyul ayının 1-dək Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Beləliklə də, dövlət qulluqçularının əlavə təhsil alma hüququnun maliyyələşdirilməsinin səmərələliyi təmin ediləcəkdir.

Dövlət qulluqçularının əlavə təhsilini tənzimləyən qaydaların “Təhsil haqqında” AR Qanununun tələblərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində iş aparılmışdır²¹. Eyni zamanda bu məqsədlə xarici ölkələrin də təcrübəsi öyrənilmişdir. Dövlət qulluqçularının əlavə təhsilini tənzimləyən yeni qaydalar layihəsinin hazırlanmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

8.3 Dövlət orqanlarının nəzdində olan tədris müəssisələri və mərkəzləri tərəfindən korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə təlim modulunun hazırlanması və bu məsələlərlə əlaqədar tədris proqramlarının (etik davranış, maraqlar toqquşması, informasiya azadlığı və s.) təşkili. İcra edir: *Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya - 2013-2014-cü illər.*

---

²¹ <http://dqmk.gov.az/index.php/home/post/1309>

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə təlim modulunun hazırlanması məqsədilə xarici ölkələrin təcrübəsi öyrənilmiş, müvafiq təqdimat və metodiki vəsait hazırlanmışdır.

Müvafiq təlim modulunun hazırlanması işi başa çatdırılmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

8.4 Dövlət qulluqçularının fəaliyyətini qiymətləndirmə qaydalarının qəbul edilməsi, qiymətləndirmə sisteminin xüsusi program təminatının yaradılması. İcra edir: *Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* - 2013-2014-cü illər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya tərəfindən dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı qaydaları tamamlanıb²².

Komissiyanın 10 fevral 2014-cü il tarixli 02-Q sayılı Qərarı “Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları” təsdiq edilmiş və Hüququi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilmişdir. Bununla əlaqədar olaraq 2014-cü ilin 3-4 iyun tarixlərində Komissiyanın təşkilatçılığı ilə “Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları” mövzusunda təlim keçirilmişdir. Qeyd edilən təlimdə 32 dövlət orqanında qiymətləndirməni həyata keçirəcək struktur bölmə rəhbərləri və qiymətləndirmənin tətbiqinə məsul olan 58 nümayəndə iştirak etmişdir.

---

²² http://az.azvision.az/Dovlet_qulluqchularinin_fealiyyeti_qiymetlendirilib_-7307-xeber.html#.UibbxjbIb5M

2014-cü ilin 25 iyul tarixində Komissiyanın və AR Dövlət Statistika Komitəsinin birgə təşkilatçılığı ilə “Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları” mövzusunda təlim keçirilmişdir.

Təlimdə dövlət orqanlarının mərkəzi aparatının struktur bölmə rəhbərləri və qiymətləndirmənin tətbiqinə məsul olan dövlət qulluqçuları iştirak etmişdir.

2014-cü ilin ilk altı ayı ərzində Komissiyada qiymətləndirmə sisteminin yaradılması məqsədilə texniki şərtlər müzakirə edilmişdir.

2015-ildə Komissiya tərəfindən xidməti fəaliyyətin qiymətləndirilməsi sisteminin xüsusi program təminatı yaradılmışdır. Program təminatına uyğun olaraq hər bir dövlət orqanına istifadəçi adı və şifrə verilmişdir

Dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı keçirilən təlimlərdə dövlət orqanları üzrə (mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, məhkəmə orqanları) 109 dövlət qulluqçusu iştirak etmişdir.

Ümumilikdə 2014-cü il üzrə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və onlara bərabər tutulan orqanlar, Nazirlər Kabineti yanında olan icra hakimiyyəti orqanları, yerli icra hakimiyyəti orqanları və məhkəmələr üzrə inzibati vəzifələrin üçüncü-yeddinci təsnifatlarına uyğun olan inzibati vəzifə tutan 8445 dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyəti qiymətləndirilmiş, onlardan 1449-nun fəaliyyəti əla, 5165-nin fəaliyyəti yaxşı, 1786-nın fəaliyyəti qənaətbəxş, 45-nin fəaliyyəti isə qeyri-qənaətbəxş qiymətləndirilmişdir.

“Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları”nın 9.6-cı bəndinə uyğun olaraq

dövlət orqanları üzrə qiymətləndirilmənin nəticələrinə dair yekun hesabat mart ayının 1-dək Komissiyaya təqdim edilir.

QHT-lər bu barədə məlumatlıdır. Açıq mənbələrdəki məlumatlar sorğulara cavabları təsdiqləyir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

8.5 Dövlət qulluğunda rotasiya sisteminin tətbiqi ilə bağlı pilot layihələrin hazırlanması və bununla əlaqədar metodiki qaydaların tərtib edilməsi. İcra edir: *Mərkəzi icra hakimiyəti orqanları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* - 2013-2014-cü illər.

2013 cü il ərzində dövlət qulluğunda rotasiya sisteminin tətbiq edilməsi qaydalarının hazırlanması üçün beynəlxalq təcrübənin və milli qanunvericiliyin, eləcə də rotasiyanın əhəmiyyətini şərtləndirən mövcud vəziyyətin təhlili əsasında Komissiya daxilində zəruri təkliflər hazırlanmış və həmin təkliflərdə dövlət qulluğunda rotasiyanın tətbiq edilməsinin məqsədləri, əsasları və şərtləri, məhdudiyyətlər öz əksini tapmışdır.

2014-cü ilin ilk 6 ayı ərzində öyrənilmiş təcrübələr və təkliflər komissiya daxilində müzakirə edilmişdir. Komissiya tərəfindən kadrların rotasiyası üzrə pilot layihə hazırlanıb.

Dövlət qulluğunda rotasiyanın tətbiqi üzrə pilot layihənin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə “Rotasiya qaydaları” hazırlanmışdır. Qaydalarda rotasiyanın tətbiq ediləcəyi vəzifələr, əsaslar, rotasiyanın müddəti, məcburi və könüllü rotasiya və rotasiya ilə bağlı digər məsələlər nəzərdə tutulmuşdur. Həmin qaydalara əsasən dövlət qulluqçusunun potensialından daha səmərəli istifadənin təmin edilməsi və korrupsiya riski daha çox

olan vəzifələr üzrə qeyd olunan risk halının aradan qaldırılması məqsədilə rotasiyanın tətbiqi nəzərdə tutulmuşdur.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda bu layihə çərçivəsində rotasiyalar həyata keçirilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 5 bal.

8.6 Dövlət qulluqçularının məvaciblərinin mərhələlərlə artırılması, onların sosial təminatının gücləndirilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabinet, Maliyyə Nazirliyi* – 2013-2015-ci illər.

“Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu və “İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu”nda edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla dövlət qulluqçularının əməkhaqqı artımını özündə əks etdirən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncam layihəsi hazırlanmış, müvafiq qaydada təqdim edilmiş və bundan sonra “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 9 iyul tarixli 2934 nömrəli Sərəncamında dəyişiklilər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 02 dekabr 2013-cü il tarixli 135 nömrəli Sərəncamı ilə dövlət qulluqçularının vəzifə maaşları 2013-cü il dekabrın 1-dən artırılmışdır.

Qeyd olunan Sərəncama əsasən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının minimum məbləği inzibati vəzifələr üçün əvvəlki 175 manata qarşı 250 manat, yardımçı vəzifələr üçün əvvəlki 120 manata qarşı 150 manat səviyyəsinə qaldırılmışdır. Bundan başqa, dövlət qulluqçularına ixtisas dərəcələrinə görə verilən əlavələrin məbləğlərinə yenidən baxılmış və “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 3 sentyabr tarixli 589

nömrəli Fərmani ilə təsdiq edilmiş “Dövlət orqanlarında dövlət qulluqcularına ixtisasa dərəcələrinin verilməsi Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 2 dekabr tarixli 39 nömrəli Fərmanına əsasən dövlət qulluqcularının vəzifə maaşlarına ixtisas dərəcələrinə görə verilən əlavələr 2013-cü il dekabrın 1-dən artırılmışdır.

Bu artımla bağlı tələb olunan vəsaitlər 2014 və 2015-ci ilin dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş və müvafiq qaydada dövlət orqanlarına ayrılmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 9 baldan 9 bal.

9. Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması və maliyyə xarakterli məlumatlar haqqında bəyannamələrin təqdim edilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 13 bal (54%)

9.1 Dövlət qulluqcularının və dövlət orqanlarının vəzifəli şəxslərinin fəaliyyətində maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması ilə bağlı qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabinetı, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – 2013-cü il.

“Maraqlar toqquşması haqqında” qanun layihəsi hazırlanıb. Eyni zamanda Dövlət qulluqcularının etik davranış qaydaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və “Dövlət qulluğu” haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda maraqların toqquşmasının qarşısının alınması üçün müddəalar nəzərdə tutulub. QHT-lər qanun layihəsinin hazırlanması barədə məlumatlıdır. Açıq mənbələrdə qanun layihəsinin hazırlanması ilə bağlı məlumatlar verilib.

Metodologiya üzrə maksimum 9 baldan 6 bal.

9.2 Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması üzrə treninqlərin təşkili. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* – 2013-2015-ci illər.

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyadan bildirililib ki, maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması üzrə bütün mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında treninqlər təşkil olunub. Öldə edilən ilkin məlumatlar yerli icra hakimiyyəti orqanlarından 80 faizində təlimlərin keçirildiyini deməyə əsas verir. Internet resurslarda bununla bağlı məlumatlar var. Bir sıra mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında keçirilən təlimlərə QHT-lər cəlb olunub.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 4 bal.

9.3 Vəzifəli şəxslərin maliyyə xarakterli məlumatları haqqında bəyannamənin elektron formada təqdim edilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* - 2013-cü il.

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyadan bildirilib ki, “Konstitusiya” Araşdırımlar Fondu “Vəzifəli şəxslərin maliyyə xarakterli məlumatları haqqında bəyannamənin” Formasının layihəsini hazırlayaraq Komissiyaya təqdim edib, təkliflər üzərində işlər davam etdirilir.

QHT-lər dəfələrlə bu təklifləri səsləndiriblər və Komissiyanın rəsmiləri ilə müzakirələr aparılıb.

Komissiya tərəfindən bu məsələ ilə bağlı təkliflər hazırlanıb.

Metodologiya üzrə 9 baldan 3 bal.

10. Etik davranış qaydalarının təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 30 baldan 30 bal (100%)

10.1 Dövlət qulluqçuları üçün etik davranış məsələləri üzrə mütəmadi tədris kursları və treninqlərin təşkil edilməsi. İcra edir: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* - 2012-2015-ci illər.

“Etik davranış qaydaları” üzrə mütəmadi təlimlərin keçirilməsinin təmin edilməsi məqsədilə Komissiya tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarına müvafiq məktublar göndərilmiş və həmin məktublarda “Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında” AR Qanununun 20.0.2-ci maddəsinə uyğun olaraq dövlət qulluqçularının etik davranış qaydalarını əhatə edən təlimlərin keçirilməsi tövsiyə edilmişdir.

2013-cü il 16-17 dekabr tarixlərində Komissiya tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının etik məsələlər üzrə

müvəkkilləri üçün “Dövlət qulluğunda etika” mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Komissiya tərəfindən 2013-cü il və 2014-cü ilin ilk 6 ayı ərzində etik davranış məsələləri üzrə 2 seminar (kurs) və 8 təlim keçirilmişdir.

2015-ci ildə isə ümumilikdə dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları ilə bağlı keçirilən təlimlərdə dövlət orqanları üzrə (mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, məhkəmə orqanları) 225 dövlət qulluqçusu iştirak etmişdir²³.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

10.2 Etik davranış məsələləri üzrə illik hesabatların hazırlanması (hesabatlarda aparılmış maarifləndirmə işləri, etik davranış qaydalarının pozulması halları və tətbiq edilmiş intizam tənbehi tədbirləri göstərilməklə), Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilməsi və ictimaiyyətə açıqlanması. İcra: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya - 2012-2015-ci illər*

Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları etik davranış məsələləri üzrə illik hesabatları hazırlayırlar və Komissiyaya təqdim edirlər. Komissiyanın ümumiləşdirilmiş hesabatı hər il qurumun saytında yerləşdirilir və KİV-ə bu barədə məlumat verilir²⁴.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

---

²³http://www.dqmck.gov.az/aze/downloads/hesabatlar/fealiyyet/2015_hesabat_illik.pdf

²⁴ <http://az.trend.az/news/society/2116060.html>

10.3 Etik davranış qaydalarının pozulması ilə bağlı daxil olmuş şikayetlərin effektiv araşdırılması mexanizmlərinin müəyyən edilməsi. İcra edir: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* – 2013-2014-cü illər.

Etik davranış qaydalarının pozulması ilə bağlı daxil olmuş şikayetlərin effektiv araşdırılması mexanizmlərinin müəyyən edilməsi məqsədilə xarici ölkələrin, o cümlədən Türkiyə, Qazaxıstan və Böyük Britaniyanın təcrübəsi öyrənilmişdir.

“Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında” AR Qanununa müvafiq dəyişikliklər edilməsi məqsədilə qanun layihəsi hazırlanaraq təqdim edilməsi nəzərdə tutulur.

Metodologiya üzrə maksumum 6 baldan 6 bal.

10.4 Dövlət orqanlarının internet saytlarında etik məsələlər üzrə xüsusi bölmənin yaradılması (qeyri-etik davranış barədə elektron şikayət etmə mexanizmi, etik qaydalar, etik hesabatlar və s.). İcra edir: *Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları - 2013-cü il.*

40 mərkəzi icra hakimiyyəti orqanın hamısının, “Etik davranış qaydaları”, 92 yerli icra hakimiyyəti orqanının hamısının saytında qeyri-etik davranış şikayetlər ümumi qaydada qəbul edilir. Etik davranış qaydalarının pozulması barədə hesabat Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya tərəfindən mərkəzləşdirilmiş şəkildə açıqlanır.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

10.5 Etik davranış üzrə tədrisin və treninglərin təşkili ilə əlaqədar tədris modulunun və minimum şərtlərin müəyyən edilməsi. İcra

edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya* - 2013-cü il.

2013-cü il ərzində Komissiya tərəfindən etik məsələlər üzrə keçirilən təlimlərin vahid standartlarının formalaşdırılması ilə bağlı iş aparılmış və etik məsələlər üzrə təlim modulu hazırlanmışdır. Təlim modulu özündə təlim proqramlarını və saatlarını, etik məsələlər üzrə təqdimatı, metodik vəsaiti, etik qaydalar üzrə video təqdimatı birləşdirir. Etik qaydalar üzrə video Komissiyanın saytında yerləşdirilmişdir. Həmin təqdimatda etikanın əhəmiyyəti əsas etik prinsiplər və etik nəzarət məsələləri əks olunmuşdur²⁵.

Təlim modulunun elementi olaraq Komissiya tərəfindən etik davranış qaydalarına dair kitab hazırlanmışdır. Kitabda etikanın anlayışı, dövlət qulluğunda etik davranışın əhəmiyyəti, dövlət qulluqçularının qarşılışa biləcəkləri etik dilemmalar, qanunvericilikdə təsbit olunmuş prinsiplər, etik davranış qaydalarına əməl olunmasına nəzarət, etik müvəkkillər, hədiyyələrin qəbul edilməsi və s. mövzular əhatə olunmuşdur. Kitabın bütün mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti, məhkəmə hakimiyyəti orqanlarına paylanması nəzərdə tutulur.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

11. Bələdiyyələrin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi. İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 21 bal (87.50%)

11.1 Bələdiyyələrin aparatlarında qulluğa qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsi ilə bağlı təkliflərin

---

²⁵ <http://www.csc.gov.az/index.php/home/post/1229>

hazırlanması. İcra edir: *Bələdiyyələr, Ədliyyə Nazirliyi* - 2013-cü il.

Bələdiyyələrin aparatlarında qulluğa qəbulun müsabiqə və şəffaflıq əsasında həyata keçirilməsi ilə bağlı müddəalar “Bələdiyyə qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanununa edilən dəyişikliklərdə təklif olunub. Qanun layihəsi parlamentin müzakirəsinə təqdim olunub²⁶.

2015-ci il 13 fevral tarixində “Bələdiyyə qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilmişdir. Bu dəyişikliyə müvafiq olaraq Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 13 oktyabr tarixli 324 nömrəli qərarı ilə “Bələdiyyə qulluğuna müsabiqənin elan edilməsi, sənədlərin qəbulu, müsabiqənin keçirilməsi və nəticələrinin qiymətləndirilməsi” Qaydası təsdiq edilmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 9 baldan 9 bal.

11.2 Bələdiyyə qulluqçuları üçün korrupsiyaya qarşı mübarizə məsələləri üzrə tədris kurslarının, treninqlərin və seminarların təşkili. İcra edir: *Bələdiyyələr, Ədliyyə Nazirliyi* – mütəmadi.

2014-cü ilin birinci yarımılındə Ədliyyə Akademiyasında təşkil olunan tədris kurslarında bələdiyyə üzvü və qulluqçularına korrupsiyaya qarşı mübarizə məsələləri üzrə mühazirələr oxunmuşdur. Eyni zamanda korrupsiyaya qarşı mübarizə məsələləri ilə bağlı mövzular üzrə seminarlar da keçirilmişdir.

Bələdiyyə üzvləri və qulluqçuları üçün təşkil edilmiş kurslarda “Yerli büdcənin tərtibi və icrası, sərf edilən vəsaitin

---

²⁶ <http://az.trend.az/azerbaijan/society/2360951.html>

təsdiq edilmiş bütçə göstəricilərinə uyğunluğu, maliyyə hesabatlarının təsdiq olunması” mövzusu tədris edilmişdir.

Eyni zamanda, AR Prezidenti yanında Dövlət İdarəcilik Akademiyası ilə birgə bələdiyyə sədrləri üçün 7-11 aprel 2014-cü il tarixdə keçirilmiş ixtisasartırma kursunda “Yeni bütçə və onun dövlət bütçəsi ilə qarşılıqlı münasibətlərinin təşkili”, “Bələdiyyələrin fəaliyyətində hesabatlılıq, şəffaflığın artırılması və korrupsiya ilə mübarizə məsələləri” mövzuları üzrə mühazirələr dinlənilmişdir.

Bundan başqa, Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti ilə birgə bələdiyyə mühasibləri üçün regionlarda “Bələdiyyələrdə maliyyə hesabatlarının tətbiqi” mövzusunda təlimlər keçirilmişdir.

Eyni zamanda “Bələdiyyələrdə maliyyə hesabatlarının tətbiqinə dair məsələlər toplusu” adlı metodik vəsait hazırlanaraq bütün bələdiyyələrə paylanmışdır.

2015-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəcilik Akademiyası və Ədliyyə Akademiyası ilə birgə 24 tədris kursu keçirilmiş və bu kurslara 940 nəfər bələdiyyə üzvü və qulluqçusu cəlb edilmişdir.

İl ərzində isə 84 seminar keçirilmiş və bu seminarlarda iştirak edən bələdiyyə üzvü və qulluqçularının dairəsi genişləndirilərək onların sayı 5090-a çatmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən 17 seminar keçirilmiş, həmin tədbirlərə 931 bələdiyyə üzvü və qulluqçusu cəlb olunmuşdur.

Bütövlükdə il ərzində 125 maarifləndirmə tədbiri keçirilmiş və bu tədbirlərə 7000-ə yaxın bələdiyyə üzvü və qulluqçusu cəlb olunmuşdur.

Tədris kursları və seminarların programlarında aktual mövzulara önəm verilmiş, bələdiyyələrin təklif və tələbatları nəzərə alınmışdır. Mövzular, əsasən, şəffaflığın artırılması, yerli büdcənin formalasdırılması və ondan istifadə, əmək qanunvericiliyi, arxiv işinin təşkili, yerli vergi və ödənişlər və s. məsələlərlə bağlı olmuşdur.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

11.3. Bələdiyyə qulluqçularının etik davranış qaydalarının hazırlanması. İcra edir: *Bələdiyyələr, Ədliyyə Nazirliyi - 2013-cü il.*

2014-cü ildə “Bələdiyyə qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında” qanun hazırlanaraq parlamentin müzakirəsinə təqdim edilib²⁷.

10 iyun 2015-ci il tarixdə “Bələdiyyə qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında” qanun qəbul edilib²⁸.

Metodologiya üzrə 9 baldan 9 bal.

12. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mühitin təkmilləşdirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 42 baldan 38 (90%)

12.1 Sahibkarların dövlət orqanları ilə münasibətlərində qarşılaştıqları problemlərin öyrənilməsi və onların həlli üçün

---

²⁷ <http://az.apa.az/news/371638>

²⁸ <http://www.president.az/articles/15535>

tədbirlərin müəyyən edilməsi. İcra edir: *İqtisadi İnkişaf Nazirliyi* – mütəmadi.

2015-ci il ərzində sahibkarlıq subyektlərinə 38650 Nəzarət Kitabçası verilib.

“195-2” prefiks nömrəsi ilə 1 sentyabr 2009-cu il tarixdən rəsmən fəaliyyət göstərən və ölkənin bütün regionlarını əhatə edən İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin Çağrı Mərkəzi yaradılmışdır. 2009-cu ilin 1 sentyabr tarixindən 2016-cı ilin 1 yanvar tarixinədək Mərkəzə 44529, o cümlədən 2015-ci il ərzində 15571 müraciət daxil olmuş və cavablandırılmışdır.

Sahibkarlıq subyektlərində yoxlamalarla bağlı Nəzarət Kitabçalarında olan qeydlərin təhlili aparılmış, sahibkarlarla operativ əlaqə sistemi formalasdırılmış, onların fəaliyyətinə mane olan və qanunsuz müdaxilə edənlər haqqında məlumatlar sistemləşdirilərək Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edilmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 4 bal.

12.2 Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestrinin inkişaf etdirilməsi, o cümlədən reyestrə informasiya ötürülməsinin avtomatlaşdırılması. İcra edir: *Ədliyyə Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi* – 2013-2014-cü illər

2013-cü ildə sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestrinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə onun fəaliyyətini təmin edən program təminatı təkmilləşdirilmiş, Vergilər Nazirliyi ilə qarşılıqlı integrasiya genişləndirilərək yoxlamalar barədə məlumatın dəqiqləşdirilməsi üçün obyekt kodları tətbiq edilmişdir.

Bundan sonra “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunun və onun tətbiqi barədə 2013-cü il 28 avqust tarixli Fərmanın icrası məqsədilə qanunvericiliyin tələbləri nəzərə alınmaqla mövcud sistemin təkmilləşdirilməsi və genişləndirilməsi məqsədilə onun yeni program texniki kompleksinin spesifikasiyaları hazırlanmış, icraçı təşkilatla müqavilə bağlanmış və artıq formalaşdırılması üzrə işlərə başlanılmışdır.

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunun 2014-cü il mart ayının 1-dən qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar onun tələblərinin icrasını təmin etmək üçün mövcud informasiya sisteminə bir sıra əsaslı dəyişikliklər edilmişdir. Artıq risk qrupları və suallar siyahısı kimi yeniliklər tətbiq edilməsi mümkün olmuşdur.

Ədliyyə Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestri”nin saxlanması, müşayiəti və internet şəbəkəsi rabitəsi ilə təminatı məqsədilə Ədliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında 2013-cü və 2014-cü illərin dövlət bütçəsində vəsait nəzərdə tutulmuş, həmçinin 2015-ci ilin dövlət bütçəsində bu məqsədlə vəsait nəzərdə tutulması planlaşdırılmışdır.

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestri”nin qeydiyyat informasiya sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün zəruri xərclərin maliyyələşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncamına əsasən, 2013-cü ilin dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Ehtiyat Fondundan Ədliyyə Nazirliyinə vəsait ayrılmışdır.

QHT-lərdə bu barədə məlumatlar var.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

12.3 Sahibkarlıq sahəsində qanunsuz yoxlamalar barədə məlumatların qəbul edilməsi üçün elektron portalın və telefon xidmətinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: **Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi** – 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 fevral 2011-ci il tarixli 383 nömrəli Fərmanı ilə “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestrinin forması və aparılması qaydası haqqında Əsasnamə” təsdiq edilmiş və 1 may 2011-ci il tarixindən sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların Vahid Məlumat Reystri fəaliyyətə başlamışdır. Dövlət nəzarət tədbirinin reyestr də qeydiyyata alınması konkret məsələ üzrə aparılan yoxlamaların tezliyinə nəzarət etməyə, həmçinin sahibkarlıq subyektlərinin öncədən aparılacaq yoxlama və onun nəticələri haqqında məlumatlanmasına şərait yaratmışdır. Reystrin aparılması, istifadəsinə və orada saxlanılan məlumatların mühafizəsini təmin edən qeydiyyat informasiya sisteminin vahid portalı “www.yoxlama.gov.az” internet ünvanında yerləşdirilərək yoxlayıcı orqanlar və sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinin istifadəsinə verilmişdir.

Sahibkarlar tərəfindən qanunsuz yoxlamalar barədə Ədliyyə Nazirliyinin internet səhifəsində “Elektron xidmət” bölməsi yaradılmışdır.

Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 28 oktyabr tarixli sərəncamına əsasən, Vergilər, Maliyyə, Ədliyyə, İqtisadiyyat və Sənaye, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirliklərinin, habelə Dövlət Gömrük Komitəsinin və Dövlət Sosial Müdafiə

Fondunun fəaliyyət sahələrini əhatə edəcək “Sahibkarlıq fəaliyyəti sahəsində Universal Çağrı Mərkəzi”nin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

195 Çağrı Mərkəzi 2015-ci il 4 fevral tarixdən əhalinin, o cümlədən sahibkarların suallarının operativ və keyfiyyətli cavablandırılması, şikayətlərinin, habelə təkliflərinin qəbulu məqsədilə xidmətə başlayıb. Çağrı Mərkəzinə Maliyyə Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi və Dövlət Sosial Müdafiə Fondu qoşulub.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

12.4 Qanunsuz yoxlama keçirilməsi, yoxlamaların təyin edilməsi, keçirilməsi və nəticələrinə əsasən tədbirlər görülməsi sahəsində yoxlayıcıların və yoxlayıcı orqanların məsuliyyətinin müəyyənləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Ədliyyə Nazirliyi* – 2013-cü il.

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunun 35.1-ci maddəsinə uyğun olaraq reyestr də qeydiyyata alınmayan yoxlamanın aparılması, illik yoxlama planı, yoxlamanın nəticələri, dayandırılması, habelə məhdudlaşdırıcı tədbirin tətbiqi barədə məlumatın reyestr daxil edilməməsi, sahibkarın fəaliyyətinin qanunsuz məhdudlaşdırılması, yoxlamanın reyestr də göstərilən müddətdən, dövrdən, yoxlama suallarından kənara çıxılması ilə və ya fərqli ünvanda və başqa yoxlayıcılar tərəfindən aparılması kimi təcrübədə mövcud olan halların qarşısının alınması üçün bu hərəkətlərə yol verənlərin inzibati məsuliyyətinin müəyyən edilməsi ilə bağlı Azərbaycan

Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsinə dəyişikliklərin edilməsinə dair müvafiq layihələr hazırlanaraq təqdim olunub.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

12.5 Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamalarla bağlı risk qiymətləndirilməsi sisteminin yaradılması və yoxlama risklərinin idarə edilməsi əsasında təyin edilməsi. İcra edir: *Dövlət tənzimləməsini və nəzarətini həyata keçirən dövlət orqanları* - mütəmadi.

Son iki ildə sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi, vahid qaydalarının müəyyən edilməsi və sahibkarların fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilələrin qarşısının alınması istiqamətində qanunvericilik təşəbbüsləri edilmiş, bir sıra praktik addımlar atılmışdır. “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu 01.03.14. tarixindən qüvvəyə minmişdir.

Qanunda sahibkarların risk qrupları üzrə bölgüsü (yüksek, orta və aşağı riskli) öz əksini tapıb ki, sahibkarlıq subyektlərdə yoxlamaların məhz həmin bölgüyə uyğun olaraq həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Yüksək risk qrupuna aid sahibkarlara münasibətdə yoxlamaların ildə bir dəfədən çox olmayaraq, orta risk qrupuna aid olanlarda iki ildə bir dəfədən çox olmayaraq, aşağı risk qrupuna aid sahibkarlıq subyektlərdə isə üç ildə bir dəfədən çox olmayaraq aparılmasına icazə verilir. Qanuna əsasən, hər bir yoxlayıcı orqan tərəfindən internet saytında yoxlama zamanı cavab verilməli olan sualların siyahısı dərc edilməlidir.

Qanunda yoxlamaların plan üzrə və plandankənar formaları nəzərdə tutulur. Qeyd edək ki, qanunda plandankənar

yoxlamaların əsasları konkretləşdirilib. Plan üzrə yoxlamanın müddəti iri sahibkarlara münasibətdə 10 iş günündən, orta və kiçik sahibkarlara münasibətdə isə 5 iş günündən artıq olmamaqla aparılır. Plandankənar yoxlama isə müvafiq olaraq iri sahibkarlara münasibətdə 5 iş günündən, orta və kiçik sahibkarlara münasibətdə isə 3 iş günündən artıq olmamalıdır.

Plandankənar yoxlamalar yoxlayıcı orqanın istəyi ilə yox, məhz konkret qanunun tələb etdiyi hallarda keçirilə bilər. Həmçinin Qanunda yoxlayıcı orqanların fəaliyyətində şəffaflığın və hesabatlılığının daha da artırılması məqsədi ilə yoxlayıcılarının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və yoxlayıcı orqanın müvafiq məlumatlar göstərilməklə ildə bir dəfə hesabat verməsi müəyyən edilmişdir.

Nazirlər Kabinetinin 2 iyun 2015-ci il tarixli Qərarı ilə “İri, orta və kiçik sahibkar meyarları” təsdiq edilmişdir.

26 oktyabr 2015-ci il tarixdə isə “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilib.

Qanuna əsasən, sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamalar 2 il müddətinə dayandırılmışdır. Bu müddətdə yalnız vergi yoxlamaları, insanların həyat və sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına mühüm təhlükə yaranan hallar üzrə siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilən yoxlamalar aparla bilər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 oktyabr 2015-ci il tarixli Fərmanı ilə “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, insanların həyat və sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına

mühüm təhlükə yaradan hallar üzrə aparılması mümkün olan yoxlamaların Siyahısı təsdiq edilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

12.6 Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında qanun layihəsinin hazırlanmasının sürətləndirilməsi. İcra edir: *Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası* -2012-ci il.

Prezidentinin Administrasiyasından bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsi hazırlanaraq parlamentə təqdim edilib. Qanun layihəsi Milli Məclis tərəfindən qəbul edilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

12.7 Bütün sahələrdə nağd hesablaşmaların həcminin azaldılması, nağdsız hesablaşmaların həcminin artırılması üçün tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Vergilər Nazirliyi, Mərkəzi Bank* – 2013-2014-cü illər.

Maliyyə Nazirliyi və Mərkəzi Bankın birgə həyata keçirdikləri tədbirlər nəticəsində Ədliyyə Nazirliyinin də “Hökumət Ödəniş Portalı”na integrasiya olunması istiqamətində işlər görülmüşdür. Bu məqsədlə Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən toplanan rüsumların bündə təsnifatı kodları və rüsum yığan təşkilatlarının xəzinə rekvezitləri barədə müvafiq siyahılar müəyyənləşdirilmiş və həmin Nazirliyin informasiya sisteminin

“Hökumət Ödəniş Portali”na qoşulması ilə bağlı bütün texniki və digər məsələlər müzakirə edilmişdir.

Vergi ödəyicilərinin ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ƏDV faizləri üzrə borcunun yarandığı təqdirdə məbləğin sub-uçot hesabından avtomatik olaraq büdcəyə silinməsi məqsədilə vergi ödəyiciləri üçün Internet Vergi İdarəsində müvafiq imkan yaradılmış və 21.10.2013-cü il tarixdən istifadəyə verilmişdir.

Vergilər Nazirliyi ilə Mərkəzi Bankın birgə həyata keçirdikləri tədbirlər nəticəsində vergi və rüsumların elektron ödəniş sistemi yaradılmışdır. Bu elektron xidmətindən istifadə etməklə hesabat ilinin ötən müddəti ərzində dövlət büdcəsinə 754.163 sayda ödəniş əsasında 154,4 milyon manat vəsait daxil olmuşdur.

POS-terminalların tətbiqinin genişləndirilməsinə nəzarətin təşkili ilə bağlı, o cümlədən POS-terminallarla əlaqədar bildirişlərin hazırlanması və göndərilməsi ilə bağlı Nazirliyin müvafiq program təminatında təkmilləşdirmə işlərinin görülməsi təmin edilmişdir.

Respublika ərazisində nağdsız ödənişlərin üstünlüklerini təbliğ edən reklam lövhələri yenilənmişdir və hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Nağd hesablaşmaların azaldılması və nağdsız hesablaşmaların həcminin artırılması istiqamətində ictimai müzakirələrə dəstək verilməsi məqsədilə KİV-lə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində, Nazirliyin vəzifəli şəxslərinin müxtəlif telekanallarda müsahibələri təşkil olunmuş, bir sıra analitik xarakterli verilişlərdə vəzifəli şəxslərin iştirakı və dövri mətbuatda nağdsız hesablaşmaların stimullaşdırılmasını təbliğ edən materialların dərc olunması təmin edilmişdir. Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Nazirliyin mətbu orqanı olan “Vergilər”

qəzətinin təşəbbüsü ilə “Nağdsız ödənişlərin səviyyəsi şəffaflıq və hesabatlılığın mühüm göstəricisidir” mövzusunda Dəyirmi Masa keçirilmiş, tədbir KİV-də geniş işıqlandırılmışdır.

2013-cü ildə “Vergilər” qəzətinin təşəbbüsü ilə fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi elan edilmiş, onun istiqamətlərindən biri kimi “Nağdsız ödəniş sisteminin inkişaf istiqamətləri” seçilmişdir. Müsabiqəyə ayrı-ayrı kütłəvi informasiya vasitələrindən 15 məqalə və yazı təqdim edilmiş, bütün məqalələr dövri mətbuatda dərc olunmuş, müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılmışdır.

2013-cü il ərzində kart infrastrukturunun inkişafi sürətlənmiş, ödəniş kartlarının sayı 5,5 milyon ədədə çatmışdır. 2012-ci illə müqayisədə ödəniş kartlarının sayında 9 faiz, bankomatların sayında 8 faiz, POS-terminallarla aparılan nağdsız əməliyyatların həcmində isə 1,8 dəfə artım olmuşdur.

Son 5 ildə Azərbaycanda ödəniş sistemləri ilə emal olunan ödənişlərin ümumi həcmi 45,9% artıb. 2009-cu ildə ödəniş sistemləri üzrə aparılan ödənişlərin ümumi həcminin Ümumi Daxili Məhsulun həcminə nisbəti 2,26 dəfə, 2010-cu ildə 2,04, 2011-ci ildə 2,15, 2012-ci ildə 2,2, 2013-cü ildə isə 1,98 dəfə təşkil edib. 2014-cü ilin 9 ayında ölkədə ödəniş sistemləri ilə emal olunan ödənişlərin ümumi həcmi 2009-ci ilin göstəricisindən 9313 mln. manat çox olub. Başqa sözlə, 2014-cü ilin III rübündə bu göstərici 87624 mln. manat təşkil edib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

13. Audit xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 27 baldan 24 bal (89%)

13.1 Müstəqil audit sahəsində beynəlxalq standartların tətbiqi ilə əlaqədar tədbirlərin davam etdirilməsi. İcra edir: *Auditorlar Palatası* – mütəmadi.

Beynəlxalq Audit Standartlarının (BAS) tətbiqinə 2010-cu ildən başlanılmış və hazırda da Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyası (IFAC) və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə birgə bu işlər davam etdirilir²⁹.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

13.2 Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla Auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyasının (2012-2020-ci illər) layihəsinin hazırlanması. İcra edir: *Auditorlar Palatası* - 2013-cü il.

Auditorlar Palatası “Azərbaycanda auditin 2020-ci ilədək inkişaf konsepsiyası”nın layihəsi üzərində işi başa çatdırıb.³⁰

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

13.3 Məcburi auditdən yayınmaya görə inzibati məsuliyyətin tətbiqi ilə bağlı mexanizmlərin müəyyən edilməsi üçün tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi, Auditorlar Palatası* – 2013-cü il.

Məcburi auditdən yayınmaya görə inzibati məsuliyyətin tətbiqi ilə bağlı mexanizmlərin müəyyən edilməsi üçün tədbirlər davam etdirilir³¹. 2013-cü ilin aprel ayında Auditorlar Palatası

---

²⁹ <http://www.azerbaijan-news.az/index.php?mod=3&id=16510>

³⁰ <http://www.aztv.az/readnews.php?lang=az&id=10998>

³¹ http://www.audit.gov.az/uploads/2012-2015-ci_iller_Auditorlar_Palatasinin_Aciq_Hokumet_Is_Planı.pdf

tərəfindən hazırlanmış müvafiq layihəyə Vergilər Nazirliyi tərəfindən münasibət bildirilmişdir.

Auditorlar Palatası tərəfindən 2013-cü ilin dekabr ayında yenidən hazırlanmış “Məcburi auditdən yayınmaya görə inzibati məsuliyyətin tətbiqi ilə bağlı mexanizmlərin müəyyən edilməsinə dair Razılaşma” layihəsi ilə də bağlı Nazirlik tərəfindən müvafiq irad və təkliflər verilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

13.4 Daxili audit haqqında qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Maliyyə Nazirliyi, Hesablama Palatasi, Auditorlar Palatasi* – 2013-cü il.

“Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyası (2012-2020-ci illər)” hazırlanıb. 11.04.2014-cü il tarixdə Konsepsiyanın təqdimatı keçirilib. Konsepsiya audit sahəsində qabaqcıl xarici təcrübə və beynəlxalq maliyyə qurumlarının tövsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

Konsepsiyasının əsas məqsədi Azərbaycanda auditor xidmətinin gələcək inkişaf istiqamətlərinin müəyyən olunması, beynəlxalq audit standartlarının tətbiqinin geniş-ləndirilməsi, auditor xidməti bazarının inkişaf etdirilməsi, auditor peşəsinin cəmiyyətdə əhəmiyyətli rolunun tanınması, iqtisadi-maliyyə münasibətlərində şəffaflığın təmin olunmasında auditdən daha geniş istifadə edilməsi və korrupsiyaya qarşı mübarizədə auditorların məsuliyyətinin artırılmasının təmin edilməsi, auditor xidməti istifadəçilərinin maraqlarının müdafiə olunması və bu sahədə tənzimləyici fəaliyyətin yaxşılaşdırılmasından ibarətdir.

Metodologiya üzrə 9 baldan 9 bal.

14. Dövlət satınalmalarının təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 48 baldan 27 bal (56%)

14.1 Elektron dövlət satınalmalarının tətbiq edilməsi. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* - 2013-cü il.

Elektron tenderin həyata keçirilməsi artıq bir müddətdir Agentliyin gündəmində olsa da, bu istiqamətdə hələ ki ciddi irəliləyiş müşahidə edilməmişdir. Agentlik Nazirlər Kabinetinin tələb etdiyi 3 elektron xidməti göstərməkdədir, lakin bu xidmətlər dövlət satınalmaları prosesinin elementar aspektlərini əhatə edir.

Agentlik elektron tenderi 4 mərhələdə təqdim etməyi planlaşdırır və hal-hazırda yalnız birinci mərhələni yekunlaşdırmışdır:

- tender elanlarının elektron səhifədə yerləşdirilməsi;
- tender sənədlərinin elektron səhifədə yerləşdirilməsi;
- tender təkliflərinin elektron qaydada təqdim edilməsi;
- tender təkliflərinin elektron qaydada qiymətləndirilməsi.

Hesablamalar Palatası dövlət satınalmalarının qiymətləndirməsini təşkil edə bilməmişdir, halbuki tenderləri hesabatlı etmək üçün tətbiq ediləcək metod və tədbirlər sağlam nəzarət və tarazlaşdırma sistemi üçün vacib əhəmiyyət kəsb edir.

Agentlik “Dövlət satınalmaları haqqında” Qanuna korrupsiyaya qarşı tədbirlərin səmərəliliyinin artırılması və tender prosesinin şəffaflığının və rəqabətliliyinin artırılması məqsədilə

təkliflər paketi hazırlayıb 12 noyabr 2012-ci ildə Nazirlər Kabinetinə təqdim etmişdir. Təklif edilmiş dəyişikliklər sırasına daxildir: Satınalmaların planlaşdırılması və satınalma planlarının rəsmi internet saytında dərc olunması; Elektron satınalmaların tətbiqinin ümumi prinsiplərinin müəyyənləşdirilməsi; İddiaçılara ayrı-seçkiliyin tətbiqini istisna edən mühitin təmin olunması; Ehtimal olunan qiymətin açıqlanması; İddiaçılardın sənəd təqdimi prosedurunun sadələşdirilməsi; İddiaçılardın təkliflərinin qiymətləndirilməsi zamanı tələb olunmayan göstəricilər üzrə müqayisənin istisna edilməsi;

Tenderlərdə iştirak haqqının tender elanı xərcləri, tender sənədlərinin çoxaldılması, paylanması və ehtiyac olduğu hallarda tərcüməsi xərcləri ilə məhdudlaşması; Rəqabətsiz metodlardan istifadə imkanlarının məhdudlaşdırılması məsələləri öz əksini tapmışdır³².

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

14.2 Dövlət satınalma müqavilələrinin icrasına, o cümlədən həmin müqavilələr üzrə ödənişlərə nəzarətin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, Maliyyə Nazirliyi, Hesablaşma Palatası* – 2013-2014-cü illər.

Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən hazırlanmış “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Qanun layihəsində dövlət satınalma müqavilələrinin icrasına nəzarətin

---

32 Şəffaflıq Azərbaycan Təşkilatının Avropa Birliyinin maliyyə dəstəyi ilə «Milli Şəffaflıq Sistemi» layihəsi çərçivəsində hazırladığı Milli Şəffaflıq Sistemi hesabatı (<http://transparency.az/milli-s%C9%99ffaflıq-sistemi/>)

təkmilləşdirilməsi ilə bağlı müddəalar da əks olunmuşdur. Bu qanun layihəsinin yenidən işlənilmiş variantına Maliyyə Nazirliyi tərəfindən münasibət bildirilmişdir.

“Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.2-ci maddəsinin tələblərindən irəli gələn məsələlərin daha təkmil həyata keçirilməsi məqsədilə Maliyyə Nazirliyinin 16 iyul 2013-cü il tarixli Kollegiya Qərarı ilə “Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin nümayəndələrinin tender komissiyalarında iştirakı Qaydası” təsdiq edilmişdir.

Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyinin bütçə vəsaitinin təyinatı üzrə xərclənməsinə cari maliyyə nəzarəti daha da gücləndirilmiş, dövlət bütçəsindən maliyyələşdirilən bütçə təşkilatlarının bütçə və bütçədən kənar xərc əməliyyatlarının aparılması üçün zəruri olan müvafiq sənədlər təhlil edildikdən və onların mövcud normativ sənədlərə uyğunluğu müəyyənləşdirildikdən sonra xərc əməliyyatlarının aparılması təmin olunmuşdur.

Məlumat yoxdur. Metodologiya üzrə 6 baldan 1 bal.

14.3. Dövlət satınalmaları üzrə keçirilən müsabiqələrdə və satınalma müqavilələrinin icrasında qanun pozuntularına yol vermiş hüquqi və fiziki şəxslərin gələcəkdə dövlət satınalmalarında iştirakını məhdudlaşdırın mexanizmin yaradılması. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları* - 2013-2014-cü illər

Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən hazırlanmış “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Qanun layihəsində

Dövlət satınalmaları üzrə keçirilən müsabiqələrdə və satınalma müqavilələrinin icrasında qanun pozuntularına yol vermiş hüquqi və fiziki şəxslərin gələcəkdə dövlət satınalmalarında iştirakının məhdudlaşdırılması ilə bağlı müddəələr da əks olunub.

Metodologiya üzrə 6 baldan 1 bal.

14.4 Dövlət satınalmaları üzrə keçirilən müsabiqələrdə iştirak edən iddiaçıların hüquqlarını qorumaq məqsədi ilə şikayətlərə təxirə salınmadan baxılması üçün müvafiq tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* – mütəmadi.

“Dövlət satınalmaları haqqında” qanunda şikayətlərlə bağlı bölmə olsa da, Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin rolü və şikayətlərin müstəqil araşdırılması yolu aydın şərh olunmur. Agentlik tərəfindən bu məsələlərlə bağlı təkliflər hökumətə təqdim olunub.

Dövlət satınalma planları, tender imkanları və müqavilə bildirişləri kimi dövlət satınalma əməliyyatlarının 75 faizindən çoxu barədə müvafiq məlumatlar ictimaiyyətə açıqlanır. Şikayətlərin həllinə dair heç bir məlumat açıqlanmır³³.

İqtisadi İnkişaf Nazirliyindən bildirilib ki, “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 23.2-ci bəndinə əsasən tender komissiyasının tərkibinə daxil edilmiş İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin nümayəndələri tərəfindən satınalma prosedurlarının müvafiq qanunvericilik aktlarının

---

³³ 10 dekabr 2014-cü il traixdə açıqlanan Dövlət Xərclərinin və Maliyyə Hesabatlılığının Qiymətləndirilməsi : icra Haqqında hesabat: Təkrar qiymətləndirmə. Dünya Bankı ([//www.maliyye.gov.az/sites/default/files/PEFA_AZE%20FINAL.protected.pdf](http://www.maliyye.gov.az/sites/default/files/PEFA_AZE%20FINAL.protected.pdf))

tələblərinə uyğun həyata keçirilməsinə nəzarət edilmiş və bu günədək iddiaçılardan hər hansı şikayət daxil olmamışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 1 bal.

14.5 Dövlət satınalmalarında aşkar edilən korrupsiya halları barədə hüquq mühafizə orqanlarının məlumatlandırılması. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* – mütəmadi.

2013-2014-cü ilin dövlət bütçəsinin xərclərinin təqribən 38-40%-i dövlət satınalmaları vasitəsilə icra edilmişdir. Tikinti sahəsində isə xərclərin 60%-dən çoxu satınalmaların predmetidir.

Bir faktı qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-2014-cü illər üzrə fəaliyyəti haqqında hesabatlarda dövlət müəssisə və təşkilatları tərəfindən müsabiqə yolu ilə həyata keçirilmiş satınalmaların sayı müvafiq olaraq 12412 və 9549 kimi göstərilmişdir. Eyni zamanda satınalma predmetinin ehtimal olunan qiymətinin qənaət edilmiş hissəsi müvafiq olaraq 5,56% və 4,36% təşkil etmişdir. Göründüyü kimi, 2013-2014-cü illərdə rəqabətin təmin edildiyi müsabiqələrin sayı 23,1% azalmışdır.

Hesablama Palatasının “Dövlət satınalmaları haqqında” qanunun təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərində qeyd olunur ki, satınalma müsabiqələrinin keçirilməsi zamanı “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun maddələrində bəzi boşluqların, habelə birmənalı təfsir edilə bilməyən müddəaların olması subyektiv yanaşma üçün geniş imkanlar yaradır”³⁴.

---

³⁴[http://sai.gov.az/upload/files/Milli%20M%C9%99clis%C9%99%20t%C9%99klif\(1\).pdf](http://sai.gov.az/upload/files/Milli%20M%C9%99clis%C9%99%20t%C9%99klif(1).pdf)

“Bir mənbədən satınalma metodundan istifadə şərtləri” (maddə 21) maddəsindəki “mütərrəd normalar”, “xəyalı kateqoriyalar” və “qeyri-müəyyən kriteriyalar” satınalan təşkilata tender keçirmədən birbaşa satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün geniş imkanlar yaradır.

Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin saytında isə dövlət satınalmalarında aşkar edilən korrupsiya halları barədə heç bir məlumat yoxudur. Layihə ekspertləri dövlət satınalmalarında aşkar edilən korrupsiya halları ilə bağlı hər hansı tədbirlər görülməsi ilə bağlı məlumat əldə edə bilməyiblər.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 3 bal.

14.6 Dövlət satınalmalarının həyata keçirilməsi zamanı ehtimal olunan qiymətlərin müəyyən edilməsi metodologiyasının hazırlanması. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları - 2013-2014-cü illər.*

Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən “Dövlət satınalmalarının həyata keçirilməsi zamanı ehtimal olunan qiymətlərin müəyyən edilməsi metodologiyası” layihəsi hazırlanıb. Razılışdırımlar üçün müvafiq dövlət orqanlarına təqdim edilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

14.7 Satınalan təşkilatlar tərəfindən növbəti il üçün satınalma planlarının hazırlanaraq Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin internet səhifəsində yerləşdirilməsi. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları – 2013-cü il.*

Satınalan təşkilatlar tərəfindən Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinə təqdim edilmiş 2015-cü il üçün satınalma planları haqqında məlumat Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin rəsmi səhifəsində
(<http://tender.gov.az/new/index.php?inc=plan&il=2015>) yerləşdirilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

14.8 Dövlət satınalma prosedurları nəticəsində bağlanan satınalma müqavilələrinin vahid reyestrinin yaradılması və həmin reyestrin Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin internet səhifəsində yerləşdirilməsi. İcra edir: *Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* –2013-cü il.

Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən dövlət satınalma prosedurları nəticəsində bağlanan satınalma müqavilələrinin vahid reyestri yaradılıb və Agentliyin internet səhifəsində yerləşdirilib. 2014-cü il üzrə Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən 10812 ədəd alqı-satqı müqaviləsi üzrə məlumat yerləşdirilib. 2014-cü il ərzində 620825221,40 AZN dəyərində satınalma həyata keçirilib.

2015-ci ilin birinci yarısı üzrə məlumatlar Agentliyin internet səhifəsində yerləşdirilib
(<http://tender.gov.az/new/index.php?inc=reestr.>)

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

15. Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması sahəsində şəffaflığın artırılması.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 22 bal (92%)

15.1 Daşınmaz əmlaka dair hüquqların qeydiyyatı üçün qaydaların sadələşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi* – 2013-cü il.

Daşınmaz əmlakın təsviri, bu əmlak üzərində dövlət reyestrində qeydiyyata alınmış hüquqlara və onların məhdudlaşdırılmasına (yüklülüyüնə) dair arayışın notarius tərəfindən dövlət reyestrindən elektron informasiya sistemləri vasitəsilə real vaxt rejimində əldə edilməsi, notariat qaydasında təsdiqlənmiş müqavilənin elektron formada dərhal dövlət reyestrinə ötürülməsi, elektron informasiya sistemləri vasitəsilə məlumatların mübadiləsinin təmin olunması, eləcə də qeydiyyat orqanı tərəfindən müraciət etmiş şəxsə arayış və ya əsaslandırılmış imtina məktubunun yazılı və ya elektron formada 1 iş günü müddətində verilməsinin təmin edilməsi ilə bağlı 27 dekabr 2013-cü il tarixli 880-IVQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilmişdir.

Azərbaycan "Doing Business-2015" hesabatının reyting cədvəlində 2104-cü ildə daşınmaz əmlakın qeydiyyatına görə 10-cu yeri tutub.

Hesabata əsasən, Azərbaycan ən uğurlu islahat aparan dövlətlərin sırasında ilk onluğa daxil edilib. Azərbaycan bu onluğa 3 iqtisadi sahədə həyata keçirdiyi islahatlara görə daxil olub ki, bunlardan biri də daşınmaz əmlakın qeydiyyatı sahəsidir. 2013-cü ildə daşınmaz əmlakın qeydiyyatına görə 13-cü yerdə

qərarlaşan Azərbaycan bu sahədə aparılmış islahatlar sayəsində 2014-cü ildə 3 pillə irəliləyərək 10-cu yerə yüksəlib. Hesabatda mülkiyyətin qeydiyyatı sahəsində ən mühüm nailiyyət kimi daşınmaz əmlak barədə yüklülük arayışlarının onlayn rejimdə verilməsi ilə qeydiyyat prosesinin daha da sadələşdirilməsi xüsusi qeyd olunub..

Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı sahəsində Azərbaycanın tutduğu yer dünya üzrə ən yaxşı göstəricilərdəndir. Hesabatda ümumi iqtisadi göstəricilərə görə reytinqdə 1-ci yeri tutan Sinqapur daşınmaz əmlakın qeydiyyatına görə 24-cü yerdə göstərilib. Müqayisə üçün bildirək ki, əmlakın qeydiyyatına görə qonşu ölkələrdən Rusiya 12-ci, Türkiyə isə 54-cü yerdə qərarlaşış. Hesabatda ABŞ 29-cu, Avstriya 35-ci, Böyük Britaniya 68-ci, Almaniya 89-cu, Yaponiya isə 73-cü yerdədir.

Hesabatda qeyd olunur ki, Azərbaycanda daşınmaz əmlakın qeydiyyatı üçün 3 prosedur tələb olunur. Bu prosedurlara 8,5 gün müddət sərf edilir. Hər 3 prosedurun icrası üçün əmlak dəyərinin 0,4 %-i qədər xərc tələb olunur. Reytinqə görə, bu göstərici ən yaxşı göstəricilərdən biri hesab edilir.

Azərbaycan 189 ölkənin biznes mühitinin qiymətləndirildiyi "Doing Business-2015" hesabatında mövqeyini 17 pillə yaxşılaşdıraraq 80-ci pillədən 63-cü pilləyə yüksəlib. "Doing Business 2016" hesabatında 3 göstərici ("Biznesə başlama", "Tikinti üçün icazələrin alınması" və "Kiçik investorların maraqlarının qorunması") üzrə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan islahatlar xüsusi qeyd edilib.

2007-ci ildən bəri Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən "Daşınmaz Əmlakın Qeydiyyatı Layihəsi" çərçivəsində mühüm işlər görülüb. Qaydaların sadələşməsi ilə qeydiyyat müddətləri də kifayət qədər qısalıb. Əgər mülkiyyət hüquqlarının

təkrar qeydiyyatına dair çıxarışların verilməsi 2005-2009-cu illərdə 20-30 gün, 2010-2012-ci illərdə isə 14-18 gün arasında dəyişirdi, 2013-cü ildən etibarən bu müddət 7 günə, əmlak barədə digər arayışların verilməsi isə 1 günə endirilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

15.2 Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən məlumatların və sənədlərin elektron xidmət vasitəsilə əldə olunmasının təmin edilməsi. İcra edir: *Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi* – 2013-cü il.

Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2011-ci il tarixli 191 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən konkret sahələr üzrə elektron xidmətlər göstərilməsi Qaydaları”nın və “Elektron xidmət növlərinin Siyahısı”na əsasən Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən 6 elektron xidmətin göstərilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Komitə tərəfindən göstərilən elektron xidmətlərin siyahısının artırılması məqsədilə zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilmiş və bunun nəticəsi olaraq, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 20 iyun 2013-cü il tarixli 145 nömrəli, 16 aprel 2014-cü il tarixli 105 nömrəli və 31 iyul 2014-cü il tarixli 266 nömrəli qərarları ilə “Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən konkret sahələr üzrə elektron xidmətlər göstərilməsi Qaydaları”nın və “Elektron xidmət növlərinin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 24 noyabr tarixli 191 nömrəli Qərarında dəyişikliklər edilmiş və Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən göstərilən xidmətlərin sayı artırılmışdır.

Komitə tərəfindən hazırda 31 elektron xidmət göstərilir. Bunlardan da 21 elektron xidmət daşınmaz əmlak üzərində hüquqların dövlət qeydiyyatı ilə bağlıdır. 31 elektron xidmətdən 4-ü informativ və 27-si interaktivdir.

Bu interaktiv xidmətlərə səhmdar cəmiyyətlərin səhmlərinin, kiçik dövlət müəssisə və obyektlərin, yarımcıq tikililərin, dövlət qurumlarının balansında olan nəqliyyat vasitələrinin özelləşdirilməsinə dair keçirilən hərraclarla bağlı e-xidmətlər aiddir.

Dövlət əmlakının özelləşdirilməsi ilə bağlı hərraclarda iştirak üçün sıfarişlər elektron qaydada qəbul edilir. Bundan başqa dövlət əmlakının qorunub saxlanması, idarə edilməsi və istifadə vəziyyəti ilə bağlı hesabatlar, dövlət əmlakının icarəsi üzrə xidmət haqqı, daşınmaz əmlaka dair çıxarışlar, ipoteka, lizinq əməliyyatlarının qeydiyyatı və ləğvi, daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən məlumatların verilməsinə dair e-xidmətlər də fəaliyyət göstərir. Bütün elektron xidmətlər “Elektron hökumət” portalına integrasiya edilib.

Ümumilikdə, 2014-cü ildə komitənin qurumlarına 158 mindən çox elektron müraciət daxil olub³⁵.

2015-ci il ərzində komitənin fəaliyyət istiqamətləri üzrə göstərdiyi elektron xidmətlər vasitəsilə hüquqi və fiziki şəxslərdən 290000-ə yaxın müraciət daxil olmuşdur.

Daşınmaz əmlakın təsviri, əmlak üzərində dövlət reyestrində qeydiyyata alınmış hüquqlara və onların

---

³⁵ <http://www.stateproperty.gov.az/index.php/az/x%C9%99b%C9%99r-axrivi/1104-%C9%99mlak-m%C9%99s%C9%99l%C9%99l%C9%99ri-d%C3%B6vl%C9%99t-komit%C9%99si-2014-c%C3%BC-ild%C9%99-h%C9%99yata-ke%C3%A7irilm%C5%9F-f%C9%99aliyy%C9%99t%C9%99-dair-m%C3%BC%C5%9Favir%C9%99-ke%C3%A7irib>

məhdudlaşdırılmasına (yüklülüyünə) dair arayışın notariuslar tərəfindən real vaxt rejimində əldə edilməsi təmin edilmişdir. Eyni zamanda daşınmaz əmlaka dair təkrar bazaarda əldə edilmiş mülkiyyət hüququnun dövlət reyestrində qeydiyyata alınması məqsədilə birbaşa notariuslar tərəfindən müraciətlərin komitənin qeydiyyat idarəsinə təqdim edilməsi ilə bağlı onlayn xidməti təşkil edilmişdir.

Komitə tərəfindən, həmcinin daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət və digər əşya hüquqlarının dövlət qeydiyyatı ilə bağlı xidmətlərin vətəndaşlar üçün əlçatanlılığının təmin edilməsi, vətəndaşlarla interaktiv qarşılıqlı əlaqə praktikasının qurulması, daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət və digər əşya hüquqlarının dövlət qeydiyyatı sahəsində effektivliyin artırılması məqsədilə və xidmətlərin müvafiq ərazilər üzrə vətəndaşların tələbatları nəzərə alınmaqla Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin mobil ofisləri yaradılmışdır və bununla bağlı qaydalar hazırlanaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin müvafiq əmri ilə təsdiq edilmişdir.

Göstərilən qaydalarla daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət və digər əşya hüquqlarının dövlət qeydiyyatı ilə bağlı xidmətlərin vətəndaşlara ərazi idarələrinin və şöbələrinin yerləşdiyi inzibati binalardan kənar ərazidə göstərilməsi prosedurları müəyyən edilmiş, mobil ofislərin yaradılması məqsədilə xidməti avtomobillər təchiz edilərək bu sahədəki xidmətə təhkim edilmişdir.

Komitə 2014-cü ilin aprel ayından başlayaraq şəhər və rayonlarda xüsusi təbəqədən olan insanlara qeyd olunan mobil ofislər vasitəsilə qeydiyyat xidmətləri göstərir. Bu xidmətlərə fərdi həyət evi, mənzillər, bağ evlərinin, torpaq sahələrinin, qeyri-yaşayış obyektlərinin ilkin və təkrar qeydiyyatı, daşınmaz əmlaka

dair plan-sxemin, texniki pasportların tərtibi, daşınmaz əmlakın yüklülüyünə dair arayışların verilməsi aiddir. Mobil ofislərdə xidmətlər zamanı vətəndaşın təqdim etdiyi sənədlər yerindəcə yoxlanılır, qəbul edilir və növbəti proesdurlar barədə məlumat verilir. Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin 148 sayılı qaynar xəttinə zəng vurmaqla mobil ofis xidmətlərindən faydalanaq mümkündür.

Ünvanlarda mobil ofis xidmətinin təşkilində məqsəd qeydiyyat xidmətlərini vətəndaşlara daha rahat və əlverişli üsullarla çatdırmaq və vaxta qənaət etməkdir. İndiyədək mobil ofislər vasitəsilə 96 minə yaxın vətəndaşa qeydiyyat xidmətləri göstərilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

15.3 Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı orqanları ilə notariuslar arasında məlumat mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: **Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, Ədliyyə Nazirliyi** – 2013-cü il.

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi arasında “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 5.6-cı maddəsinə uyğun olaraq elektron informasiya sistemləri vasitəsi ilə məlumatların mübadiləsinin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir. 2014-cü il mart ayının 3-dən etibarən daşınmaz əmlakın təsviri, bu əmlak üzərində dövlət reyestrində qeydiyyata alınmış hüquqlara və onların məhdudlaşdırılmasına (yüklülüyünə) dair arayış notariuslar tərəfindən real vaxt rejimində əldə olunur.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

15.4 Daşınmaz əmlakin dövlət reyestri ilə digər informasiya sistemləri (məlumat bazaları, məlumat-axtarış bazaları, reyestrlər və s.) arasında mübadilə imkanlarının genişləndirilməsi və informasiya mötəbərliyinin təmin edilməsi. İcra edir: *Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi*, aidiyyəti dövlət orqanları – 2013-2014-cü illər.

Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi arasında elektron informasiya sistemləri vasitəsi ilə məlumatların mübadiləsinin təhlükəsizliyinə dair tələblər, qarşılıqlı əməkdaşlıq və arayışın əldə edilməsinə görə ödənişlərin həyata keçirilməsi Qaydasi” Əmlak Məsələləri dövlət Komitəsinin Kollegiyasının 2014-cü il 14 fevral tarixli 03 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş və 15201402140003 nömrə ilə Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilərək 2014-cü il 25 fevral tarixdə qüvvəyə minmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

16. Lisenziya və icazə vermə, sertifikatlaşdırma işinin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 24 bal (100%)

16.1. Lisenziyaların və icazələrin verilməsi şərtlərinin və müddətlərinin sadələşdirilməsinə dair təkliflərin təqdim edilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti* – 2012-ci il.

21 dekabr 2015-ci il tarixdə “Lisenziyalasdırma sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı imzalanıb. Söyügedən Fərmana əsasən

lisenziyalasdırılan fəaliyyət növlərinin sayı 59-dan 37-yə (o cümlədən 4 dövlət təhlükəsizliyindən irəli gələn hallar) endirilmişdir ki, ləğv edilmiş 22 fəaliyyət növü üzrə verilmiş lisenziyalar qüvvədə olan ümumi lisenziyaların 75 faizini təşkil etmişdir. Həmçinin bütün lisenziyalar, o cümlədən qüvvədə olan müddətli lisenziyalar müddətsiz müəyyən edilmiş, lisenziyanın verilməsinə görə ödənilən dövlət rüsumunun məbləği 2 dəfə azaldılmış, lisenziya verən dövlət orqanlarının sayı 23-dən 4-ə endirilmiş, lisenziyaların verilməsi müddəti 15 gündən 10 iş gününe azaldılmış, lisenziya verilməsi üçün tələb olunan prosedurlar əhəmiyyətli dərəcədə sadələşdirilmiş, sahibkarların vaxt itkisi və əlavə sənədləşmə işləri ilə qarşılaşmamaları üçün lisenziya almaq istəyən sahibkarlar üçün İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən “ASAN xidmət” mərkəzlərində məsləhət xidmətləri göstərilməkdədir.

İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi tərəfindən 02.11.15. tarixindən 31.12.15. tarixinədək “ASAN xidmət” mərkəzləri vasitəsilə sahibkarlıq subyektlərinə 264 lisenziya verilmişdir ki, bu lisenziyaların 202-si Bakı şəhərinin, 62-si isə regionların payına düşür.

Azərbaycanda hüquqi və fiziki şəxslərdən ibarət biznes subyektləri üçün tətbiq edilən icazə növləri və onların sayına gəldikdə isə qeyd etməliyik ki, mövcud qanunvericilikdə 46 icazə, 1 ekspertiza təyinatı, 90 xüsusi razılıq (lisenziya), 27 xüsusi icazə, 1 təsdiqedici qeyd, 2 texniki talon, 3 texniki şərt, 1 texniki baxış aktı, 2 sərəncam, 39 şəhadətnamə, 13 sertifikat, 19 rəy, 3 rəsmiləşdirilmə, 2 razılıq, 4 razılışdırma, 2 qeydiyyata alınma sənədi, 3 texniki pasport, 47 digər növ icazə sənədi olmaqla toplam icazələrin sayı 305-dir. Hazırda

lisenziyalasdırılan fəaliyyət növlərinin sayı 59-dur. 27 yanvar 1997-ci il tarixli fərmanda isə lisenziyalasdırılan fəaliyyət növlərinin sayı 40-dan çox deyildi. Ancaq yuxarıda qeyd edilən 02 sentyabr 2002-ci il tarixli məlum fərmanla ölkədə lisenziyalasdırılan fəaliyyət növlərinin sayı 240-dan 30 qrupa endirilmişdir. Sonradan müxtəlif əlavələrlə onların sayı 85-ə çatdırıldı, faktiki olaraq isə 240 fəaliyyət növü lisenziyalasdırılmışdır, yəni icra orqanları tədricən siyahını genişləndirmiştir.

Onu da qeyd edək ki, Avropa Birliyi ölkələrində lisenziyalasdırılan fəaliyyət növlərinin sayı 30-dan 90-dək dəyişir, Yaponiyada hətta 300-ə qədərdir. Lakin institusional mühitin daha təkmil olması səbəbindən bu həmin ölkələrdə sahibkarlığın inkişafına mane olmur. Dolayısı ilə bir tərəfdən tətbiq edilən lisenziyaların sayını optimallaşdırmaq, digər tərəfdən isə onların mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən necə verilməsinə nəzarət gücləndirilməlidir. Lisenziya verən dövlət orqanları arasında verilən lisenziyaların sayına görə liderlik edən qurumlar Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi (QKDK), Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN), Rabitə və İformasiya Texnologiyaları Nazirliyi (RİTN), habelə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyidir (KTN) idi.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

16.2 Lisenziya və icazələrin verilməsi ilə əlaqədar elektron xidmətlərin təşkil olunması. İcra edir: *Aidiyyəti mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* – 2013-2014-cü illər.

31 avqust 2015-ci il tarixli “Dövlət xidmətlərinin göstərilməsində şəffaflığın artırılması, yaşayış yeri üzrə

qeydiyyat və lisenziyalasdırma prosedurlarının elektronlaşdırılması sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı imzalanıb. Bu fərmanla sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün tələb olunan xüsusi razılıq (lisenziya), sertifikat, şəhadətnamə və digər sənədlərin elektron qaydada verilməsini təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə birlikdə “Elektron lisenziya” portalının yaradılması nəzərdə tutulub.

Hazırda elektron lisenziya portalının yaradılması istiqamətində tədbirlər davam etdirilir və portalın istifadəyə verilməsi ilə lisenziyaların və icazələrin verilməsi prosesi tamamilə elektronlaşdırılacaq, vaxtin və maliyyə xərclərinin optimallaşdırılması, dövlət orqanlarının informasiya sistemlərinin uzlaşdırılması və qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edilməsi mümkün olacaqdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

16.3 Avropa İttifaqı və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) üzvü olan ölkələrdə uyğunluq və keyfiyyət sertifikatı almış məhsulların Azərbaycana idxalı zamanı onların yenidən sertifikatlaşdırılması üzrə tələblərin ləğv edilməsinə və ya yüngülləşdirilməsinə dair təkliflərin verilməsi. İcra edir: ***Nazirlər Kabinet, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi*** – 2013-cü il.

Məlumat yoxdur. Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 0 bal.

16.4 “İcazələrin elektron informasiya portalı”nın fəaliyyətinin təmin və təşviq edilməsi, yeni qəbul olunmuş icazə xarakterli sənədlər barədə məlumatların və qanunvericilik aktlarının layihələrinin portalala daxil edilməsi. İcra edir: *İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, dövlət tənzimlənməsini və nəzarətini həyata keçirən dövlət orqanları* – 2013-cü il.

“İcazələrin elektron informasiya portalı”na (www.icazeler.gov.az) nəzarətin həyata keçirilməsi, məlumatlara mütəmadi olaraq baxılması, layihələrin araşdırılması məqsədilə Nazirliyin 2012-ci il 10 aprel tarixli F-44 nömrəli “İcazələrin elektron informasiya portalı”nın idarə olunması məsələlərinin tənzimlənməsi haqqında” əmri ilə müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

2014-cü ilə olan məlumata görə icazələrin elektron informasiya portalından ümumilikdə 325940 istifadəçi yararlanmışdır.

Ümumi sayı 131 olmaqla 16 mərkəzi və 1 yerli icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən hazırlanmış qanunvericilik aktının layihəsinin İcazələrin Elektron İformasiya Portalının “sahibkarlıq sahəsinə aid qanunvericilik aktlarının layihələri” xidmət bölməsində yerləşdirilməsi təmin edilmişdir. 2015-ci ilin sonuna olan məlumata görə, portaldan ümumilikdə 216 665 istifadəçi yararlanmışdır. Ölkə xaricindən 85 dövlətdən olan istifadəçilər portalala müraciət etmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

17. Vergi nəzarəti və yoxlamalarının səmərəliliyinin artırılması.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 30 baldan 24 bal (80%)

17.1 Vergi auditinin seçim prosesinin avtomatlaşdırılması və seçim standartlarının hazırlanması. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi* - 2013-2014-cü illər.

Vergilər Nazirinin 06.03.2013-cü il tarixli 1317040100209400 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş “Vergilər auditinin keçirilməsi Qaydaları”nda vergi auditı məqsədilə seçim tələbləri nəzərdə tutulmuşdur. Bu Qaydaların 17-ci bəndi ilə nəzərdə tutulmuş risk modellərinə əsaslanan 6 risk modeli standartı müəyyən edilmiş və Avtomatlaşdırılmış Vergi İnformasiya Sisteminin (AVİS) audit modulunda seçim prosesi tamamilə avtomatlaşdırılmışdır.

Qaydalarla AVİS layihəsi çərçivəsində səyyar vergi yoxlaması məqsədləri üçün audit seçmə sisteminin imkanlarından, vergi ödəyicilərinin bəyannamə məlumatlarından və xarici mənbələrdən əldə ediləcək məlumatlardan istifadə metodları müəyyən edilmiş, vergi auditı məqsədi üçün risklərə əsaslanan avtomatlaşdırılmış seçmə metodu işlənib hazırlanmışdır ki, bu da istifadəçiyə bütün model və altmodellərin nəticələrini avtomatik olaraq təqdim etməyə imkan verir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

17.2 Kameral və səyyar vergi yoxlamalarının həyata keçirilməsi üçün standart göstəricilər sisteminin və program təminatının işlənib hazırlanması. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi* - 2013-2014-cü illər.

“Vergilər auditinin keçirilməsi Qaydaları” ilə növbəti səyyar vergi yoxlamalarının keçirilməsi məqsədilə aşağıdakı 4 seçim metodu hazırlanmışdır:

1. Təsadüfi audit seçilməsi. Bu təsadüfi seçmə üsulu ilə vergidən yayılmaya meyilli olan vergi ödəyicilərinin vergi auditinə cəlb edilməsidir.
2. Bəlli mənbələrə əsaslanan audit seçilməsi. Xüsusilə böyük şirkətlər və qabaqcıl sektorlar üzərində aparılması lazımlı bir audit seçmə texnikasıdır. Gömrük orqanlarının və digər mənbələrin rəsmi məlumatları ilə vergi ödəyicisi tərəfindən təqdim edilmiş hesabatlarındakı məlumatlar arasında, eyni zamanda bəyannamələrdə və ya vergi orqanlarına təqdim olunmuş digər sənədlərdə vergidən yayılmaya səbəb olan uyğunsuzluqların araşdırılmasının səyyar vergi yoxlaması aparmadan mümkün olmaması kimi hallar bu metodun tərkib hissəsidir.
3. Digər məlumatlara istinad edən audit seçilməsi. Audit işini aparan şəxslərin illərcə təşkil etdikləri araştırma təcrübələri əsasında doğru qərar verməyi təmin edən bir üsuldur. Bu üsulun digər vergi və dövlət orqanlarının məlumatları, materialları, mənbəyi bəlli olan digər məlumatlar əsasında vergi ödəyicisinin sonuncu hesabat ili ərzində fəaliyyətinin vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması aiddir.
4. Proqram təminatlı modellərlə audit seçilməsi. Proqram təminatlı modellərlə audit seçiminin aparılması məqsədilə AVİS-in audit modulunda bir-birindən asılı olmayaraq ayrıca fəaliyyət göstərən 6 risk modeli üzrə seçimin aparılması təmin edilmişdir. Aparılan seçim nəticəsində avtomatlaşdırılmış şəkildə hesablanan yekun risk balları növbəti səyyar vergi yoxlamalarının keçirilməsi üçün əsas kimi götürülür.

Bundan başqa, sahibkarlıq sahəsində aparılan kameral yoxlamalarla bağlı risk qiymətləndirilməsi sisteminin yaradılması və yoxlamaların risklərin idarə olunması əsasında təyin edilməsi ilə kameral vergi yoxlamalarının sistemləşdirilməsi və müvafiq uyğunsuzluq məktublarının yaradılmasının avtomatlaşdırılması kameral yoxlamalar zamanı yaradılmış 24 risk meyarının daha səmərəli tətbiqinə şərait yaratmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

17.3 Vergi ödəyicilərinin zəruri məlumatla təmin edilməsinin və vergi ödəyiciləri arasında təbliğat işinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi - 2012-2013-cü illər.*

2013-cü il ərzində vergi ödəyicilərinə xidmət strukturlarında və vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərində ümumilikdə 389 mindən çox, vergi ödəyicisi qəbul edilmişdir. 195 telefon məlumat xidməti tərəfindən vergi ödəyiciləri və vətəndaşların 198.306 müraciət qəbul edilib. Vergilər Nazirliyinin internet səhifəsinə (www.taxes.gov.az) Vergi ödəyicilərinin məlumatlandırılması məqsədilə onlara 2 904 339 mesaj, o cümlədən 2 884 609 qısa mesaj (sms) göndərilib. 2015-ci ildə Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində 4452587 daxilolma qeydə alınmışdır.

Vergi qanunvericiliyi və inzibatçılığı sahəsində vergi ödəyiciləri üçün zəruri informasiyanı əks etdirən 14 adda buklet, kitabça və jurnal ümumilikdə 146.800 nüsxədə (Azərbaycan dilində 133.900 və ingilis dilində 12.900) nəşr etdirilərək vergi ödəyicilərinə paylanmasıdır.

“Bakıelektrikşəbəkə” ASC-nin Bakı şəhəri üzrə borclu olan abonentlərə verilən bildirişlərinin arxa tərəfində əmək müqavilələrinin bağlanmasının zəruriliyi barədə reklamlar yerləşdirilmişdir.

“Nəzarət-kassa aparatı və ciddi hesabat blanklarının tətbiqi xüsusiyətləri” adlı yeni buklet hazırlanaraq, 15 min nüsxədə nəşr etdirilmiş və onların vergi ödəyicilərinə çatdırılması üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Bundan əlavə, nağdsız ödənişlərin üstünlüklerini, o cümlədən ödəniş kartları, POS-terminalalar və onlardan istifadə qaydalarını özündə eks etdirən buklet hazırlanaraq, 30 min nüsxədə nəşr etdirilmiş və vergi ödəyicilərinə paylanır.

2015-ci ildə vergi orqanlarının fəaliyyəti barədə KİV-ə 144 sayda press-reliz verilmiş, bu məlumatlar dövri mətbuatda və elektron KİV-də geniş işıqlandırılmışdır. Bununla yanaşı, 2015-ci ildə vergi orqanlarının rəhbər vəzifəli şəxslərinin KİV üçün 92 müsahibəsi təşkil olunmuş, aparıcı internet saytlarında Vergilər Nazirliyinin fəaliyyəti ilə bağlı 2359 sayda məqalə və informasiya dərc edilmişdir. Mərkəzi televiziya kanallarının informasiya və digər ictimai-siyasi, eləcə də sosial-iqtisadi programlarında 2015-ci ildə vergilərə dair 580 sayda süjet efirə verilmişdir. Vergilər Nazirliyinin fəaliyyəti ilə bağlı qeyd edilən məlumatların, o cümlədən press-relizlərin mütəmadi olaraq nazirliyin rəsmi internet səhifəsində (www.taxes.gov.az) yerləşdirilməsi təmin edilmişdir. Eyni zamanda vergilərin elektron ödənişi, pos-terminallardan istifadə təlimatı, vergi bəyannamələrinin doldurulması barədə video təlimatlar hazırlanaraq nazirliyin rəsmi internet səhifəsində (www.taxes.gov.az), “Facebook”, “YouTube” və “video.az” saytlarında yerləşdirilmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

17.4 Vergi Məcəlləsi üzrə korrupsiyaya şərait yaradan hallar üzrə risk təhlilinin aparılması. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi* - 2013-2014-cü illər.

Vergi Məcəlləsi üzrə korrupsiyaya şərait yaradan hallar üzrə risk təhlili aparılmış və nazirliyin strukturları tərəfindən təqdim edilmiş müvafiq təkliflər əsasında “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi hazırlanmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 3 bal.

17.5 Vergi bəyannamələrinin təqdim edilmə dövriliyinin azaldılması ilə bağlı təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi* - 2013-cü il.

Vergilər Nazirliyindən sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, vergi bəyannamələrinin təqdim edilmə dövriliyinin azaldılması ilə bağlı mövcud imkanların araşdırılması istiqamətində Vergilər Nazirliyində müzakirələr davam etdirilir və ilkin müzakirə mədən vergisi bəyannaməsinin təqdim edilmə dövriliyinin azaldılması ilə bağlıdır. Vergi bəyannamələrinin təqdim edilmə müddətləri AR Vergi Məcəlləsi ilə tənzimləndiyi üçün aparılan müzakirələrin nəticəsində asılı olaraq təkliflər hazırlanan kimi aidiyyəti üzrə baxılmaq üçün təqdim ediləcəkdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

18. Özəlləşdirmə prosesində şəffaflığın artırılması

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 12 baldan 6 bal (50%)

18.1 Hərracların təşkili zamanı elektron idarəetmə sisteminin tətbiq edilməsi. İcra edir: **Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi – 2013-cü il.**

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən 31 elektron xidmət vətəndaşların istifadəsinə verilib. Elektron xidmətlərin hamısı “Elektron hökumət” portalına integrasiya edilib.

Komitənin elektron xidmətlər portalında istifadədə olan elektron xidmətlər dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi, idarə edilməsi, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı ilə bağlıdır. Həmin xidmətlərin 27-si interaktivdir. İnteraktiv xidmətlərə səhmdar cəmiyyətlərin səhmlərinin, kiçik dövlət müəssisə və obyektlərin, yarımcıq tikililərin, dövlət qurumlarının balansında olan nəqliyyat vasitələrinin özəlləşdirilməsinə dair keçirilən hərraclarla bağlı e-xidmətlər aiddir.

Bu xidmətlər dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi ilə bağlı hərraclarda iştirak üçün sifarişlərin elektron qaydada qəbuluna imkan verir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

18.2 Vətəndaşların real vaxt rejimində hərraclarda qeydiyyatdan keçməsinin təmin edilməsi. İcra edir: **Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi – 2013-2014-cü illər.**

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin təqdim etdiyi elektron xidmətlər artıq dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi ilə

bağlı hərraclarda iştirak üçün sifarişlər elektron qaydada qəbul edilir³⁶.

Komitə 2015-ci ildə üçün vətəndaşların real vaxt rejimində hərraclarda qeydiyyatdan keçməsinin reallaşdırılması üçün hazırlıqlara başlayıb, bu məqsədlə texniki məsələlərin həlli və xüsusi program təminatının hazırlanması üzərində iş aparılır.

Bundan başqa dövlət əmlakının qorunub saxlanması, idarə edilməsi və istifadə vəziyyəti ilə bağlı hesabatlar, dövlət əmlakının icarəsi üzrə xidmət haqqı, daşınmaz əmlaka dair çıxarışlar, ipoteka, lizinq əməliyyatlarının qeydiyyatı və ləğvi, daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən məlumatların verilməsinə dair e-xidmətlər də fəaliyyət göstərir.

Bundan əlavə, müsadirə əsasında dövlət mülkiyyətinə keçən əmlakların özəlləşdirilməsi ilə bağlı keçirilən hərraclarda iştirakla bağlı sifarişlər də elektron qəbul edilir. Bununla yanaşı, elektron xidmətlər portalında dövlət əmlakının icarəyə verilməsi müqavilələri üzrə icarə haqqı borcunun öyrənilməsi ilə bağlı elektron xidmət də fəaliyyət göstərir.

Bütün elektron xidmətlər “Elektron hökumət” portalına integrasiya edilib.

Hərracların Təşkili üzrə Auksion Mərkəzinin auksion.az internet saytı vasitəsi ilə dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi ilə bağlı keçirilən hərrac qaydaları, bu sahədəki qanunvericilik, dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi ilə bağlı keçirilən hərraclar və

---

³⁶ <http://www.stateproperty.gov.az/index.php/az/x%C9%99b%C9%99r-axrivi/1104-%C9%99mlak-m%C9%99s%C9%99l%C9%99l%C9%99ri-d%C3%B6v%C9%99t-komit%C9%99si-2014-c%C3%BC-ild%C9%99-h%C9%99yata-ke%C3%A7irilm%C5%9F-f%C9%99aliyy%C9%99t%C9%99-dair-m%C3%BC-BC%C5%9Favir%C9%99-ke%C3%A7irib>

onların nəticələri, özəlləşdirməyə çıxarılan müəssisələr barədə məlumatlarla tanış olmaq mümkündür.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

19. Gömrük tarif və rüsumlarının toplanması prosesinin təkmilləşdirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 17 bal (70%)

19.1 Gömrük rüsum və tarifləri barədə məlumatların internet informasiya ehtiyatlarında yerləşdirilməsi. İcra edir: *Dövlət Gömrük Komitəsi* – mütəmadi.

Gömrük komitəsinin saytında malların nomenklaturasına dair informativ xidmət yaradılıb. Azərbaycan Respublikası ərazisinə idxlən yüngül minik nəqliyyat vasitələrinə şamil olunan ödənişlərin hesablanması informativ-e xidmət yaradılıb³⁷.

Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının dəstəyi ilə hazırlanan www.rusum.az internet portalı yenilənib. Bu portalda gömrük rüsum və tarifləri barədə məlumatlar yerləşdirilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

19.2 Gömrük ödənişlərində nağdsız ödəniş sisteminə keçilməsinin təmin edilməsi. İcra edir: *Dövlət Gömrük Komitəsi* – 2012-2013-cü illər.

Bütün gömrük idarələri ödəniş post terminalları ilə təmin edilmiş və bu barədə xarici – iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları ətraflı

---

³⁷ <http://www.rusum.az/calc3.php>

məlumatlandırılmışdır. Hazırda gömrük ödənişlərinin internet və bank xidmətləri vasitəsi ilə qəbul edilməsi istiqamətində işlər aparılır.

Komitənin saytı vasitəsilə, gömrük ödənişlərinin onlayn formada həyata keçirilməsi üçün elektron xidmət mövcuddur. Bu xidmət həmçinin Elektron Hökumət Portalına integrasiya olunub.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

19.3 Gömrük orqanlarının qərarlarından verilən şikayətlərə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Dövlət Gömrük Komitəsi* – 2012- 2013-cü illər.

Komitənin internet saytının “Müraciətlər” bölməsi və “Çağrı mərkəzi” vasitəsilə müraciət etmək imkanı yaradılıb.

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Fəaliyyətin Qiymətləndirilməsi və İnkışaf Proqramları Baş İdarəsi haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi haqqında qərar verib.

Baş İdarənin Çağrı Mərkəzi bölməsinin inspektorları isə fiziki və hüquqi şəxslərdən daxil olan müraciətlərə cavab verəcək, bölmədə müəyyən səbəbdən buraxılmış zənglər üzrə əks əlaqə yaradaraq müvafiq xidmət göstərəcək, daxil olmuş sorğular əsasında sual-cavab bazasının hazırlanmasında və təkmilləşdirilməsində iştirak edəcək.

Dövlət Gömrük Komitəsinindən bildirilib ki, “VAİS”-kargüzarlıq” avtomatlaşdırılmış idarə sistemi daha da təkmilləşdirilmiş, sistemin imkanları genişləndirilmişdir. Elektron sənəd dövriyyəsinin idarə olunması və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün mərkəzi Mail Server yaradılmış və Anti-Spam filter sistemi tətbiq edilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

19.4 Gömrük sərhədində mal dövriyyəsinin sürətləndirilməsi və sahibkarlıq subyektləri üçün əlverişli şərait yaradılması. İcra edir: *Dövlət Gömrük Komitəsi* – 2013-cü il.

2013-cü ildə Gömrük Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş gömrük prosedurlarının və əməliyyatlarının gömrük nəzarətinin və gömrük rəsmiləşdirilməsinin beynəlxalq standartlara uyğun qaydada həyata keçirilməsi üçün 17 hüquqi normativ sənəd layihəsi hazırlanaraq aidiyəti dövlət qurumları ilə razılışdırıldıqdan sonra Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunub.

2014-cü ildə “Şəxsi yoxlama aparılması haqqında” Protokolun forması, “Gətirilməsi (aparılması) qadağan olunmuş və ya məhdudlaşdırılmış malların götürülməsi haqqında” Protokolun forması, “Gömrük orqanlarının vəzifəli şəxsləri tərəfindən keşik çəkmənin (patrulluğun) və gömrük müşahidəsinin aparılması Qaydaları”, “Ümumdünya Poçt İttifaqının Aktlarında nəzərdə tutulmuş sənədlərlə müşayiət olunan beynəlxalq poçt göndərişləri ilə göndərilən malların gömrük rəsmiləşdirilməsi Qaydaları”, “Risklərə dair məlumatların və gömrük kəşfiyyatı məlumatlarının mübadiləsi Qaydaları”, “Xüsusi gömrük statistikasının aparılması Qaydaları”, “Poçt rabitəsi operatorları tərəfindən gömrük borcu üzrə ödənişlərin gömrük orqanlarının hesabına köçürülməsinin Qaydası”, “Gömrük nəzarəti zonalarının yaradılması və nişanlanması Qaydaları”, “Ümumi meyarların və prioritet nəzarət sahələrin müəyyən edilməsi üzrə Qaydalar” və “Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı” gömrük postu haqqında Əsasnamə təsdiq

edilib. Ədliyyə Nazirliyində Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilib. “e-gömrük ödənişləri” elektron gömrük xidməti istismara verilib.

Komitənin mövcud “192 qaynar xətt”i beynəlxalq standartlara cavab verən və İP telefoniya sistemi üzərindən işləyən yeni “192 çağrı mərkəzi” ilə əvəz edilib. DGK-nın inzibati binasında istifadədə olan ATS və komitə ilə onun struktur bölmələrini birləşdirən birbaşa rabitə xətləri ləğv edilərək Dövlət Gömrük Komitəsinin Aparatını, strukturuna daxil olan gömrük orqanlarını və tabeliyində olan digər qurumları əhatə edən yeni İP telefon sistemi qurulub”³⁸.

2013-cü ildən etibarən respublikanın bütün sərhəd-buraxılış məntəqələrində “X-REY SMİT Heymann” rentgen avadanlığı quraşdırılıb. Müxtəlif növ yük avtomobilərinin 3 dəqiqə ərzində tam şəkildə rentgen müayinəsini aparan bu avadanlıq son illərin istehsalıdır.

Dövlət Gömrük Komitəsinin rəsmi internet səhifəsi olan “www.customs.gov.az” informasiya resurslarından daha səmərəli istifadəyə, gömrük orqanları və biznes strukturları arasında əlaqələrin genişlənməsinə, əhalinin və sahibkarların maraqlarının daha çevik təmin olunmasına imkan verir. Artıq vahid avtomatlaşdırılmış informasiya sisteminin texniki bazasını təşkil edən korporativ şəbəkə də təkmilləşdirilib.

Azərbaycan gömrük xidmətinin vahid avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi yaradılıb, “bir pəncərə” sistemi isə mal və yüklerin dövriyyəsinin sürətlənməsinə, idxal-ixrac əməliyyatlarının müasir tələblərə uyğun aparılmasına imkan verir

---

³⁸ <http://www.ictnews.az/wap/read.php?lang=1&content=28832>

və ölkənin sərhəd-buraxılış məntəqələrində həyata keçirilən nəzarət növləri 20 dəqiqə ərzində tamamlanır

“Bir pəncərə” prinsipinin daha da təkmilləşdirilməsi sahəsində müvafiq tədbirlər görülməsi işi davam etdirilmişdir.

Gömrük-sərhəd buraxılış məntəqələrində yerləşən gömrük postlarından keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin yoxlanılmasında risklərin avtomatlaşdırılmış qaydada idarə edilməsi - VAİS-RİSK sistemi yaradılıb.

“VAİS-Poçt daşımaları” altsistemi hazırlanaraq istismara verilmişdir. Altsistem poçt daşımaları ilə məşğul olan şirkətlərə Dövlət Gömrük Komitəsinin internet saytında yaradılmış “XİF iştirakçısının şəxsi kabineti”nə daxil olmaqla poçtla ölkəyə gətirəcəkləri malları əvvəlcədən bəyan etməyə imkan verir.

Ümumdünya Gömrük Təşkilatının “Malların buraxılış vaxtının ölçülməsi üzrə Təlimat”ında təsbit olunmuş metodologiyadan istifadə etməklə Azərbaycan Respublikasının gömrük-sərhəd buraxılış məntəqələrində “Sərhədkeçmə vaxtının ölçülməsi (TRS)” layihəsi işlənilmiş, layihənin program təminatı hazırlanmış və VAİS-ə integrasiyası təmin edilib. Layihə Astara Gömrük İdarəsində, Biləsuvar Gömrük İdarəsinin “Qoşa Təpə”, Tovuz Gömrük İdarəsinin “Sınıq Körpü” və Balakən Gömrük İdarəsinin “Mazımçay” gömrük postlarında tətbiq olunmuşdur³⁹. Layihənin icrası mal və nəqliyyat vəstələrinin sərhəddən keçidinə, buraxılışına və sərhəd keçidindən buraxılışına qədər keçən vaxtları müəyyən etməyə imkan verir ki, bununla da toplanan statistik məlumatların təhlili mal və nəqliyyat vasitələrinin sərhəd keçidinin daha keyfiyyətli idarə olunmasına yardım edəcəyi düşünülür.

---

³⁹ <http://pda.milli.az/news/economy/321710.html>

2013-cü ilin avqust ayından etibarən “Gömrük tarifi haqqında” qanun qüvvəyə minib.

Fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilən malların gömrük orqanlarına bəyan edilməsi ilə bağlı prosedurlar daha da sadələşdirilib. Dövlət Gömrük Komitəsi fiziki şəxslər tərəfindən malların daha rahat və şəffaf qaydada bəyan edilməsini təmin etmək üçün yeni “Fiziki şəxslər üçün sadələşdirilmiş bəyannamə” elektron xidmətini Elektron Hökumət Portalına integrasiya edib.

Ölkəyə gələn və gedən vətəndaşlar gömrük sərhədindən keçirdikləri mallar, nəqliyyat vasitələri, zinət əşyaları və valyuta, müşayiət olunmayan baqajla və ya daşıyıcı tərəfindən keçirilən mallar və s. barədə məlumatları qabaqcadan, gömrük məntəqəsinə gəlmədən “onlayn” qaydada Dövlət Gömrük Komitəsinin rəsmi internet sayti (www.dgk.gov.az) və ya Elektron Hökumət Portalı (www.e-gov.az) vasitəsilə gömrük orqanlarına təqdim edə biləcəklər.

Vətəndaşların sərhəddən keçidini daha asan etmək məqsədilə bütün sərhəd buraxılış məntəqələrində “Gömrük” köşkləri quraşdırılıb. Bu məlumat köşkləri vasitəsilə vətəndaşlar sadələşdirilmiş elektron bəyannaməni doldura bilər, həmçinin gömrük qanunvericilik bazası və səyahətçilər üçün gömrük nəzarəti ilə bağlı qaydalarla tanış ola bilərlər.

İlkin bəyanetmə elektron xidməti tətbiq olunur. Gömrük rəsmiləşdirilməsilə bağlı tətbiq olunan yeniliyə əsasən, artıq idxal-ixrac əməliyyatlarını həyata keçirən fiziki və hüquqi şəxslər mallar və nəqliyyat vasitələri gömrük sərhədini keçənədək gömrük orqanlarına qabaqcadan, müvafiq olaraq qısa idxal və ya qısa ixrac bəyannaməsi təqdim etməklə, gömrük orqanlarını apardıqları xarici iqtisadi fəaliyyət barədə məlumatlandırırlar.

“Elektron bəyanetmə”, “elektron ilkin bəyanetmə”, XİF iştirakçılarına idxal-ixrac əməliyyatları barədə rəsmi arayışların, müvəqqəti idxal olunan yüngül minik avtomobilərinin vaxtının uzadılması ilə bağlı müvafiq xidmətlərin bundan sonra Dövlət Gömrük Komitəsi ilə yanaşı, “Asan xidmət” mərkəzləri vasitəsilə də göstərilməsi planlaşdırılır.

“Xarici ticarət fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi haqqında” və “Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında” Qanun layihələri hazırlanmaqdadır.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

20. Şəhərsalma və tikinti qanunvericiliyinin və bu sahədə inzibati idarəciliyin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 24 baldan 16 bal (67%)

20.1 Tikintiyə icazə, tikintiyə nəzarət və tikintinin istismarına icazə ilə bağlı səmərəli inzibati idarəciliyin yaradılması, bu sahədə “Bir pəncərə” sisteminin tətbiqi ilə bağlı təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti* - 2013-cü il.

Tikintiyə icazənin verilməsi ilə bağlı “bir pəncərə” prinsipi tətbiq olunması Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində nəzərdə tutulub⁴⁰.

Nazirlər Kabineti 2015-ci il 12 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə “Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən

---

⁴⁰ <http://www.anspress.com/index.php?a=2&lng=az&nid=149045>

məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması “Qaydaları”nı təsdiq etmişdir. Həmin Qaydalar şəhərsalma və tikinti fəaliyyətinin vahid informasiya təminatı sisteminin tərkib hissəsi olmaqla, reyestrə daxil edilən məlumatların tərkibini, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması qaydalarını tənzimləyir.

Tikintilərin Dövlət reyestri tikilən, istismar edilən, sökülən tikinti obyektləri barədə və ərazi planlaşdırılmasının sabitliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə planlaşdırılacaq ərazidə tikinti niyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı, habelə həmin ərazidə yerləşən torpaq sahələrində onların dəyərini əhəmiyyətli şəkildə artırın dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı qadağaların qeydiyyatını aparmaqdan ibarətdir.

“Dövlət şəhərsalma nəzarətinin həyata keçirilməsi qaydaları” yenidən hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 noyabr 2014-cü il tarixli 375 nömrəli Fermanı ilə təsdiq edilmişdir. Yeni Qaydalarda dövlət şəhərsalma nəzarətinin səyyar və kameral qaydada aparılması nəzərdə tutulmuşdur. Səyyar qaydada nəzarət şöbə əməkdaşlarının müvafiq araşdırımlar aparmaq üçün şəhər və rayonlara ezam olunması yolu ilə, kameral nəzarət isə Tikintilərin dövlət reyestrinə daxil olunan məlumatların araşdırılması vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

20.2 Şəhərsalma və tikinti fəaliyyətində şəffaflığın və ictimaiyyətin iştirakının təmin edilməsi. İcra edir: *Arxitektura və*

Şəhərsalma Komitəsi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları, bələdiyyələr - 2013-2014-cü illər.

2013-cü il 1 yanvar tarixdən qüvvəyə minmiş Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin 29-cu maddəsinin tələbinə əsasən sifarişçi ərazi planlaşdırılması sənədlərinin ilkin layihəsini izahatla birlikdə tanış olmaq üçün ictimaiyyətə təqdim etməlidir.

Ərazi planlaşdırılması sənədlərinin ilkin layihəsi ilə tanış olmaq üçün 60 gün müddət müəyyən edilir.

Müəyyən edilmiş müddət ərzində ilkin layihəyə dair etiraz və təkliflər nəzərdə tutulan planlaşdırma ilə maraqlarına toxunulan şəxslər tərəfindən təqdim oluna bilər.

Təqdim olunmuş etiraz və təklifləri nəzərə almaqla sifarişçi ərazi planlaşdırılması sənədlərinin yekun layihəsini hazırlayır.

Sifarişçi tərəfindən etiraz və təkliflərə baxılmasının nəticələri haqqında ümumiləşdirilmiş hesabat hazırlanır və ərazi planlaşdırılması sənədlərinə əlavə edilir.

15 may 2014-cü il tarixində Bakı şəhərində “Four Seasons” mehmanxanasında layihə üzrə bütün maraqlı tərəflərin (dövlət qurumları, ictimai təşkilatlar və s.) iştirakı ilə “Böyük Bakının Regional İnkişaf Planı”nın geniş təqdimatı və yekun ictimai müzakirəsi keçirilmişdir.

Müzakirələrin nəticəsi olaraq “Böyük Bakının Regional İnkişaf Planı” məqbul hesab edilərək, tədbirin yekununda bütün maraqlı tərəfləri təmsil edən dövlət strukturları və digər təşkilatların rəyləri və təklifləri nəzərə alınmaqla “Böyük Bakının Regional İnkişaf Planı”nın yaxın müddət ərzində müvafiq qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq təsdiq edilmək üçün Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən AR Nazirlər Kabinetinə göndərilməsi qərara alınmışdır.

Göygöl şəhərinin Baş plan layihəsi 2014-cü il avqustun 4-dən etibarən 60 gün müddətində Göygöl şəhərində keçirilib.

Şirvan Şəhər icra Hakimiyyətində Arxitektura və Şəhərsalma Komitəsi tərəfindən 2014-cü il avqust ayında Şirvan şəhərinin Baş planının ilkin layihəsi təqdimatı keçirilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

20.3 Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin tələbləri barədə vətəndaşların maarifləndirilməsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi. İcra edir: *Arxitektura və Şəhərsalma Komitəsi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları, bələdiyyələr* - 2013-2014-cü illər.

Komitənin sıfırı ilə işlənilən Naftalan, Qusar, Mingəçevir, Göygöl şəhərlərinin Baş planlarının ilkin layihələri yerli icra hakimiyyətlərinin rəhbərliyinin və ictimaiyyətin müzakirəsinə təqdim olunmuşdur. Naftalan və Mingəçevir şəhərlərinin ictimai müzakirəsi başa çatdırılmış, Göygöl və Qusar şəhərlərinin Baş planlarının ictimai müzakirəsi isə davam edir.

Şirvan şəhərinin respublikada ilk dəfə olaraq kadastr planı ilə birlikdə baş plan layihəsi işlənilir. Şirvan şəhərinin Baş planının ilkin layihələrinin Şirvan şəhərinin icra hakimiyyətində ictimai müzakirəsi keçirilmiş, şəhərin kadastr planı barədə ictimaiyyətə ətraflı məlumat verilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

20.4 Şəhərsalma və tikinti fəaliyyəti sahəsində elektron hökumət prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabinet* - 2013-cü il.

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi “Dövlət standartlarına uyğun olaraq I və II məsuliyyət səviyyəli bina və qurğuların layihələndirilməsi fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün hüquqi və fiziki şəxslərə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu” elektron xidmətini təklif edir.

Fövqəladə Hallar Nazirliyi Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliy tikinti sahəsində aşağıdakı elektron xidmətləri təklif edir:

- ✓ “Dövlət standartlarına uyğun olaraq, I və II məsuliyyət səviyyəli bina və qurğuların mühəndis-axtarış işlərinin aparılması”na xüsusi razılığın (lisenziyanın) verilməsi üçün e-müraciət və sənədlərin qəbulu
- ✓ “Dövlət standartlarına uyğun olaraq, 40 metr hündürlüyüdək, I və II məsuliyyət səviyyəli bina və qurğuların (12 metr hündürlüyüdək fərdi yaşayış və bağ evləri istisna olmaqla) tikinti-quraşdırma işlərinin aparılması”na xüsusi razılığın (lisenziyanın) verilməsi üçün e-müraciət və sənədlərin qəbulu
- ✓ “Dövlət standartlarına uyğun olaraq, 65 metr hündürlüyüdək, I və II məsuliyyət səviyyəli bina və qurğuların (12 metr hündürlüyüdək fərdi yaşayış və bağ evləri istisna olmaqla) tikinti-quraşdırma işlərinin aparılması”na xüsusi razılığın (lisenziyanın) verilməsi üçün e-müraciət və sənədlərin qəbulu
- ✓ “Liftlərin quraşdırılması və təmiri” fəaliyyət növünə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi üçün e-müraciət və sənədlərin qəbulu

Bu elektron xidmətlər ikinci səviyyəli elektron xidmətlər kimi xarakterizə oluna bilər. Bu elektron xidmətlərin yaradılmasına baxmayaraq bütövlükdə şəhərsalma və tikinti

fəaliyyəti sahəsində elektron hökumət prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı sistemli və kompleks yanaşma müşahidə olunmur.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 3 bal.

21. Təhsil müəssisələrində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 42 baldan 37 bal (88%)

21.1 Təhsil müəssisələrində imtahan prosesində şəffaflığın artırılması. İcra edir: **Təhsil Nazirliyi, TQDK** – 2012-2013-cü il

Azərbaycan Tibb Universitetində “Virtual test Mərkəzi” (VTM) yaradılmışdır. Artıq 2011-2012-ci tədris ilinin qış sessiyasından başlayaraq universitetdə imtahanlar Virtual Test üsulu ilə aparılır. VTM-də iki kompyuter zalında 250-yə yaxın kompyuter quraşdırılırlaraq, lokal şəbəkədə birləşdirilmiş və ümumi server vasitəsilə idarə edilir. Bu mərkəzdə bir gündə 1000 nəfərdən çox tələbə imtahan verə bilir⁴¹. Virtual testlər Azərbaycan Pedaqoji Universitetdə (ADPU), İnşaat Universitetində (AzMIU), Tibb Universitetində (ATU) tətbiq olunmaqdadır⁴².

Ali təhsil müəssisələrində 2013-2014-cü tədris ilinin yaz semestrinin imtahan sessiyasını mövcud qaydalara uyğun təşkil etmək, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində şəffaflığı və

---

⁴¹<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://wwwamu.edu.az/az/pages/2/547>

⁴² http://soft.tusi.biz/ts_general/azl/news/tsn-33.htm?mod=print_document&lang=azl

obyektivliyi təmin etmək məqsədi ilə təhsil naziri tərəfindən 08.05.2014-cü il tarixli, 558 nömrəli əmr imzalanıb.

Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzi (“Qaynar xətt” xidməti-146) vasitəsilə təhsil müəssisələrində imtahan prosesi ilə bağlı müraciətlər qəbul edilir.

2014-cü etibarən Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində test imtahan zallarında quraşdırılan veb-kameralar vasitəsilə prosesləri canlı izləmək mümkündür. “Livestream” saytı üzərində yayılmış görüntülər hər bir internet istifadəçisi üçün açıqdır.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

21.2 Ali təhsil müəssisələrində şikayətlərə baxılmasının səmərəliliyinin artırılması. İcra edir: **Təhsil Nazirliyi** – 2012-2013-cü illər.

Ali təhsil müəssisələrində 2013-2014-cü tədris ilinin yaz semestrinin imtahan sessiyasının mövcud qaydalara uyğun təşkil etmək, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində şəffaflığı və obyektivliyi təmin etmək məqsədi ilə təhsil naziri tərəfindən 08.05.2014-cü il tarixli, 558 nömrəli əmr imzalanıb.

Əmrə əsasən, ali təhsil müəssisələri rəhbərlərinə imtahan sessiyasının mövcud normativ sənədlər əsasında təşkil olunması, rəhbərlik etdikləri ali təhsil müəssisələrində imtahan qərargahının yaradılması və qərargaha daxil olan hər bir şikayətin qısa müddətdə operativ şəkildə araşdırılması, imtahan sessiyasında şəffaflığı təmin etmək üçün imtahanlarda ictimaiyyətin və valideynlərin iştirakına şəraitin yaradılması, imtahanların təşkilində və gedişində nöqsanlara, neqativ hallara yol vermİŞ şəxslər barədə mövcud qanunvericiliyə uyğun tədbirlərin

görülməsi tapşırılıb, rəhbərlik etdikləri ali təhsil müəssisəsində baş verə biləcək hər bir neqativ hala görə birbaşa məsuliyyət daşıdıqları bildirilib.

Bu əmrə müvafiq olaraq ali təhsil müəssisələrinin rəhbərləri tərəfindən imtahan sessiyalarının təşkili ilə bağlı əmr verilir. “İmtahan qərargahı” yaradılır. Qərargah imtanlarla bağlı müraciətləri araşdırır⁴³. “İmtahan qərargahı”nın əlaqə vasitələri ilə ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinin diqqətinə çatdırılması üçün tədbirlər görülür.

Həmçinin, imtahanlarda valideynlərin iştirakına məhdudiyyət qoyulmur.

Ali təhsil müəssisələri imtahan sessiyası başa çatdıqdan 10 gün sonra nəticələr barədə Təhsil Nazirliyinə məlumat verirlər.

Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzi (“Qaynar xətt” xidməti-146) vasitəsilə təhsil müəssisələrində imtahan prosesi ilə bağlı müraciətlər qəbul edilir.

Məlumat yoxdur, metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

21.3 Müəllimlərin etik davranış qaydalarının qəbul edilməsi. İcra edir: **Təhsil Nazirliyi** – 2012-2013-cü illər.

Amerika Hüquqşunaslar Assosiasiyası Mərkəzi Avropa və Avrasiya Hüquq Təşəbbüsü (“ABA CEELİ”) təşkilatının Təhsil Nazirliyinin Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə işçi qrupu ilə bирgə əməkdaşlığı çərçivəsində Təhsil prosesi iştirakçıları üçün etik standartlar modeli hazırlanıb⁴⁴.

---

⁴³http://adpu.edu.az/gen/download/AR_TN_558_nomreli_emr_08052014_barede.pdf

⁴⁴<http://www.edu.gov.az/upload/file/e-xidmetler/standartlar-modeli.pdf>

“Müəllimlərin etik davranış qaydaları” təsdiq edilib. Qaydalar “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa, digər qanunvericilik aktlarına və “Təhsil prosesi iştirakçılarının etik standartlar modeli”nə uyğun hazırlanıb.

Qaydalar müəllimlərin etik davranışın prinsiplərini və onlara uyğun tələbləri, təhsil prosesi iştirakçılarının qarşılıqlı münasibətlərinin xüsusiyyətlərini müəyyən edir və onları tənzimləyir. Qaydalar həmçinin bütün növ təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərə şamil edilir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

21.4 Vakant müəllim yerləri barədə məlumatların Təhsil Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində və mətbu orqanında dərc edilməsi. İcra edir: *Təhsil Nazirliyi* - mütəmadi.

Vakant müəllim yerləri barədə məlumatlar Təhsil Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində və mətbu orqanında dərc edilir⁴⁵.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

21.5 Vakant elan edilmiş yerlərə müəllimlərin işə götürülməsi üçün mərkəzləşdirilmiş və şəffaf əsaslarla imtahanların keçirilməsi. İcra edir: *Təhsil Nazirliyi* – mütəmadi.

2013-2014-cü tədris ilində ümumi təhsil və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə müəllimlərin işə qəbulunun tənzimlənməsi barədə Azərbaycan Respublikası Təhsil naziri müvafiq əmr imzalamışdır.

---

⁴⁵ <http://www.edu.gov.az/view.php?lang=az&menu=391&id=4084>

Bu əmrə müvafiq olaraq 2013-2014-cü tədris ilində ümumi təhsil və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində vakant yerlərə müəllimlərin işə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada, elektron program təminatı tətbiq olunmaqla müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir.

Vakansiyalar elan edilir, əvvəlcə yerlərini dəyişmək istəyən müəllimlərin müraciətlərinə baxılır, müsahibə əsasında onların istəyi yerinə yetirilir, daha sonra yeni müəllim fəaliyyətinə başlamaq istəyənlər üçün imtahanlar keçirilir. Bütün bunlar tam elektron qaydada, subyektiv müdaxilələr olmadan baş verir. Müəllim imtahan verib qurtaran kimi öz nəticəsini bilir və buna əsasən vakant yeri tutub-tutmadığını dərhal müəyyənləşdirir.

Müəllimlərdən danışarkən, məktəb direktorlarını da yada salaq. Bu il biz direktor olmaq istəyən gənc, enerjili kadrlar üçün xüsusi təlimlər təşkil etdik, müasir menecment prinsiplərini tədris etdik. Artıq 14 məktəbə yeni direktorlar təyin olunub. Bu proses davam edəcək.

2014-2015-ci tədris ilində ümumi təhsil müəssisələrinə və peşə liseylərinə müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqənin nəticələrinə əsasən, ümumilikdə 1692 nəfər işə qəbul olunub ki, onlardan 1405 nəfərinə (83%) həvəsləndirmə tədbirləri tətbiq edilib. Vakansiyaların tutulma səviyyəsi ötən dərs ilinə nisbətən 40 faiz artıb.

Müsabiqə prosesini müşahidə etmək istəyən QHT-lər üçün hər hansı məhdudiyyət nəzərdə tutulmamışdır.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

21.6 Müəllimlərin müsabiqədənkənar işə qəbulu ilə əlaqədar məsuliyyətin müəyyən edilməsi üzrə təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabinet, Təhsil Nazirliyi* – 2013-cü il.

“Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi” sisteminə daxil olan ümumi təhsil müəssisələrində və peşə liseylərində müəllimlərə tələbatın müəyyənləşdirilməsi, pedaqoji kadrların yerləşdirilməsi və işə qəbulu qaydaları”nın 5-ci bəndinə əsasən, müəllimlərin işə qəbulu ilə əlaqədar bu Qaydalara riayət edilməsi və kadrlarla iş sahəsində yol verilən nöqsanlara görə müvafiq təhsil orqanlarının və təhsil müəssisələrinin rəhbərləri, habelə müsabiqə komissiyalarının üzvləri qanunvericiliyə müvafiq olaraq məsuliyyət daşıyırlar.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

21.7 Müəllimlərin əməkhaqlarının artırılmasına və sosial təminatının gücləndirilməsinə dair təkliflərin təqdim edilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabinet, Təhsil Nazirliyi* – 2012-2015-ci illər.

Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafi üzrə Dövlət Strategiyasının 2.3.1-ci bəndində səriştə və nəticə əsaslı differensiallaşdırılmış, əmək bazarında rəqabətqabiliyyətli əmək haqqı sisteminin yaradılması nəzərdə tutulub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin dərs yükünü və əməkhaqqının artırılması haqqında” 16 yanvar 2015-ci il tarixli Sərəncamına əsasən 2015-ci il yanvarın 1-dən bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan

müəllimlərin həftəlik dərs yükü norması 1.5 dəfə, aylıq vəzifə maaşı 2 dəfə artırılmışdır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

22. Səhiyyə sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 36 baldan 27 bal (75%)

22.1 Səhiyyə sistemində icbari tibbi siğorta sisteminin tətbiqi ilə əlaqədar tədbirlərin sürətləndirilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Səhiyyə Nazirliyi* – 2013-2014-cü illər

Səhiyyə sistemində icbari tibbi siğorta sisteminin tətbiqi ilə əlaqədar tədbirlərin sürətləndirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir⁴⁶.

2007-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında İcbari Tibbi Siğorta üzrə Dövlət Agentliyi yaradılıb.

Nazirlər Kabinetinin 11 avqust 2008-ci il 179 sayılı qərarı ilə “2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında səhiyyənin maliyyələşdirilməsi sisteminin islahatı və icbari tibbi siğortanın tətbiqi Konsepsiyasının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı” təsdiqlənib.

Lakin indiyədək icbari tibbi siğorta sisteminin tətbiqi ilə əlaqədar konkret addımlar atılmayıb.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 1 bal

---

⁴⁶ <http://sehiyye.gov.az/fealiyyetler.html>

22.2 Həkimlərin etik davranış kodeksinin təşviqatı üzrə treninq və təlimlərin keçirilməsi. İcra edir: *Səhiyyə Nazirliyi* – 2013-2014-cü illər.

2015-ci il dekabr ayının 3, 24, 25-də Səhiyyə Nazirliyinin Aparatında nazirliyin dövlət qulluqçuları üçün tədris kursları və treninqlər təşkil olunub. Səhiyyə Nazirliyinin əməkdaşları, Bakı şəhər Baş Səhiyyə İdarəsi və Sumqayıt şəhər Səhiyyə Şöbəsində çalışan dövlət qulluqçuları üçün keçirilən kurslar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 2421 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Korrupsiya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrası üzrə təşkil olunub.

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 2015-ci il üçün İş Planının 2(9.2)-ci və 3(10.1)-cü bəndlərinə uyğun olaraq dövlət qulluqçuları üçün “Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması və korrupsiya qarşı mübarizə”, eləcə də “Etik davranış məsələləri” mövzularında tədris kursu və treninqlər təşkil olunub. Kurs və treninqlər nazirliyin inzibati binasında həyata keçirilib⁴⁷.

Həkimlərin etik davranış kodeksinin təşviqatı üzrə treninq və təlimlərin keçirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir⁴⁸.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal

22.3 Vakant həkim yerləri barədə məlumatların Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində və mətbu orqanında dərc edilməsi. İcra edir: *Səhiyyə Nazirliyi* – mütəmadi.

---

⁴⁷ <http://sehiyye.gov.az/main/1180-shiyy-nazirliyind-tdris-kurslar-v-treninqlr-keirilir.html>

⁴⁸ <http://sehiyye.gov.az/fealiyyetler.html>

Vakant həkim yerləri barədə məlumatlar Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində və mətbü orqanında dərc edilir⁴⁹.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

22.4 Vakant elan edilmiş yerlərə həkimlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada və şəffaf əsaslarla test və müsahibə üsulu ilə işə götürülməsinin təmin edilməsi. İcra edir: *Səhiyyə Nazirliyi* – mütəmadi.

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Kollegiyasının 18 yanvar 2013-cü il tarixli 3 nömrəli qərarına əsasən Səhiyyə Nazirliyinin tabeçiliyində olan tibb müəssisələrində vakant elan edilmiş yerlərə həkimlərin işə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada aparılır.

İddiaçılar əvvəlcə test imtahani verirlər. Sonra işə müsahibədən keçirlər. Müsahibənin keçirilməsi ilə bağlı prosedurlar dəqiq əks olunub. Həmçinin videoçəkiliş aparılır.

“Səhiyyə müsəssisələrinə həkimlərin müsabiqə yolu ilə mərkəzləşdirilmiş qaydada işə qəbulu Qaydaları”nın təhlili göstərib ki, sənədlərin qəbulu, vakansiyaların dərc olunması, test imtahani və müsahibənin keçirilməsi, şikayətlərə baxılması prosedurları kifayət qədər aydın təsbit olunub. Həmçinin müsabiqədə iştirak edən şəxslərə öz hüquqlarını müdafiə etmək imkanı verilir. Habelə şəffaflığın təmin edilməsi mexanizmləri də nəzərdə tutulub.

İşə qəbullu bağlı sənədlərin qəbulu elektronlaşdırılıb. Xidmətdən istifadə etməklə vakant yerlərə öz elektron ərizələrini göndərmək istəyən tibb işçiləri Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi

---

⁴⁹ http://www.sehiyye.gov.az/musabiqe_elanlari.html

saytından Həkimlərin mərkəzləşdirilmiş işə qəbul bölməsinə daxil olmaqla, “Vakansiyalar” seçir, vakansiyaların mövcudluğu barədə informasiya alır və şəxsiyyət vəsiqəsi nömrəsi və pin kodundan istifadə edərək ərizə formasını doldurmaqla vakansiyaya elektron müraciət edir.

Müsabiqə prosesində beynəlxalq və yerli QHT-lər, KİV nümayəndələri test imtahanları və müşahibələri müşahidə edə bilərlər. Bunun üçün müahidəçilər barədə məlumat test imtahani və müsahibəyə 3 gün qalmış İmtahan Komissiyasına təqdim edilməlidir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

22.5 Həkimlərin müsabiqədən kənar işə qəbulu ilə əlaqədar məsuliyyətin müəyyən edilməsi üzrə təkliflər verilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Səhiyyə Nazirliyi* – 2013-cü il.

Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən həkimlərin müsabiqədən kənar işə qəbulu ilə əlaqədar məsuliyyətin müəyyən edilməsi üzrə təkliflər verilib⁵⁰.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

22.6 Həkimlərin əməkhaqlarının artırılmasına və sosial təminatının gücləndirilməsinə dair təkliflərin təqdim edilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Səhiyyə Nazirliyi* – 2012-2015-ci illər.

Səhiyyə Nazirliyindən bildirilib ki, həkimlərin əməkhaqlarının artırılmasına və sosial təminatının

---

⁵⁰ <http://sehiyye.gov.az/fealiyyetler.html>

gücləndirilməsinə dair təkliflərin təqdim edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir.

2015-ci ilin dövlət bütçəsində səhiyyə işçilərinin əmək haqqı fondunda 5 faizlik artım nəzərdə tutulmuşdur.

Metodologiya üzrə 6 baldan 2 bal.

23. Dövlət müəssisələrində korporativ idarəetmə prinsiplərinin tətbiqinin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 18 baldan 13 bal (72%)

23.1 Korporativ idarəetmə prinsiplərinin dövlət müəssisələrində tətbiqi sahələrinin araşdırılması və bununla bağlı təlimlərin keçirilməsi. İcra edir: *İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, dövlət müəssisələri* – 2013-2014-cü illər.

Dövlət müəssisələrində korporativ idarəetmə sisteminin tətbiqi ilə bağlı İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Korporativ İdarəetmə Standartları hazırlanıb⁵¹.

Qiymətləndirmə metodologiyada göstərilmiş 9 meyar üzrə tərtib edilmiş və “Təsərrüfat cəmiyyətlərində korporativ idarəetmənin qiymətləndirilməsi üzrə Bülleten”də əksini tapmış suallar üzrə aparılır. Artıq 30-dan çox şirkətdə qiymətləndirmə aparılıb.

Qiymətləndirmənin nəticələrinə əsasən, “Təsərrüfat cəmiyyətlərində korporativ idarəetmənin Azərbaycan Korporativ İdarəetmə Standartları”na uyğun təşkilinin qiymətləndirilməsi

---

⁵¹http://economy.gov.az/index.php?option=com_content&view=article&id=98&Itemid=142&lang=az

üzrə Cədvəl” tərtib olunub. Korporativ idarəetmə prinsiplərinin dövlət müəssisələrində tətbiqi istiqamətində müvafiq araşdırmaclar aparılmış və keçiriləcək təlimlərin mövzuları müəyyən edilmişdir.

İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi tərəfindən korporativ idarəetmə prinsiplərinin dövlət müəssisələrində tətbiqi ilə bağlı “Korporativ idarəetməyə giriş. Korporativ idarəetmə anlayışı. Dövlət müəssisələrinin spesifikasiyi” (11.02.15), “Müşahidə (Direktorlar) Şurası və onun formalasdırılması. Müstəqil direktorlar. Müşahidə Şurasının Komitələri” (16.03.15), “İdarə heyətinin formalasdırılması” (14.04.15), “Audit fəaliyyəti” (30.04.15), “Mükafatlandırma siyasəti” (13.05.15), “Maraqların toqquşması və onun həlli” (22.09.15), “Daxili nəzarət. Risklərin idarə olunması. Məsuliyyət” (30.09.15), “Korporativ sosial məsuliyyət. Maraqlı şəxslər” (14.10.15) mövzularında 8 təlim keçirilmişdir. Təlimlər çərçivəsində iştirakçılara hər bir mövzu üzrə ətraflı məlumat verilmiş, onlarla fikir mübadiləsi aparılmış və müvafiq suallar cavablandırılmışdır. Bununla yanaşı, təlim iştirakçılarının xahişi əsasında korporativ idarəetməyə aid əlavə mövzu üzrə onlara məlumat verilmişdir. Təlimlərin keçirilməsi barədə Nazirliyin rəsmi saytında və “Facebook” səhifəsində müvafiq məlumatlar yerləşdirilmişdir. Təlimlərdə Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin və 21 dövlət müəssisəsinin nümayəndəsi iştirak etmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

23.2. Dövlət müəssisələrinə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitdən, o cümlədən maliyyə yardımlarından səmərəli istifadəsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması. İcra edir: *İqtisadi İnkişaf*

Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, dövlət müəssisələri – 2013-2014-cü illər.

Dövlət müəssisələrinə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitdən, o cümlədən maliyyə yardımlarından səmərəli istifadə ilə bağlı araşdırmaqlar aparıllaraq bir sıra dövlət müəssisələrinin təsərrüfat fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə təkliflər hazırlanaraq 17.05.14. tarixli İSN-X/O-4801/2014 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

23.3 Dövlət müəssisələrinin öz fəaliyyəti barədə illik məruzələr tərtib etməsi və ictimaiyyətə açıqlaması. İcra edir: *Dövlət müəssisələri* – 2013-2015-ci illər.

Dövlət müəssisələrindən AZNEFTKİMYAMAŞ ASC, Azərsu ASC, Azərenerji ASC, öz fəaliyyəti barədə illik hesabatlar hazırlayaraq saytlarında yerləşdirirlər. Lakin digər dövlət müəssisələrinin öz fəaliyyətləri barədə illik məruzələr hazırlanması, nəşr edilməsi, paylama statistikası barədə məlumatlar əldə etmək mümkün olmayıb.

Metodologiya üzrə 6 baldan 1 bal.

24. Kommunal xidmətlərin təkmilləşdirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə 24 baldan 15 bal (62%)

24.1 Elektrik enerjisinin, təbii qazın və suyun istehlakı və haqqının ödənilməsi sahəsində smart- kart tipli saygacların

quraşdırılması prosesinin başa çatdırılması. İcra edir: “Azərenerji” ASC,

“Bakıelektrikşabəkə” ASC, Dövlət Neft Şirkəti, “Azərsu” ASC – 2013-2014-cü illər

2016-cı ilin yanvar ayının 1-nə olan tarixə ölkə üzrə təbii qazla təmin olunan abonentlərin sayı 1 835 173-ə çatmışdır. Qeyd edək ki, 1 yanvar 2016-cı il tarixə qeydiyyata alınmış abonentlərin 23 864-ü qeyri-əhali abonentidir. Ümumilikdə, 2015-ci il ərzində mövcud olan 1 811 173 əhali abonentindən 104 309-u ötən il ərzində qeydiyyata alınmış yeni abonentdir ki, bunun da 32 773-ü Bakı, Abşeron, Sumqayıt, 71 536-sı isə regionlar üzrədir. 2015-ci ilin sonuna olan məlumatə görə, “smart-kart” tipli sayğaclarla təmin olunmuş əhali sayı 52 faizdən çox abonenti əhatə edib.

01 yanvar 2016-cı il tarixə olan məlumatə əsasən, “Azərsu” ASC ölkə üzrə 1377246 abunəçiyə su təchizatı və kanalizasiya xidməti göstərir. Bunların 1321405-i əhali, 55841-i isə qeyri-əhali abunəçiləridir.

2015-cil də “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında, eləcə də regionlarda 52359 smart tipli su saygacı quraşdırılmışdır. Quraşdırılmış sayğacların 48519 ədədi əhali, 3840 ədədi isə qeyri-əhali qrupunun payına düşür. Hesabat dövründə Bakı şəhəri və Abşeron yarımadası üzrə xidmət göstərilən ərazilərdə 40764 ədəd, regionlarda isə 11595 ədəd smart-kart saygacı quraşdırılmışdır.

Ümumilikdə smart sayşacların tətbiqinə başlanıldığı 2012-ci ildən indiyədək quraşdırılmış sayşacların sayı 404702-yə çatmışdır. Smart sayşacların quraşdırılması əhali və qeyri-əhali

qrupu abunəçiləri üçün paralel aparılır. İndiyə qədər quraşdırılmış sayğacların 369286 ədədi əhali, 35416 ədədi isə qeyri-əhali qrupu abunəçilərinin payına düşür⁵².

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

24.2 Elektrik enerjisi, təbii qaz və su istehlakının və buna haqq ödənilməsinin qeydiyyatının aparılmasında avtomatlaşdırılmış mərkəzi kompyuter sisteminin tətbiqinin başa çatdırılması. İcra edir: “Azərenerji” ASC, “Bakıelektrikşəbəkə” ASC, Dövlət Neft Şirkəti, “Azərsu” ASC – 2013-2014-cü illər.

Dövlət Neft Şirkətindən bildirilib ki, təbii qaz istehlakçılarının uçotunun aparıldığı abonent bazası FoxPro program təminatı sistemindən daha mükəmməl olan və real (onlayn) rejimdə çalışan AGİS (Avtomatlaşdırılmış Qaz İnformasiya sistemi) programına integrasiya olunmuşdur⁵³.“

İçməli su istehlakının və kanalizasiya xidmətlərindən istifadənin qeydiyyatının avtomatlaşdırılması istiqamətində tədbirlər bu gün də davam etdirilir. Abonent məlumatları üzrə yeni idarəetmə sisteminin test yoxlamaları başa çatdırılmış və 27.08.2014-cü il tarixindən sistemin tətbiqinə başlanmışdır.

Sözügedən sistemin digər rayonlarda tətbiqi üzrə hazırlıq işləri gedir və qeyd edilənlərin 2014-cü il ərzində hissə-hissə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

“Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti üzrə Enerji Təchizatının Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə sistemi, “Bakıelektrikşəbəkə” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti üzrə

---

⁵² <http://azersu.az/News-867>

⁵³ <http://www.ikisahil.com/index.php/analitika/item/7219-qaz-t%C9%99s%C9%99rr%C3%BCfat%C4%B1nda-m%C3%BCCh%C3%BCm-u%C4%9Furlar-%C9%99ld%C9%99-edilmi%C5%9Fdir.html>

“Bakıelektrikşəbəkə” ASC-nin abunəçiləri üzrə “Əhali” abunə informasiya bazası fəaliyyət göstərir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

24.3 Hündürmərtəbəli yeni yaşayış binalarının qazla təminatı ilə əlaqədar məsələlərin həll edilməsi. İcra edir: *Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, Fövqələdə Hallar Nazirliyi, Dövlət Neft Şirkəti* – 2013-2014-cü illər.

2014-cü ildə “Azərqıqaz” İstehsalat Birliyi tərəfindən müvafiq sənədləri təqdim etmiş 238 çoxmərtəbəli binanın qazının açılması təmin olunmuşdur. Bu isə ümumilikdə 17348 mənzili əhatə edir.

2013-cü ildə 149 çoxmərtəbəli binanın qazının açılması təmin olunmuşdur.

Hündürmərtəbəli yeni yaşayış binalarının sayı ilə bağlı dəqiq statistika olmadıqından onların neçə faizinin qazla təmin olunması ilə bağlı məlumat əldə etmək mümkün olmayıb.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

24.4 Mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində islahatların aparılması, o cümlədən bu sahədə göstərilən xidmətlərin normativ və tariflərinin optimallaşdırılması. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Tarif (qiymət) Şurası* - 2013-2014-cü illər.

İqtisadi İnkişaf Nazirliyi tərəfindən “2014-2016-cı illərdə Azərbaycan Respublikasında mənzil-kommunal təsərrüfatının inkişafi üzrə Tədbirlər Planı”nın layihəsi hazırlanaraq digər dövlət orqanları, eləcə də müəssisə və təşkilatlarla razılışdırılması üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsinin bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə uyğun idarə olunması və inkişaf etdirilməsi və bu sahədə islahatların dəstəklənməsi mexanizminin yaradılması ilə bağlı təkliflər (“Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Sahəsində İslahatlara Yardım Fondunun yaradılması və onun vəsaitlərinin istifadə Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı layihəsi) hazırlanaraq aidiyyəti dövlət orqanları tərəfindən münasibət bildirilməsinə dair müvafiq göstərişin verilməsi üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Eyni zamanda mənzil-kommunal sektorunda islahatların aparılması istiqamətdə görülən işlər barədə Nazirliyin 25.07.14. tarixli İSN-X/O-5805/2014 nömrəli məktubunda sözügedən Fondun yaradılmasının vacibliyi bir daha vurğulanmışdır. Bununla əlaqədar, qeyd olunan məsələ ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin müvafiq şöbələri ilə mütəmadi müzakirələr aparılır.

Çoxmənzilli binanın ümumi əmlakının qorunub saxlanması və yaşayış sahələrinin normal istismarının təmin edilməsi məqsədi ilə Mənzil Məcəlləsinin müddəələri nəzərə alınmaqla “Çoxmənzilli binanın ümumi əmlakının saxlanması və yaşayış sahəsindən istifadə Qaydaları”nın layihəsi hazırlanmışdır. Mülkiyyət növündən asılı olmayaraq yaşayış sahələrinin yaşamaq üçün yararsız hesab edilməsinin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə “Yaşayış sahələrinin yaşamaq üçün yararsız hesab edilməsi Qaydasının”nın layihəsi hazırlanmışdır.

“Azərbaycan Respublikasında mənzil fondunun özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” qanun layihəsi hazırlanaraq rəy və təkliflərin verilməsi üçün aidiyyəti dövlət orqanlarına təqdim olunmuşdur.

“Yaşılıq sahələrinə qulluq işləri üzrə əmək, xidmət, xərc normalarının hesablanmasıın metodiki əsasları və onların tətbiqi Qaydaları”nın layihəsi Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi, Maliyyə, Ədliyyə nazirliklərinə və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə razılaşdırılmaq üçün təqdim edilmişdir. Hazırda həmin qurumların təklifləri nəzərə alınmaqla sənədin yekun variantının hazırlanması istiqamətində işlər davam etdirilir.

“Azəristiliktəchizat” ASC-nin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətində yaranmış problemlərlə bağlı aidiyəti məsələləri özündə əks etdirən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncam layihəsi hazırlanmış və 07.08.14. tarixli İSN-X/O-7150/2014 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Həmçinin büdcədən maliyyələşən təşkilatlara isitmə xidməti üzrə nəzərdə tutulan limitlərin faktiki tələbata uyğunlaşdırılması zəruriliyi barədə Nazirliyin təklifləri 22.05.14. tarixli İSN-X/O- 4960/2014 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Eyni zamanda, “Azəristiliktəchizat” ASC-nin göstərdiyi xidmətlər üzrə tariflərə baxılması ilə bağlı təkliflər Tarif Şurasının Katibliyi ilə birlikdə təhlil olunmuş və beynəlxalq təcrübə də nəzərə alınmaqla, isti su təchizatı tariflərinin dövlət tənzimlənməsindən çıxarılması məqsədilə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərar layihəsi hazırlanaraq 31.10.14. tarixli İSN-X/O-9604/2014 nömrəli məktubla Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 3 bal.

25. Əmək və sosial təminat sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 42 baldan 40 (95%)

25.1 Qeyri-formal məşğulluğun qarşısının alınması və “kölgə iqtisadiyyatına” cəlb olunmuş işçilərin sosial hüquqlarının təmin edilməsi məqsədi ilə onların əmək fəaliyyətinin leqallaşdırılması üzrə tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Migrasiya Xidməti* – 2013-2014-cü illər.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən əmək müqavilələrinin elektron qeydiyyatı sistemi tətbiq olunub.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 6 iyun tarixli 183 nömrəli qərarı ilə “Əmək müqaviləsi bildirişinin forması və onun elektron informasiya sistemində daxil edilməsi qaydaları, əmək müqaviləsi bildirişinin qeydiyyata alınması ilə bağlı işəgötürənə göndərilən məlumat forması, habelə qeydiyyata alınmış əmək müqaviləsi bildirişinin məlumatlarını real vaxt rejimində əldə etməklə bağlı Qaydalar” təsdiq edilmişdir.

Əmək Məcəlləsinin 3-cü maddəsinə əsasən, əmək müqaviləsinin bağlanılmasının, ona dəyişiklik edilməsinin və ya xitam verilməsinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının elektron informasiya sistemində elektron qaydada qeydiyyata alınması məqsədi ilə işəgötürən tərəfindən həmin elektron informasiya sistemində elektron sənəd – yəni əmək müqaviləsi bildirişi daxil edilməlidir. Bunun üçün isə işəgötürənlərin və ya onların səlahiyyət verdiyi şəxslərin gücləndirilmiş e-imzası olmalıdır.

Bu sistem işçilərin əmək hüquqlarının pozulmamasına, habelə işəgötürən-işçi münasibətlərinə nəzarəti gücləndirməyə yeni imkanlar yaradır.

2014-cü ildə 37.608 əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs tərəfindən Azərbaycan ərazisində olma, müvəqqəti və daimi yaşama qaydalarına əməl edilməməsi, habelə etibarsız sənədlərlə yaşama hallarına görə inzibati qanunvericiliyin tələblərinin pozulması halları müəyyən olunub.

Əsas olduğu üçün onlardan 3.306 nəfərin ölkə ərazisində yaşamaları leqallaşdırılıb, 27.683 nəfərin ölkə ərazisini tərk etmələri ilə bağlı qərar verilib, 6.431 nəfər isə inzibati qaydada ölkə ərazisindən çıxarılıb.

Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən 2014-cü ildə 12.000 əcnəbiyə haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün iş icazəsi verilib. Əcnəbi işçi qüvvəsindən istifadəni tənzimləyən qaydalara riayət edilməsi ilə bağlı sahibkarlıq subyektlərində 257 yoxlama aparılıb, 164-də inzibati pozuntu aşkarlanıb və qanunsuz əmək fəaliyyəti ilə məşğul olduqları üçün 2543 əcnəbinin ölkə ərazisindən kənara çıxarılması təmin edilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

25.2 Sosial yardım proqramları, sosial xidmətlər göstərilməsi, sosial və işsizlik müavinətləri üzrə daxil olan şikayətlərə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: **Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi** – 2012-2013-cü illər.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin 2015-ci il üzrə hesabatında qeyd olunub ki, Nazirliyin rəhbərliyi və məsul şəxsləri tərəfindən 26145 nəfər vətəndaş fərdi qaydada qəbul edilərək müraciətləri dinlənilib və müvafiq tədbirlər görülüb. “142-Çağrı mərkəzi” tərəfindən 111386 müraciət cavablandırılıb.

2015-ci ildə vətəndaşların qəbulu və onların müraciətlərinin cavablandırılması sahəsində şəffaflığın yaradılması və vətəndaşların müraciətlərinin operativ cavablandırılması məqsədilə Vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinin qeydiyyatı alt sistemi yaradılıb.

Sistem vasitəsilə müraciətlərin təhlil edilməsi sahələr üzrə müəyyən işlərin görülməsinə şərait yaradıb. Qəbulda iştirak etmiş hər bir vətəndaş qəbul nəticəsi barədə qiymətləndirmə aparmaq imkanına malikdir.

Nazirliyin sistemində çalışan dövlət qulluqçuları tərəfindən etik davranış qaydalarının pozulması ilə bağlı olan şikayətlərin təhlili aparılır və qeyri-etik hərəkətlərə yol vermiş dövlət qulluqçuları barəsində müvafiq intizam tənbehi tədbirləri görülür. Nazirlilik üzrə 2015-ci ildə 141 nəfər barəsində intizam tədbiri görülüb.

Nazirlilik QHT-lərlə bu məsələ ilə müzakirələr aparır və əməkdaşlıq edir.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 4 bal.

25.3 Əmək və sosial təminat sahəsində işçilərin peşəkarlığının artırılmasına və etik davranış qaydalarına dair təlimlərin keçirilməsi. İcra edir: **Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi** – 2013-2014-cü illər.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi sistemində çalışan işçilərin qulluq etikasının və xidmətdənkənar davranış normalarının, prinsiplərinin və onlara əməl edilməsi ilə bağlı münasibətlərin müəyyən edilməsi məqsədilə Nazirliyin 10 yanvar 2008-ci il tarixli, 11/7-0101 sayılı əmri ilə “Əmək və Əhalinin

Sosial Müdafiə Nazirliyinin dövlət qulluqçularının etik davranış Qaydaları” təsdiq edilmişdir.

Nazirliyin struktur bölmələrində çalışan dövlət qulluqçularının peşəkarlığının artırılması məqsədilə Əmək və Sosial Problemlər üzrə Elmi-Tədqiqat və Tədris Mərkəzi tərəfindən hər il üçün ixtisasartırma kurslarının illik planı və programlar tərtib edilərək təsdiq edilir. Program çərçivəsində etik davranış, maraqların toqquşması, informasiya azadlığı və s. mövzulara dair təlimlər keçirilib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

25.4 Əlliliyin müəyyən edilməsi meyarlarının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması üçün müvafiq tədbirlər görülməsi. İcra edir: *Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi – 2012-2013-cü illər.*

30 dekabr 2015-ci il tarixdə Nazirlər Kabineti “Əlliliyin və saqlamlıq imkanlarının məhdudluğunun müəyyən olunması meyarlarına dair Əsasnamə” qəbul edib. Yeni Əsasnaməyə əsasən tibbi-sosial ekspert komissiyaları tərəfindən birinci, ikinci və üçüncü dərəcə əllilik və 18 yaşınadək uşaqlara münasibətdə saqlamlıq imkanlarının məhdudluğu müəyyən olunur.

Nazirlik Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Alt Sistemini (TSERAS) yaradıb. Bu sistem tibbi-sosial ekspertiza xidmətinin bir hissəsin elektronlaşmasına imkan verib.

Bu informasiya bazası aparılmış müayinələrin nəticələrinə dair məlumatların aidiyəti qurumlar arasında elektron şəkildə mübadiləsinə imkan verir. “Elektron hökumət” portalı üzərindən “Tibbi-Sosial Ekspert Komissiyaları tərəfindən keçirilmiş müayinə barədə məlumatın verilməsi” e-xidməti istifadəyə verilib.

Əlliliyinin və ya sağlamlıq imkanları məhdudluğunun müayinəsi aparılmış bütün şəxslər portala daxil olaraq həmin e-xidməti seçməklə, aparılmış müayinənin nəticəsinə dair elektron qaydada məlumat ala, habelə bu və ya digər təşkilata təqdim etmək üçün əlliliyini təsdiq edən elektron arayış əldə edə bilərlər. Arayışın təqdim edildiyi təşkilatlar isə bu sənəddəki müvafiq autenifikasiya kodu vasitəsilə “E-Hökumət” portalı üzərindən arayışın dürüstlüğünü yoxlamaq imkanına malikdirlər.

Azərbaycanda “Əlliliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında” yeni Qanun layihəsi, həmçinin “2014-2018-ci illərdə əlliliyi olan şəxslərin hüquqlarının müdafiəsinə dair Milli Fəaliyyət Proqramı”nın layihə sənədi hazırlanıb⁵⁴.

Nazirlik rəsmiləri bununla bağlı mütəmadi olaraq KİV-ə məlumatlar veriblər. Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

25.5 Ünvanlı sosial yardım təyin edilməsi üçün zəruri olan sənədlər dairəsinin azaldılması və sənədlərin təqdim edilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi üzrə təkliflərin verilməsi. İcra edir: *Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi* – 2012-2013-cü illər.

15 fevral 2015-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Ünvanlı dövlət sosial yardımı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında” Fərmanı imzalanıb. Fərmanla Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mərkəzləşdirilmiş informasiya sistemində ünvanlı dövlət sosial yardımı üzrə Vahid Elektron Müraciət və Təyinat Alt Sistemi (VEMTAS) yaradılması nəzərdə tutulub.

---

⁵⁴ <http://az.trend.az/azerbaijan/society/2248409.html>

2015-ci il dekabr ayında Vahid Elektron Müraciət və Təyinat Alt Sisteminin (VEMTAS) yaradılması başa çatıb.

VEMTAS (Vahid Elektron Müraciət və Təyinat Alt Sistemi) 20-dən artıq dövlət və özəl qurumun birgə fəaliyyəti əsasında reallaşdırılıb.

Ailələri təmsil edən vətəndaşlar ünvanlı dövlət sosial yardımının alınması üçün kompyuterlər, mobil telefonlar və s., habelə bu məqsədlər üçün xüsusi olaraq poçt şöbələrindəki quraşdırılmış infoköşklər vasitəsilə “Elektron hökumət” və ya nazirliyin “Elektron xidmətlər” portallarındakı “Ünvanlı sosial yardımla bağlı müraciətin edilməsi” e-xidməti vasitəsilə müraciət edə bilərlər.

Mövcud mexanizmə uyğun olaraq E-müraciətlər VEMTAS vasitəsilə qəbul edilir. 15 iş günü müddətində araşdırılır və elektron qaydada cavablandırılır. Həmin ailələrin ünvanlı dövlət sosial yardımı almaq hüquqlarına baxılması üçün lazıim gələn arayış və məlumatlar aidiyyəti qurumların informasiya ehtiyatlarından əldə olunur. Vətəndaşların müraciət zamanı elektron qaydada “Ərizə-bəyannamə”də qeyd etdikləri məlumatlar sistem tərəfindən avtomatlaşdırılmış şəkildə yoxlanılır. Əgər uyğunsuzluq aşkar edilməzsə, ailəyə sosial yardımın təyin olunması barədə qərar çıxarılır, əks halda sosial yardımın təyin olunmasından imtina edilir.

Sosial yardımın təyin olunması barədə qərar çıxarıldığı hallarda yardımın məbləği və təyin edilmə müddəti, onun əldə edilməsi üçün plastik kartın hansı bankdan alınacağı barədə, yardım təyin olunmasından imtina olunması barədə qərar çıxarıldığı hallarda isə imtinanın səbəbləri göstərilməklə qərarın çıxarıldığı gün təmsilçinin “Ərizə-bəyannamə”də qeyd etdiyi əks əlaqə vasitələrinin birinə məlumat göndərilir.

“Ünvanlı dövlət sosial yardımının alınması üçün müraciət edilməsi, onun təyin olunması, verilməsi və verilməsindən imtina edilməsi Qaydaları”nın Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli 37 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilib. Bu sənəddə də ünvanlı dövlət sosial yardımının alınması üçün vətəndaşlar tərəfindən müraciət edilməsi, müraciətlərə baxılması, yardım təyin olunub-olunmaması barədə qərar qəbulu, bununla bağlı müraciət edən şəxsə məlumat verilməsi prosesinin tam elektron qaydada həyata keçirilməsi öz əksini tapıb⁵⁵.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

25.6 Sosial xidmət müəssisələrinin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi. İcra edir: *Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi* - 2012-2013-cü illər.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən sosial xidmət müəssisələrinin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir. Nazirlik tərəfindən müəssisələrdə monitorinqlər aparılıb⁵⁶.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Avropa İttifaqı ilə “Sosial xidmət sahəsinin inkişafı” üzrə Twinninq layihəsinin reallaşdırılması da nəzərdə tutulur. Layihə üzrə keçirilən müsabiqə zamanı Avstriya təcrübəsinin daha mütərəqqi olması səbəbindən bu ölkə ilə sosial xidmətlər sahəsində əməkdaşlıq edilməsi qərara alınıb⁵⁷.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

---

⁵⁵ <https://www.e-gov.az/az/news/read/289>

⁵⁶ <http://az.trend.az/news/society/2088033.html>

⁵⁷ http://kapitalinfo.az/news_557.html

25.7 Sosial xidmət sahəsində dövlət sifarişlərinin ixtisaslaşdırılmış müəssisə və təşkilatlara verilməsi mexanizminin yaradılmasına dair təkliflərin verilməsi. İcra edir: **Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi** - 2012-2013-cü illər

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 30 dekabr 2012-ci il tarixli 330 sayılı Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Sosial xidmət sahəsində dövlət sifarişlərinin bələdiyyələrə, fiziki və hüquqi şəxslərə, o cümlədən qeyri-hökumət təşkilatlarına verilməsi Qaydası”na əsasən Nazirlik tərəfindən sosial sifarişlər verilmiş və ixtisaslaşdırılmış QHT-lər tərəfindən bu layihələr icra olunmaqdadır.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

26. Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 18 baldan 18 bal (100%)

26.1 Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq və regional təşkilatlarla qarşılıqlı fəaliyyət, müxtəlif beynəlxalq program və layihələrdə iştirak, habelə bu sahədə ixtisaslaşmış beynəlxalq təşkilatlarla və xarici ölkələrin müvafiq orqanları ilə qarşılıqlı əməkdaşlığın davam etdirilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Baş Prokurorluq, Məhkəmə-Hüquq Şurasi, İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman)* - 2012-2015-ci illər.

28-29 yanvar 2014-cü il tarixlərdə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Avropa İttifaqının

Avropa Qonşuluq Siyasəti çərçivəsində TAİEX (Texniki Yardım və İnformasiya Mübadiləsi) alətinin dəstəyi ilə “Hüquqi şəxlərin cinayət məsuliyyəti” mövzusunda keçirilən təlimdə İdarənin 25 nəfər əməkdaşı iştirak etmişdir.

17-19 fevral 2014-cü il tarixlərdə İqtisadi İnkişaf və Əməkdaşlıq Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Antikorruption Şəbəkəsinin İstanbul Fəaliyyət Planı tərəfindən Tacikistan Respublikasının 3-cü raund dəyərləndirilməsi çərçivəsində ölkəmizdə ekspert qismində Baş İdarə əməkdaşı həmin ölkədə monitorinq səfərində olmuşdur.

24-28 mart 2014-cü il tarixlərində Fransanın Starsburq şəhərində Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Aparan Dövlətlər Qrupunun (GRECO) 63-cü plenar iclasında Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin rəisi iştirak etmiş, təşkilatın rəhbər şəxsləri ilə ölkəmizdə keçirilməsi nəzərdə tutulan “Korrupsiyaya qarşı mübarizə: beynəlxalq standartlar və milli təcrübələr” mövzusunda yüksək səviyyəli beynəlxalq konfransın gündəliyi və təşkilati məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

10-11 aprel 2014-cü il tarixlərdə Avstriyanın Laksenburq şəhərində Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Dövlətlər Qrupu (GRECO) və Beynəlxalq Antikorruption Akademiyasının (İACA) birgə təşkilatçılığı ilə “Korrupsianın qarşısının alınması üçün parlament üzvlərinin, prokurorların və hakimlərin səlahiyyətlərinin artırılması: GRECO-nun iki ilə ərzində keçirdiyi IV Raund dəyərləndirmələrindən irəli gələn istiqamətlər” mövzusunda keçirilmiş konfransda Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin üzvləri və İdarə əməkdaşı iştirak etmişdir.

16-18 aprel 2014-cü il tarixlərdə Paris şəhərində İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və

Mərkəzi Asiya üzrə Antikorrupsiya Şəbəkəsinin İstanbul Fəaliyyət Planının 13-cü Monitorinq Görüşündə İdarə əməkdaşları iştirak etmişdir.

8-10 may 2014-cü il tarixlərdə Kanadanın Kvebek şəhərində Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun və Hərbi Prokurorluğun təşkilatı üzvü olduğu dünya prokurorlarının ilk və yeganə təşkilatı olan Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyanın İcraiyyə Komitəsinin növbəti yaz iclasında Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin rəisi iştirak etmişdir.

İclasda rəhbər orqanların, o cümlədən təşkilatın prezidentinin, Baş Katibinin və Baş Müşavirinin hesabatları dinlənilmişdir. Assosiasiyanın prezidenti Gerhard Yaroş və baş müşaviri Elizabet Hou çıxışlarında 2014-cü ilin yanvar və aprel aylarında Azərbaycanda səfərdə olduqlarını və Assosiasiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin kifayət qədər işgüzar səviyyədə qurulmasını bildirməklə Azərbaycanda prokurorluğun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsi istiqamətində görülən işləri yüksək qiymətləndirmişdir.

16-17 iyun tarixlərində Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Aparan Dövlətlər Qrupunun (GRECO) 64-cü plenar iclasında Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi iştirak etmiş, təşkilatın rəhbər şəxsləri ilə ölkəmizdə keçirilməsi nəzərdə tutulan “Korrupsiyaya qarşı mübarizə: beynəlxalq standartlar və milli təcrübələr” mövzusunda yüksək səviyyəli beynəlxalq konfransın gündəliyi və təşkilati məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Ombudsman Aparatının rəhbəri, korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə ixtisaslaşmış müşavir və Aparatın beynəlxalq

əlaqələr sektorunun baş məsləhətçisi Avropa Şurasının İnsan Hüquqları üzrə Komissarlığı tərəfindən 2014-cü il 27-28 mart tarixlərdə Strasburq şəhərində “İnsan Hüquqları üzrə Milli Fəaliyyət Planlarının (MFP) inkişafı və implementasiyası” mövzusunda keçirilmiş təlim-seminarda iştirak etmişlər.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

26.2 Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Dövlətlər Qrupu (GRECO) və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkışaf Təşkilatının (OECD) İstanbul Antikorruption Fəaliyyət Planı çərçivəsində Azərbaycan Respublikasına verilmiş tövsiyələrin icrası istiqamətində zəruri tədbirlərin davam etdirilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Baş Prokurorluq, Məhkəmə-Hüquq Şurası, İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman)* - 2012-2015-ci illər.

Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə aparan Dövlətlər Qrupu (GRECO) ilə Azərbaycan Respublikası arasında əməkdaşlıq uğurla davam etdirilmişdir. Belə ki, qurumun Azərbaycan Respublikası üzrə 3-cü raund dəyərləndirmə hesabatında verilmiş tövsiyələrin icrası istiqamətində bir sıra mühüm addımlar atılmışdır. İdarə tərəfindən səlahiyyətli orqanlara məlumat vermiş aktiv rüşvət verən şəxslərin cəzadan avtomatik və tam olaraq azad edilməsi məsələsinə dair müvafiq normativ-hüquqi aktların layihələri hazırlanmışdır⁵⁸.

15-18 aprel 2014-cü il tarixlərdə Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Dövlətlər Qrupu (GRECO) tərəfindən

---

⁵⁸<http://www.genprosecutor.gov.az/?/az/news/view/568/>

Azərbaycan Respublikasının IV dəyərləndirmə missiyası həyata keçirilmişdir. Tədbirlə əlaqədar GRECO təşkilatının ekspertləri cənab Jim O'Keeffe, cənab Georgi Rupçev, cənab Drazen Jelenic, xanım Helena Lisuçova və xanım Lyubov Samoxina ölkəmizə işgüzar səfər etmişdir.

Dəyərləndirmə missiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyası və GRECO təşkilatı tərəfindən hazırlanmış gündəliyə uyğun olaraq Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin inzibati binasında Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyinin, Parlamentin və Məhkəmə-Hüquq Şurasının üzvlərinin, Konstitusiya Məhkəməsi, Ali Məhkəmə və digər instansiya məhkəmələrinin hakimlərinin, müvafiq nazirliklərin məsul əməkdaşlarının, ali təhsil müəssisələrinin müəllim heyətinin və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə coxsayılı görüşlər keçirilmişdir

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

26.3 Beynəlxalq Anti-Korrupsiya Akademiyası ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi, birgə təhsil və tədris *layihələrinin həyata keçirilməsi*. İcra edir: *Vergilər Nazirliyi, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya* – 2013-2015-ci illər.

2015-ci ildə Azərbaycan Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyasının (İACA) Assambleyasına sədrlik edib. 2015-ci ildə martın 6-da Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyası yaradılmasının 4-cü ildönümünə həsr olunan tədbirdə Azərbaycanı Baş prokuror, İACA Assambleyasının sədri Zakir Qaralovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib.

2015-ci ildə Azərbaycan Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyasının təsis olunması haqqında müqaviləyə tərəf dövlətlərin Assambleyasının Büro üzvü seçilib

30 iyun- 01 iyul 2014-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsinə sədrliyi ilə əlaqədar Azərbaycan Hökuməti və Avropa Şurası tərəfindən Avropa Şurasının Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Aparan Dövlətlər Qrupu (GRECO) və Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyasının (İACA) iştirakı ilə “Korrupsiyaya qarşı mübarizə: beynəlxalq standartlar və milli təcrübələr” mövzusunda keçirilmiş yüksək səviyyəli beynəlxalq konfransda dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyanın, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının, Baş prokurorluğun, habelə ölkəmizin digər hüquq-mühafizə qurumlarının, ali təhsil müəssisələrinin, QHT-lərin və beynəlxalq təşkilatların Azərbaycandakı nümayəndəliklərinin əməkdaşları iştirak etmişlər.

Konfransa Avropa Şurasına daxil olan 35 ölkədən və 13 nüfuzlu beynəlxalq təşkilatdan 130-dan çox nümayəndə, o cümlədən Türkiyə, Albaniya, Moldova, Xorvatiya, Gürcüstan, Monako və Lixtenşteynin baş prokurorları, Bosniya və Hersoqovina, Albaniya, Xorvatiyanın ədliyyə nazirləri, Fransa, Polşa, Litva, Makedoniyanın və Serbiyanın ixtisaslaşdırılmış antikorrupsiya qurumlarının rəhbərləri, Avropa Şurasının İnsan Hüquqları və Hüquqi Məsələlər üzrə Baş İdarəsinin direktoru, GRECO-nun prezidenti, İACA-nın icraçı katibi, Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının (İAP) prezidenti, Beynəlxalq Antikorrupsiya Orqanları Assosiasiyasının (İAACAA) baş katibi və digərləri qatılmışlar.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

27. Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi.

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə - 12 baldan 10 bal (83%)

27.1 Fəaliyyət planında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrasına vətəndaş cəmiyyəti institutlarının cəlb edilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Baş Prokurorluq, Məhkəmə-Hüquq Şurası, İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman)* –2012-2015-ci illər.

Baş Prokurorluqdan sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, korrupsiya ilə mübarizə sahəsində maarifləndirmə və hüquqi yardım proqramlarını həyata keçirən qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə QHT-lərin Məlumat və Əməkdaşlıq Şəbəkəsi, “Şəffaflıq Azərbaycan” təşkilatı ilə yaxından əməkdaşlıq edilir. Belə ki, Baş Prokurorluq “Şəffaflıq Azərbaycan” təşkilatı tərəfindən MDB ölkələrində ilk dəfə olaraq Amerika Hüquqşünaslar Assosiasiyası Mərkəzi Avropa və Avrasiyada Hüquq Təşəbbüsü (ABA-CEELİ) təşkilatının dəstəyi ilə həyata keçirilən ictimai maraqların müdafiəsi və hüquq məsləhət mərkəzi (ALAC) layihəsi üzrə əməkdaşlıq etmiş, Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində “Şəffaflıq Azərbaycan” təşkilatından daxil olmuş müraciətlərlə bağlı araşdırırmalar aparılmış və bəzi faktlarla əlaqədar cinayət işləri başlanmışdır⁵⁹. İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) və Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyadan sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, qurum Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə

---

⁵⁹ <http://jurnal.meclis.gov.az/news.php?id=401>

QHT-lərin Məlumat və Əməkdaşlıq Şəbəkəsi ilə yaxından əməkdaşlıq edir.

Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakı ilə yarımillik və illik hesabatlarını açıqlayır.

Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyanın “Qanunverciliyin təkmilləşdirilməsi üzrə İşçi Qrupu”nda vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri təmsilçiliyi genişləndirilib.

Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyanın maliyyə dəstəyi ilə Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə QHT-lərin Məlumat və Əməkdaşlıq Şəbəkəsi tərəfindən ölkədə korrupsiyayanın səviyyəsinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı ictimai rəy sorğusu keçirilib.

“İctimai iştirakçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu 2014-cü ilin iyun ayının 1-dən qüvvəyə minib. Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının dövlət idarəetməsinin həyata keçirilməsinə cəlb edilməsi ilə əlaqədar yaranan münasibətləri tənzimləyir.

30 may 2014-cü il tarixdə Nazirlər Kabinetinin 71 sayılı qərarı ilə “İctimai şuranın vətəndaş cəmiyyəti institutları tərəfindən seçilməsinə dair Əsasnamə” təsdiq edilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4 bal.

27.2 Fəaliyyət planında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası üçün vətəndaş cəmiyyəti institutlarına maliyyə dəstəyi və layihələrin həyata keçirilməsi. İcra edir: *Nazirlər Kabineti, Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, Baş Prokurorluq, Məhkəmə-Hüquq*

*Şurası, İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil
(Ombudsman), Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası – 2012-
2015-ci illər*

Baş Prokurorluqdan bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsi və korrupsiya ilə mübarizə aparan QHT-lərin məlumat və əməkdaşlıq şəbəkəsi arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Memorandumu müxtəlif istiqamətlər üzrə uğurla icra olunur. Davamlı əlaqələr çərçivəsində vətəndaşlarda korrupsiyaya qarşı dözülməz münasibətin - vətəndaş mövqeyinin formalasdırılması üçün antikorrupsiya biliklərinin yayılması, maarifləndirmə məqsədilə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, o cümlədən korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair nəşrlərin və sosial reklam məqsədi daşıyan digər əyani vəsaitlərin birgə hazırlanması bu əməkdaşlığın bariz nümunələrindəndir. Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin əməkdaşları Korrupsiya ilə mübarizə aparan QHT-lərin məlumat və əməkdaşlıq şəbəkəsinin nümayəndləri ilə müxtəlif telekanallarda “Korrupsiyaya yox” layihəsi çərçivəsində təşkil olunmuş verilişlərdə ayrı-ayrı sahələrdə korrupsiyanın vəziyyəti, ona qarşı birgə mübarizə tədbirləri mövzularında müzakirələrdə iştirak edirlər. Bu dövrdə “AzTV” və “İctimai” televiziyyada idarə tərəfindən həyata keçirilən uğurlu əməliyyat tədbirləri və istintaqı aparılan cinayət işləri barədə ictimaiyyətə mütəmadi məlumatlar verilmişdir⁶⁰.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası müntəzəm olaraq

---

⁶⁰ <http://www.azerbaijan-news.az/index.php?mod=3&id=26693>

korrupsiyaya qarşı mübarizə, şəffaflığın və hesabatlılığın artırılması mövzularını qrant müsabiqələrinin əsas mövzuları sırasına salır. 2014-cü ildə 6 QHT-yə bu mövzularla bağlı 54 min manat qrant verilib. QHT-yə və 2 QHT koalisiyasına qrantlar ayrılib.

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyadan sorğuya cavab olaraq bildirilib ki, QHT-lərin antikorруpsiya Şəbəkəsinə müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi və institusional inkişafın təmin edilməsi üçün qrant verilir. Həmçinin 2014-cü ildə “Konstitusiya” Araşdırırmalar Fondu və Beynəlxalq Hüquq Mərkəzinə qrantlar ayrılib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 6 bal.

28. Korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı maarifləndirmə

İstiqamət üzrə qiymətləndirmə 36 baldan 22 (61%)

28.1 Fəaliyyət planının icrası üzrə tədbirlərin yerinə yetirilməsi vəziyyətinin hər il üzrə dəyərləndirilməsi və ictimaiyyətə açıqlanması. İcra edir: **Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya** - 2012-2015-ci illər.

Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyadan sorğulara cavab olaraq bildirilib ki, Fəaliyyət planının icrası üzrə tədbirlərin yerinə yetirilməsi vəziyyətinin hər il üzrə dəyərləndirilməsi və ictimaiyyətə açıqlanması üzrə işlər başa çatdırılıb. Açıqlanması üçün müvafiq hazırlıqlar görülür.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3 bal.

28.2 Dövlət orqanları tərəfindən öz fəaliyyətlərində korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə əlaqədar televiziya və radio programlarında

xüsusi verilişlərin və debatların təşkil edilməsi. İcra edir: **Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları** - mütəmadi.

İqtisadi İnkişaf Nazirliyindən bildirilib ki, şəffaflığın təmin edilməsi və korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində əhəmiyyəti nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu “Sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi” mövzusunda bütün regionları əhatə edən tədbirlərinə, Fondu güzəştli kreditləri hesabına yaradılan müəssisə və obyektlərin fəaliyyətinə dair telekanallarda süjetlər göstərilmiş, Fondu əməkdaşlarının televiziya və radio kanalları üçün müsahibələri təşkil edilmişdir. İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin “AzTV” ilə birgə hazırladığı istehlakçıların hüquqlarının qorunması, bu istiqamətdə həyata keçirilən nəzarət və maarifləndirici tədbirləri əhatə edən “Keyfiyyət möhürü” verilişinin növbəti buraxılışları yayımlanmışdır. Bundan başqa, Nazirlik əməkdaşlarının dövlət proqramlarının icrasına, korporativ idarəetməyə, Nazirliyin göstərdiyi elektron xidmətlərə, güzəştli kreditlərin verilməsi qaydalarına, istehlak bazارında həyata keçirilən nəzarət tədbirlərinə dair “AzTV”nin “Günün nəbzi” və “Kənd saatı”, “Xəzər” telekanalının “Aktual qonaq” və s. verilişlərinə müsahibələri təşkil edilmişdir⁶¹. FHN, Auditorlar Palatası analoji cavab göndərib.

Metodologiya üzrə maksimum 6 baldan 3 bal.

28.3. Dövlət orqanlarına ictimai etimadın artırılması məqsədi ilə onların fəaliyyəti ilə bağlı təbliğat işinin təşkil edilməsi. İcra edir: **Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları - mütəmadi.**

---

⁶¹ <http://economy.gov.az/media/pdf/Kor2012.pdf>

Vergi orqanlarının fəaliyyətinin işıqlandırılması və geniş ictimaiyyətə çatdırılması məqsədilə KİV-lə yüksək səviyyəli əməkdaşlıq qurulmuşdur. Hesabat ilində KİV-ə 11 press-reliz verilmiş, vergi orqanlarının rəhbər vəzifəli şəxslərinin KİV üçün 2 müsahibəsi təşkil olunmuş, mərkəzi TV kanallarında vergilərlə bağlı 43 süjet efirə verilmiş, internet saytlarında 230, mərkəzi mətbuatda 239 material dərc edilmişdir. “Azərbaycan Respublikası hökuməti ilə Argentina Respublikası hökuməti arasında vergi məlumatlarının mübadiləsi haqqında” sazişin imzalanması mərasimində KİV-in iştirakı təmin edilmiş, vergi orqanlarında açıq hökumətin təşviq olunması sahəsində görülən işlərlə bağlı Vergilər Nazirliyinin vəzifəli şəxslərinin brifinqləri təşkil edilmişdir. “Nağdsız ödənişlərin həcminin artırılması və POS-terminallardan istifadənin genişləndirilməsi” mövzusunda təşkil olunmuş seminara KİV nümayəndələri cəlb edilməklə yanaşı, tədbirin mətbuatda işıqlandırılması təmin edilmişdir⁶². FHN sorğuya cavab olaraq bildirib ki, dövlət orqanlarına ictimai etimadın artırılması məqsədi ilə onların fəaliyyəti ilə bağlı təbliğat işi təşkil olunmuşdur və bu istiqamətdə həyata keçirilən fəaliyyət təkmilləşdirilir⁶³. AR Auditorlar Palatasının 2013-2014-cü illər iş planının 6.3-cü bəndi “Auditə dair kitabların, dərs vəsaitlərinin, məlumat və təbliğat xarakterli materialların nəşr etdirilməsi”ni nəzərdə tutub. İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə ictimai etimadın artırılması məqsədilə il ərzində müxtəlif mövzularda tədbirlər keçirilmiş, həmin tədbirlərdə KİV-in iştirakı təmin edilmiş, Nazirliyin fəaliyyətinə dair 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 və 2014-cü illər üzrə hesabat “www.economy.gov.az” saytına yerləşdirilmiş, Nazirliyin və strukturuna daxil olan

⁶²http://vn.taxes.gov.az/qanun/dovlet_proqrami/korrupsiyaya_qarsi.pdf

⁶³http://www.fhn.gov.az/newspaper/?type=view_news&news_id=3202

qurumların internet səhifələri mütəmadi olaraq yenilənmiş, Nazirliyin rəhbər vəzifəli şəxslərinin yerli və xarici KİV-ə müsahibələri təşkil olunmuş, məqalələr hazırlanmışdır⁶⁴. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Rabitə və İformasiya Texnologiyaları Nazirliyi, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi tərəfindən analoji cavablar göndərilib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 4.

28.4. Ali və orta ixtisas məktəblərinin, ixtisasartırma və tədris mərkəzlərinin proqramlarında korrupsiya ilə mübarizə haqqında tədris kurslarının nəzərdə tutulması. İcra edir: *Təhsil Nazirliyi* - mütəmadi.

Nazirlikdən bildirilib ki, korrupsiya ilə mübarizə haqqında tədris kurslarının ali və orta ixtisas məktəblərinin, ixtisasartırma və tədris mərkəzlərinin proqramlarına salınması ilə bağlı təkliflər hazırlanıb. Bu istiqamətdə işlər görülür.

Məlumat yoxdur. Metodologiya üzrə 6 baldan 3.

28.5 Orta məktəb şagirdləri arasında korrupsiyaya qarşı mübarizə mövzusunda inşa və rəsm müsabiqələrinin, digər intellektual müsabiqələrin təşkili. İcra edir: *Təhsil Nazirliyi* - mütəmadi.

Korupsiyaya qarşı Mübarizə Fondunun təşəbbüsü orta məktəblərdə “Korupsiya anlayışı və onun neqativ nəticələri” mövzusunda maarifləndirici dərslər keçirilib. Dərslərdə 9,10,11-ci sinif şagirdləri iştirak edib.

Metodologiya üzrə 6 baldan 3.

---

⁶⁴ <http://economy.gov.az/media/pdf/Kor2012.pdf>

28.6 Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində bukletlərin, yaddaş kitabçalarının və digər maarifləndirici materialların nəşri və əhali arasında paylanması. İcra edir: *Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, Baş Prokurorluq, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları* - mütəmadi.

"Korrupsiyaya qarşı mübarizədə nailiyyətin 10 ili" adlı jurnal nəşr edilib. Komissiya fəaliyyəti barədə ictimaiyyəti məlumatlandırmaq üçün sosial şəbəkədə "Twitter" hesabı açmış, məşhur elektron kitabxana olan "Wikipedia"-da ingilis və Azərbaycan dillərində Komissiyanın elektron səhifəsini yaradıb. Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyanın rəsmi veb ünvanı olan "www.antikorrupsiya.gov.az" portalı təkmilləşdirilmiş, qanunvericilik bazası ingilis dili də daxil olmaqla tam yenilənmişdir. Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyanın yanında fəaliyyət göstərən qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi üzrə işçi qrupun tərkibi yenilənmişdir. İşçi qrupun tərkibi barədə məlumat Komissiyanın internet səhifəsindən əldə edilə bilər.

Komissiya öz fəaliyyəti ilə bağlı Azərbaycan, rus və ingilis dillərində buklet hazırlamış və vətəndaş cəmiyyəti üzvləri və ictimaiyyət arasında paylanması təmin etmişdir.

Komissiya tərəfindən həmçinin 2014-cü ildə iki "e-Bülleten" hazırlanıb.

2013-cü ilin yekunlarına dair "Bülleten", "Azərbaycanın Antikorrupsiya Siyasəti", "İAAC", "Azərbaycan BPA əməkdaşlığı", "GRECO", "OECD", "İACA", "Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı Mübarizə üzrə Komissiyası", "Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi", "Azərbaycanda

Məhkəmə-Hüquq İslahatları” bukletləri müxtəlif dillərdə nəşr edilmişdir.

Baş İdarə tərəfindən istintaqı aparılan cinayət işləri, həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq barədə kütləvi informasiya vasitələrində yayılması üçün məlumatlar hazırlanaraq Baş Prokurorluğun saytında yerləşdirilmişdir.

Metodologiya üzrə 6 baldan 6 bal.

NƏTİCƏLƏR

Monitorinqin nəticələrinə əsasən MFP-nin 2 il 4 ay müddətində orta icra göstəricisi 83% təşkil edir.

MFP-də 124 tədbirdən 79-nun icrası başa çatdırılıb. 38 tədbir 50% və ondan yuxarı səviyyədə icra olunub.

MFP-də 7 tədbir 50% səviyyəsindən aşağı həyata keçirilib.

MFP-nin icrasında, əsasən, 2014- 2015-ci illərdə yüksək dinamika müşahidə olunub.

- Xüsusən qanunvericiliyin, ümumilikdə normativ bazanın, elektron xidmətlərin təşkili, dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi;
- Sahibkarlıq subyektlərinə yoxlamaların aparılması ilə bağlı yeni prosedurların tətbiqi (2 il müddətində dayandırılması);
- Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı ilə bağlı elektron xidmətlərin, yeniliklərin tətbiqi, əhalinin sosial müdafiəsi, ünvanlı sosial yardımının, əlillik dərəcəsinin verilməsində yeni mexanizmlərin tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- Lisenziyaların, icazələrin sayının kəskin azaldılması və onların verilməsi ilə bağlı prosedurların sadələşdirilməsi, elektronlaşması;

- Fərdi evlərin, kiçik tikililərin tikilməsi ilə bağlı məlumatlandırma icraatının tətbiqi;
- Yeni “Vətəndaşların müraciətləri haqqında” qanunun qəbulu, bu qanunda “elektron müraciət”, “telefonla müraciət” anlayışlarına aydınlıq gətirilməsi və bu cür müraciətlərin qəbulu üçün prosedurların müəyyənləşdirilməsi və müvafiq qaydalar işlənilməsi üçün normativ baza yaradılması;
- Gömrük sistemində şəffaflıq və hesabatlılığın artırılması, elektron xidmətlərin, vətəndaş müraciətləri və şikayətlərin qəbulunun yeni mexanizmlərinin tətbiqi;
- Bələdiyyələrin fəaliyyətində, kommunal sektorda şəffaflıq və hesabatlılığın artırılmasına yönəlik təşəbbüsler, vətəndaşların qəbulu və vətəndaş müraciətlərinə baxılması sahəsində nəzarət tədbirləri sahəsində atılan yeni addımlar;
- Ünvanlı sosial yardımın təyin edilməsinin tam avtomatlaşdırılması və elektronlaşması, əlliliyin müəyyən edilməsi meyarları və prosedurlarında yeniliklər və bu sahədə qismən elektron xidmətlərin tətbiqi;
- Arayışların verilməsidə qismən elektron xidmətlərin tətbiqi;
- Vətəndaş cəmiyyətinin “Açıq hökumətin təşviqinə dair Milli Fəaliyyət Planı (2016-2018-ci illər)” fəal cəlb edilməsi;

- Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə yönəlik tədbirlərin həyata keçirilməsi pozitiv tendensiyalar kimi qeyd oluna bilər.
- Həmçinin tədricən kommunal sektorda smart tipli sayğacların quraşdırılması, sayğalaşma prosesinin irəliləməsi, nağdsız ödənişlərin genişlənməsi ilə bağlı tədbirlər, fərdi yaşayış evlərinin tikintisi ilə bağlı prosedurların dəqiqləşməsi və sadələşdirilməsi, təhsil sistemində islahatların davam etdirilməsi, dövlət orqanları tərəfindən müraciətlərin qəbulu, əmək müqavilələrinin elektron qeydiyyati sisteminin istifadəyə verilməsi, baxılması və cavablandırılması ilə bağlı texniki yeniliklərin tətbiqi pozitiv amillər kimi vurgulana bilər.

Ümumi qənaəet bundan ibarətdir ki, daha geniş miqyasda qanunverciliyin təkmilləşdirilməsi, prosedurların dəqiqləşdirilməsi, yenidən işlənməsi, müxtəlif sahələr üzrə inkişaf konsepsiyanının hazırlanması və qəbulu, həmçinin elektron xidmətlərin tətbiqi ilə bağlı baza tədbirlərin həyata keçirilməsi prosesi əsasən başa çatır. MFP-də nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası məhz bu amillərlə əlamətdar olacaq. Müşahidələr deməyə əsas verir ki, bir çox hallarda qanunverciliyin tətbiqi ilə bağlı praktik problemlər qalır. Əsas prioritet məhz praktikanın təkmilləşdirilməsi olmalıdır.

Monitorinq prosesi göstərdi ki, dövlət orqanları MFP ilə üzərlərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində hiss olunan dinamika nümayiş etdiriblər. 2013-2014-cü illər ərzində MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq 18 qanun layihəsi, bir məcəllə hazırlanıb.

2013-2014-cü illər ərzində MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq 2 konsepsiya, müxtəlif sahələrin tənzimlənməsi ilə əlaqədar 4 yeni qayda layihəsi hazırlanıb, 7 yeni qayda isə təsdiqlənib.

MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış qanun layihələrinin, mövcud qanunverciliyə əlavə dəyişikliklərin, qaydalar və prosedurların təsdiqlənməsi və qüvvəyə minməsi prosesi ləngiyir. MFP-nin icrası ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış qanun layihələrinin, mövcud qanunverciliyə əlavə və dəyişikliklərin, müxtəlif sahələrdəki tənzimləyici qaydalar layihələrinin 40%-dən çoxu artıq bir ildir ki, Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub.

Diqqətçəkən digər məqam isə görülən işlər barədə açıq məlumatların məhdudluğudur. Dövlət orqanları sorğularda konkret fəaliyyətlər barədə məlumat verirlər. Qanun layihələrinin, qaydaların, meyarların və s. layihələrin ilkin variantlarının hazırlanması barədə məlumatlar verirlər. Lakin bu barədə KİV-ə, yaxud ictimaiyyətə dolğun informasiya verilmir. Eyni zamanda görünən budur ki, dövlət orqanları bu təşəbbüslerinin ictimai müzakirəsinə maraq göstərmirlər və qərarların qəbulu prosesinə vətəndaş cəmiyyəti institutlarını cəlb etməyə tələsmirlər. Görünür, bu səbəbdən MFP üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı vətəndaş cəmiyyəti institutlarında yetərincə məlumat yoxdur. Bu da monitoring prosesində özünü bürüzə verir.

Korrupsiya riski çox böyük olan sahələrdə - dövlət satınalmaları, tenderlərin keçirilməsi sahəsində korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin icrasında çox aşağı dinamika və irəliləyiş qeydə alınıb.

Əvvəldə qeyd edildiyi kimi, son 4 ildə elektron xidmətlərin təşkili və genişləndirilməsi korrupsiyaya qarşı mübarizə siyasetinin əsas prioritetlərindən biri kimi önə çıxıb. Lakin elektron xidmətlərin təşkili və tətbiqi, xüsusən korrupsiya riski yüksək olan sahələrdə daha çox səmərə verməsi üçün 4-cü və 5-ci səviyyəyə çatdırılmalıdır. MFP-yə uyğun olaraq elektron xidmətlər tətbiq olunur və MFP-də nəticə indikatorları olmadığından monitorinq prosesində faktın qiymətləndirilməsi baş verir, nəticələr qənaətbəxş alınır. Lakin praktikada bu addımların korrupsiyanın səviyyəsinin azalmasına hansı səviyyədə töhfə verdiyi sualı açıq qalır.

Şübhəsiz ki, bu təşəbbüsler çox faydalıdır və vətəndaşlar üçün vaxta qənaət edilməsi, məmurlarla təmasın azalması, xidmətlərin alınmasının tezləşdirilməsinə imkan verir. Ancaq real olaraq korrupsiya sövdələşmələrinin azalmasına kifayət qədər təsir göstərilməsi üçün elektron xidmətlərin 4-cü və 5-ci səviyyəyə çatdırılması istiqamətində siyaset yürüdülməlidir. Artıq bu sahədə kifayət qədər bilik və təcrübə əldə edilib, inkişaf üçün yaxşı potensial formalaşıb.

Eyni zamanda korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı ali və orta ixtisas məktəblərinin, ixtisasartırma və tədris mərkəzlərinin proqramlarında korrupsiya ilə mübarizə haqqında tədris kurslarının daxil edilməsi ilə bağlı demək olar ki, nəzərəçarpacaq fəaliyyətin olmaması da diqqətdə saxlanılmalıdır.

Hüquqi tənzimləmənin təsirinin qiymətləndirilməsi qaydalarının müəyyən edilməsi, normativ hüquqi aktların layihələrinin antikorrupsiya ekspertizasından keçirilməsi qaydaları, korrupsiya halları haqqında məlumat verən şəxslərin

müdafiəsinə dair qanun layihəsinin, hüquqi şəxslər barəsində cinayət-hüquqi tədbirlərin tətbiqi qaydaları, lombardların və daşınmaz əmlak alqı-satqısı üzrə vasitəçilik xidmətləri göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyət sahəsini tənzimləyən normativ hüquqi aktların layihələri, hakimlərin toxunulmazlıq hüququnun məhdudlaşdırılması üzrə təkliflər hazırlanısa da, bunların təsdiqlənməsi və tətbiqi prosesi ləngiyir.

İcbari tibbi sıgortanın tətbiqi istiqamətində addımlar atılmaması, “Maraqlar toqquşması haqqında” qanunun 2 ildir ki, qəbul olunmaması, Rəqabət Məcəlləsinin qəbul edilməməsi korrupsiyaya qarşı mübarizə siyasetinin daha effektiv aparılmasına ciddi maneə yaradır.

Eyni zamanda vəzifəli şəxslər tərəfindən maliyyə xarakterli məlumatların təqdim edilməsi ilə bağlı mexanizmin olmamması çox ciddi əngəl kimi qeyd olunmalıdır.

Dövlət müəssisələrinin hesabatlılığı, bündə vəsaitlərindən səmərəli istifadə olunmasına işlək nəzarət mexanizminin yaradılmaması ilə bağlı problemlər də qalmaqdadır.

“Maraqlar toqquşması haqqında” qanunun qəbulunun ləngiməsi, vəzifəli şəxslər tərəfindən maliyyə xarakterli məlumatların təqdim edilməsi ilə bağlı irəliləyişin olmaması, “Hüquqi MFP-inin icrasında problemlər kimi vurgulanmalıdır.

Korruptionaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən yarımillik və illik hesabatların açıqlanması, “161-qaynar xətt”in işinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı görülən işlər də müsbət xarakterizə edilə biləcək addımlar sırasında qeyd edilə bilər.

TÖVSIYYƏLƏR

- 1.** Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya tərəfindən antikorrupsiya tədbirlərinin və təşəbbüslerinin icrası ilə bağlı koordinasiya fəaliyyətlərinin genişləndirilməsinə və nəzarətin daha da artırılmasına ehtiyac var.
- 2.** Yuxarıda qeyd olunan və korrupsiya riski yüksək olan sahələrdə MFP ilə nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsinin başa çatdırılması olduqca vacibdir. Vətəndaş cəmiyyəti institutları vəkillik və təşviq səylərini ilk növbədə məhz bu istiqamətə yönəltməlidirlər.
- 3.** MFP-da nəzərdə tutulan korrupsiyaya qarşı mübarizədə preventiv tədbirlər və korrupsiya risklərinin azalmasına yönəlik bir sıra tədbirlərin ləngiməsi, korrupsiya riski yüksək olan sahələrdə elektron xidmətlərin ləng tətbiqi diqqət mərkəzində saxlanılmalı və bu istiqamətdə işlərin sürətləndirilməsi üçün Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya, vətəndaş cəmiyyəti institutları müvafiq səylər göstərməlidirlər. QHT-lər, KİV bu məsələnin korrupsiyaya qarşı mübarizə aspektində aktual məsələlər kimi gündəlikdə qalması üçün səylər göstərməlidirlər.
- 4.** Sahibkarlıq mühitinin diaqnostikası üçün metodologiyanın hazırlanması və buna uyğun olaraq da qiymətləndirmə aparılması da korrupsiyaya qarşı mübarizə istiqamətində çox əhəmiyyətli addım olardı.
- 5.** Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması və maliyyə xarakterli məlumatların təqdim edilməsinin konkret

mexanizmlərinin yaradılması istiqamətində praktik addımlar atılmasına çox ciddi ehtiyac var.

6. Korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı ali və orta ixtisas məktəblərinin, ixtisasartırma və tədris mərkəzlərinin programlarında korrupsiya ilə mübarizə haqqında tədris kurslarının təşkili ilə bağlı ciddi addımlar atılması antikorrupsiya mədəniyyətinin formallaşmasında çox mühüm addımdır. Bu istiqamətdə hərəkətsizlik ümumilikdə, korrupsiyaya qarşı mübarizə səylərinə neqativ təsir göstərir. Müvafiq qurumlar, Təhsil Nazirliyi, Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya vaxt itirmədən bu istiqamətdə irəliləyişə nail olmaq üçün səylər göstərməlidirlər.

7. Korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin həyata keçirilməsi, MFP-da nəzərdə tutulan fəaliyyətin icrası zamanı vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlıq genişləndirilməlidir. Xüsusən, qanun layihələri, qayda və meyarların hazırlanması, tənzimləyici alətlərin tətbiqi sahəsində bu əməkdaşlıq çox böyük fayda verərdi. İndiki halda bu istiqamətdə müəyyən irəliləyiş olsa da, əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə ciddi ehtiyac var.

8. Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində fəaliyyət göstərən vətəndaş cəmiyyəti institutlarına qrant vəsaitlərinin ayrılması, kursların təşkili, maarifləndirici fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün sifarişlərin verilməsi korrupsiyaya qarşı mübarizə siyasətinin cəmiyyət tərəfindən dəstəklənməsi, islahatlar üçün əlverişli zəmin yaradılmasına çox böyük töhfə olardı. QHT-lərin antikorrupsiya təşəbbüsleri daha çox xarici donorlar tərəfindən maliyyələşdirilirdi. Müvafiq dövlət qurumları bu məsələləri

diqqətdə saxlamalı və vətəndaş cəmiyyətinin antikorruptiona təşəbbüslerinə dəstək verilməsi ilə bağlı əməli addımlar atmalıdır. Hazırda maddi resursların azlığı onlara öz potensialını tam reallaşdırmağa imkan vermir.

9. Korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı məlumatlandırma və maarifləndirmə fəaliyyətlərinin miqyasının genişləndirilməsinə ciddi ehtiyac hiss olunur. Son illər bu istiqamətdə müəyyən təşəbbüsler edilir. Lakin bu kifayət deyil və dövlət orqanları bu istiqamətdə müəyyənləşdirilən tədbirlərin icrası üçün daha çox səy göstərməlidirlər. Monitoring prosesi göstərir ki, bu sahəyə gərəkən diqqət göstərilmir.

10. Dövlətə məxsus şirkətlər, həmçinin dövlət payı olan şirkətlərin, səhmdar cəmiyyətlərin idarəolunması sahəsində çox ciddi təşəbbüs'lərə və islahatlara ehtiyac var. Həmçinin dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin səmərli xərclənməsi ilə bağlı effektiv monitoring və səmərli qiymətləndirmə, işlək nəzarət mexanizmlərinin tətbiqi çox aktual vəzifə kimi nəzərdən keçirilməlidir. Bir neçə istisnalarla bu şirkət və müəssisələrin fəaliyyətində şəffaflıq və hesabatlılıq çox aşağıdır.

11. Antikorruptiona tədbirlərinin geniş ictimai müzakirələrinin tətbiqi çox mühümdür. Bu istiqamətdə Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyanın dövlət orqanları üçün tövsiyələr hazırlanması məqsədə uyğun olardı. Nəzərə almaq lazımdır ki, “İctimai iştirakçılıq haqqında” qanunda ictimai müzakirə, dinləmələrin keçirilməsinin prosedurları göstərilib və müvafiq tələblər eks olunub.

12. Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları yanında İctimai Şuraların yaradılmasının sürətləndirilməsi korrupsiyaya qarşı mübarizədə ictimai iştirakçılığın genişləndirilməsi çox ciddi töhfə verə bilər. “İctimai iştirakçılıq haqqında” qanun 2014-cü il iyun ayından qüvvəyə minməsinə baxmayaraq “İctimai Şuralar”ın yaradılması prosesi çox ləngiyir.

13. Dövlət qurumlarının hesabatlılığı ilə problemlər qalmaqdadır. Əksər dövlət qurumları və şirkətləri “İnformasiya əldə etmək haqqında” qanunun tələblərinə tam həcmidə riayət etmirlər və rəsmi saytlarında minimum məlumat yerəşdirirlər. MFP-nin icrası ilə bağlı son hesabatlar belə çox az sayıda dövlət qurumunun saytında yerləşdirilib. Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiya, Nazirlər Kabineti, Prezident Administrasiyasının bu istiqamətdə problemlərin həlli üçün əlavə səylər göstərməsinə ehtiyac var.

14. MFP üzrə həyata keçirilən tədbirlərin səmərəlilik dərəcəsinin qiymətləndirilməsi, ayrı-ayrı tədbirlər kompleksinin ümumilikdə korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində hansı effekt verməsini, yaxud yeni mexanizm, alət və prosedurların konkret sektorlarda hansı nəticələrə səbəb olduğunu aydınlaşdırmaq üçün tədqiqat və araşdırmlara ciddi ehtiyac hiss olunur. Statistik göstəricilər, normativ bazanın təkmilləşdirilməsi ilə bağlı konkret addımlar, yeni mexanizmlərin tətbiqini nailiyyətlər kimi qiymətləndirə bilərik. Yalnız bu yanaşmanın tətbiqi imtitasiya cəhdlerinin praktik töhfə əldə etmək kimi qiymətləndirilməsinə gətirib çıxara bilər. Lakin gerçəklilikdə bu tədbirlərin necə işlədiyi, səmərə verdiyi yalnız əhatəli tədqiqatlarla müəyyənləşdirilə bilər. Dünya təcrübəsi göstərir ki, korrupsiyaya

qarşı səmərəli mübarizənin əsas komponentlərindən biri də atılan addımların hansı səmərə verdiyinin izlənilməsi və çevik korreksiya sisteminin yaradılmasıdır.

Cədvəl №1

S/s	MFP istiqamətləri	Tədbilərin sayı	İcra faizi
1	Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi	2	100,00
2	Ərizə və şikayətlərə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi	6	92,86
3	Cinayət təqibi sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi	5	92,31
4	Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	4	87,50
5	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə İdarəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	5	100,00
6	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş gəlirlərin leqallaşdırılmasının qarşısının alınması və bu sahədə institusional mexanizmlərin möhkəmləndirilməsi	4	92,59
7	Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi	3	88,89
8	Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və peşəkarlığının artırılması	6	94,87
9	Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması və maliyyə xarakterli məlumatlar haqqında bəyannamələrin təqdim edilməsi	3	54,17
10	Etik davranış qaydalarının təkmilləşdirilməsi	5	100,00
11	Bələdiyyələrin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	3	87,50
12	Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mühitin təkmilləşdirilməsi	7	90,48
13	Audit xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi	4	88,89
14	Dövlət satınalmalarının təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması	8	56,25
15	Daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinin aparılması sahəsində şəffaflığın artırılması	4	91,67
16	Lisenziya və icazəvermə, sertifikatlaşdırma işinin təkmilləşdirilməsi	4	100,00

17	Vergi nəzarəti və yoxlamalarının səmərəliliyinin artırılması	5	80,00
18	Özəlləşdirmə prosesində şəffaflığın artırılması	2	50,00
19	Gömrük tarif və rüsumlarının toplanması prosesinin təkmilləşdirilməsi	4	70,83
20	Şəhərsalma və tikinti qanunvericiliyinin və bu sahədə inzibati idarəciliyin təkmilləşdirilməsi	4	66,67
21	Təhsil müəssisələrində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi	7	88,10
22	Səhiyyə sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi	6	75,00
23	Dövlət müəssisələrində <u>koorporativ</u> idarəetmə prinsiplərinin tətbiqinin təkmilləşdirilməsi	3	72,22
24	Kommunal xidmətlərin təkmilləşdirilməsi	4	62,50
25	Əmək və sosial təminat sahəsində idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi	7	95,24
26	Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi	3	100,00
27	Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi	2	83,33
28	Korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı maarifləndirmə	6	61,11

MONİTORİNQ HESABATI

(Dekabr 2014-cü il-Dekabr 2015-ci il)

Qrafika dizayneri:
Müşfiq Babayev

© “Konstitusiya” Araşdırmlar Fondu
Ünvan: Azərbaycan, Bakı, M.Əfəndiyev 7/24, AZ 1001
Tel: (+99412) 4925726
Mobil: (+99450) 2232929
E-mail: kafondu@yandex.ru
www.kafondu.org

Yığına verilmişdir: 18.07.2016
Çapa imzalanmışdır: 18.07.2016
Format: 60x84, 16/1, 20 çap vərəqi
“MeqaPrint” MMC-də ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Tiraj: 350